

PROJEKTIRANJE I ZAŠTITA OKOLIŠA

NACRT PLANA GOSPODARENJA OTPADOM ZA RAZDOBLJE OD 2018. DO 2022. GODINE

GRAD KNIN

Ulica dr. Franje Tuđmana 2

DLS d.o.o.

HR - 51000 Rijeka
Spinčićeva 2.

OIB: 72954104541
MB: 0399981

Tel: +385 51 633 400

Tel: +385 51 633 078

Fax: +385 51 633 013

E-mail: info@dls.hr;

info.ozo@dls.hr

www.dls.hr

Veljača, 2018.

Naručitelj: GRAD KNIN, Ulica dr. Franje Tuđmana 2, 22300 Knin

PREDMET: NACRT PLANA GOSPODARENJA OTPADOM ZA RAZDOBLJE OD 2018.
DO 2022. GODINE

Oznaka dokumenta: RN/2017/0047

Izrađivač: DLS d.o.o. Rijeka

Voditelj izrade: Igor Meixner, dipl.ing.kem.teh.

Suradnici:

Anita Kulušić	mag.geol.	
Nikolina Bakšić	mag.ing.geol., CE	
Daniel Bukvić	mag.ing.aedif.	
Zoran Poljanec	mag.educ.biol.	
Matea Vrljićak	mag.ing.aedif.	
Hrvoje Pandža	mag.	
Mišo Kucej	mag.ing.geol.	
Josipa Zarić	struč.spec.ing.sec.	
Zrinka Valetić	dipl.ing.biol.	
Matija Hrastovski	mag.ing.geol.	
Hana Radovanović	ing.el.	

Datum izrade: Siječanj, 2018.
Datum revizije: Veljača, 2018.

M.P.

Odgovorna osoba

Ovaj dokument u cijelom svom sadržaju predstavlja vlasništvo Grada Knina, te je zabranjeno kopiranje, umnožavanje ili pak objavljivanje u bilo kojem obliku osim zakonski propisanog bez prethodne pismene suglasnosti odgovorne osobe Grada Knina.

Zabranjeno je umnožavanje ovog dokumenta ili njegovog dijela u bilo kojem obliku i na bilo koji način bez prethodne suglasnosti ovlaštene osobe tvrtke DLS d.o.o. Rijeka.

SADRŽAJ

1	<u>UVOD</u>	9
2	<u>ANALIZA, TE OCJENA STANJA I POTREBA U GOSPODARENJU OTPADOM NA PODRUČJU GRADA KNINA UKLJUČUJUĆI OSTVARIVANJE CILJEVA</u>	12
2.1	OSNOVNI PODACI O GRADU KNINU	12
2.2	ANALIZA POSTOJEĆEG STANJA SUSTAVA GOSPODARENJA OTPADOM NA PODRUČJU GRADA KNINA	15
2.2.1	PRIKUPLJANJE, ODVOZ I ZBRINJAVANJE KOMUNALNOG OTPADA	15
2.2.2	PRIKUPLJANJE I ZBRINJAVANJE POSEBNIH KATEGORIJA OTPADA	18
2.2.3	SUSTAV NAPLATE	19
2.2.4	IZOBRAZNO – INFORMATIVNE AKTIVNOSTI	21
2.2.5	AKCIJE PRIKUPLJANJA OTPADA	26
2.2.6	ANALIZA OBVEZA GRADA KNINA	26
2.3	OCJENA POSTOJEĆEG STANJA GOSPODARENJA OTPADOM U GRADU KNINU	34
2.4	CILJEVI I MJERE GOSPODARENJA OTPADOM GRADA KNINA	34
3	<u>PODACI O VRSTAMA I KOLIČINAMA PROIZVEDENOG OTPADA, ODVOJENO SAKUPLJENOG OTPADA, ODLAGANJU KOMUNALNOG I BIORAZGRADIVOG OTPADA TE OSTVARIVANJU CILJEVA</u>	36
3.1	VRSTE I KOLIČINE PROIZVEDENOG OTPADA I ODVOJENO SAKUPLJENOG OTPADA	36
3.1.1	KOMUNALNI I BIORAZGRADIVI OTPAD	37
3.1.2	POSEBNE KATEGORIJE OTPADA	39
3.2	ODLAGANJE I ZBRINJAVANJE OTPADA	40
3.3	OSTVARIVANJE CILJEVA	42
3.3.1	UNAPRIJEDITI SUSTAV GOSPODARENJA KOMUNALNIM OTPADOM (C.1)	42
3.3.2	UNAPRIJEDITI SUSTAV GOSPODARENJA POSEBNIM KATEGORIJAMA OTPADA (C.2)	45
3.3.3	SANIRATI LOKACIJE ONEČIŠĆENE OTPADOM (C.4)	46
3.3.4	KONTINUIRANO PROVODITI IZOBRAZNO – INFORMATIVNE AKTIVNOSTI (C.5)	46
3.3.5	UNAPRIJEDITI NADZOR NAD GOSPODARENJEM OTPADOM (C.7)	47
4	<u>PODACI O POSTOJEĆIM I PLANIRANIM GRAĐEVINAMA I UREĐAJIMA ZA GOSPODARENJE OTPADOM TE STATUSU SANACIJE NEUSKLAĐENIH ODLAGALIŠTA I LOKACIJA ONEČIŠĆENIH OTPADOM</u>	48
4.1	PODACI O POSTOJEĆIM GRAĐEVINAMA I UREĐAJIMA ZA GOSPODARENJE OTPADOM	48
4.2	PODACI O PLANIRANIM GRAĐEVINAMA I UREĐAJIMA ZA GOSPODARENJE OTPADOM	48

4.2.1	RECIKLAŽNO DVORIŠTE	48
4.2.2	RECIKLAŽNO DVORIŠTE ZA GRAĐEVNI OTPAD	52
4.2.3	MOBILNO RECIKLAŽNO DVORIŠTE	52
4.3	STATUS SANACIJE NEUSKLAĐENIH ODLAGALIŠTA I LOKACIJA ONEČIŠĆENIH OTPADOM	53
4.3.1	DIV D.O.O. – SANACIJA MAZUTA	53
5	<u>PODACI O LOKACIJAMA ODBAČENOG OTPADA I NJIHOVOM UKLANJANJU.....</u>	58
6	<u>MJERE POTREBNE ZA OSTVARIVANJE CILJEVA SMANJIVANJA ILI SPRJEČAVANJA NASTANKA OTPADA, UKLJUČUJUĆI IZOBRAZNO-INFORMATIVNE AKTIVNOSTI I AKCIJE PRIKUPLJANJA OTPADA.....</u>	62
7	<u>OPĆE MJERE ZA GOSPODARENJE OTPADOM, OPASNIM OTPADOM I POSEBNIM KATEGORIJAMA OTPADA .....</u>	67
7.1	OPĆE MJERE ZA GOSPODARENJE OTPADOM.....	67
7.2	MJERE ZA GOSPODARENJE OPASNIM OTPADOM	68
7.3	MJERE ZA GOSPODARENJE POSEBNIM KATEGORIJAMA OTPADA.....	68
7.4	MJERE ZA SANIRANJE LOKACIJA ONEČIŠĆENIH OTPADOM	69
7.5	MJERE ZA KONTINUIRANO PROVOĐENJE IZOBRAZNO – INFORMATIVNIH AKTIVNOSTI	70
7.6	MJERE ZA UNAPREĐENJE NADZORA NAD GOSPODARENJEM OTPADOM	70
8	<u>MJERE PRIKUPLJANJA MIJEŠANOG KOMUNALNOG OTPADA I BIORAZGRADIVOG KOMUNALNOG OTPADA.....</u>	71
9	<u>MJERE ODVOJENOG PRIKUPLJANJA OTPADNOG PAPIRA, METALA, STAKLA I PLASTIKE TE KRUPNOG (GLOMAZNOG) KOMUNALNOG OTPADA .....</u>	72
10	<u>POPIS PROJEKATA VAŽNIH ZA PROVEDBU ODREDBI PLANA.....</u>	74
11	<u>ORGANIZACIJSKI ASPEKTI, IZVORI I VISINA FINACIJSKIH SREDSTAVA ZA PROVEDBU MJERA GOSPODARENJA OTPADOM.....</u>	75
12	<u>ROKOVI I NOSITELJI IZVRŠENJA PLANA .....</u>	79
13	<u>POPIS PRIMIJENJENIH ZAKONA, PRAVILNIKA I DOKUMENTACIJE .....</u>	81

KRATICE – POJAŠNJENJA

CGO	Centar za gospodarenje otpadom
EE otpad	Električni i elektronički uređaji i oprema
EU	Europska unija
HV	Hrvatske vode
JLS	Jedinica lokalne samouprave
MBO	Mehaničko – biološka obrada
MMPI	Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture
MPOLJ	Ministarstvo poljoprivrede
MZOE	Ministarstvo zaštite okoliša i prirode
NN	Narodne novine
PET	Polietilen tereftalat
PGO	Plan gospodarenja otpadom jedinice lokalne samouprave
PGO RH	Plan gospodarenja otpadom Republike Hrvatske za razdoblje 2017. – 2022. godine (NN 03/17)
PPU	Prostorni plan uređenja
RD	Reciklažno dvorište
RH	Republika Hrvatska
SG GK	Službeno glasilo Grada Knina
ŠKŽ	Šibensko – kninska županija
ZO	Zaštita okoliša
ZOGO	Zakon o održivom gospodarenju otpadom (NN 94/13, 73/17)

KLJUČNI POJMOVI – POJAŠNJENJA

Biorazgradivi komunalni otpad je otpad nastao u kućanstvu i otpad koji je po prirodi i sastavu sličan otpadu iz kućanstva, osim proizvodnog otpada i otpada iz poljoprivrede, šumarstva, a koji u svom sastavu sadrži biološki razgradivi otpad.

Biootpad je biološki razgradivi otpad iz vrtova i parkova, hrana i kuhinjski otpad iz kućanstava, restorana, ugostiteljskih i maloprodajnih objekata i slični otpad iz proizvodnje prehrambenih proizvoda.

Centar za gospodarenje otpadom je sklop više međusobno funkcionalno i/ili tehnološki povezanih građevina i uređaja za obradu komunalnog otpada.

Divlje odlagalište je odlagalište na koje neko naselje, skupina domaćinstava ili pojedina domaćinstva unutar neke općine ili grada odlažu svoj otpad na nekontroliran način.

Gospodarenje otpadom su djelatnosti sakupljanja, prijevoza, uporabe i zbrinjavanja i druge obrade otpada, uključujući nadzor nad tim postupcima te nadzor i mjere koje se provode na lokacijama nakon zbrinjavanja otpada, te radnje koje poduzimaju trgovac otpadom ili posrednik.

Građevni otpad je otpad nastao prilikom gradnje građevina, rekonstrukcije, uklanjanja i održavanja postojećih građevina, te otpad nastao od iskopanog materijala, koji se ne može bez prethodne uporabe koristiti za građenje građevine zbog kojeg građenja je nastao.

Krupni (glomazni) komunalni otpad je predmet ili tvar koju je zbog zapremine i/ili mase neprikladno prikupljati u sklopu usluge prikupljanja miješanog komunalnog otpada i određen je naputkom iz članka 29. stavka 11., Zakona o održivom gospodarenju otpadom (NN 94/13, 73/17).

Komunalni otpad je otpad nastao u kućanstvu i otpad koji je po prirodi i sastavu sličan otpadu iz kućanstva, osim proizvodnog otpada i otpada iz poljoprivrede i šumarstva.

Miješani komunalni otpad je otpad iz kućanstava i otpad iz trgovina, industrije i iz ustanova koji je po svojstvima i sastavu sličan otpadu iz kućanstava, iz kojeg posebnim postupkom nisu izdvojeni pojedini materijali (kao što je papir, staklo i dr.) te je u Katalogu otpada označen kao 20 03 01.

Obrada otpada su postupci uporabe ili zbrinjavanja i postupci pripreme prije uporabe ili zbrinjavanja.

Odlagalište otpada je građevina namijenjena odlaganju otpada na površinu ili pod zemlju (podzemno odlagalište), uključujući:

- a. interno odlagalište otpada na kojem proizvođač odlaže svoj otpad na samom mjestu proizvodnje,
- b. odlagalište otpada ili njegov dio koji se može koristiti za privremeno skladištenje otpada (npr. za razdoblje duže od jedne godine),
- c. iskorištene površinske kopove ili njihove dijelove nastale rudarskom eksploatacijom i/ili istraživanjem pogodne za odlaganje otpada.

Odvojeno sakupljanje je sakupljanje otpada na način da se otpad odvaja prema njegovoj vrsti i svojstvima kako bi se olakšala obrada i sačuvala vrijedna svojstva otpada.

Okoliš je prirodno okruženje: zrak, tlo, voda, klima, biljni i životinjski svijet u ukupnosti uzajamnog djelovanja i kulturna baština kao dio okruženja kojeg je stvorio čovjek.

Onečišćavanje okoliša je promjena stanja okoliša koja je posljedica štetnog djelovanja, ili izostanka potrebnog djelovanja, ispuštanja, unošenja ili odlaganja štetnih tvari, ispuštanja energije i utjecaja drugih zahvata i pojava nepovoljnih po okoliš.

Onečišćivač je svaka pravna ili fizička osoba čije djelovanje posredno ili neposredno uzrokuje onečišćavanje okoliša.

Opasni otpad je otpad koji posjeduje jedno ili više opasnih svojstava određenih Dodatkom III. Zakona o održivom gospodarenju otpadom (NN 94/13, 73/17).

Oporaba otpada je svaki postupak čiji je glavni rezultat uporaba otpada u korisne svrhe kada otpad zamjenjuje druge materijale koje bi inače trebalo uporabiti za tu svrhu ili otpad koji se priprema kako bi ispunio tu svrhu, u tvornici ili u širem gospodarskom smislu. U Dodatku II. Zakona o održivom gospodarenju otpadom (NN 94/13, 73/17) sadržan je popis postupaka uporabe koji ne isključuje druge moguće postupke uporabe.

Otpad je svaka tvar ili predmet koji posjednik odbacuje, namjerava ili mora odbaciti. Otpadom se smatra i svaki predmet i tvar čije su sakupljanje, prijevoz i obrada nužni u svrhu zaštite javnog interesa.

Postupci gospodarenja otpadom su: sakupljanje otpada, interventno sakupljanje otpada, priprema za ponovnu uporabu, priprema prije uporabe i zbrinjavanja, postupci uporabe i zbrinjavanja, trgovanje otpadom, posredovanje u gospodarenju otpadom, prijevoz otpada, energetska uporaba određenog otpada, sakupljanje otpada u reciklažno dvorište i privremeno skladištenje vlastitog proizvodnog otpada.

Pretovarna stanica (transfer stanica) je građevina za skladištenje, pripremu i pretovar otpada namijenjenog prijevozu prema mjestu njegove uporabe ili zbrinjavanja.

Problematični otpad je opasni otpad iz podgrupe 20 01 Kataloga otpada koji uobičajeno nastaje u kućanstvu te opasni otpad koji je po svojstvima, sastavu i količini usporediv s opasnim otpadom koji uobičajeno nastaje u kućanstvu pri čemu se problematičnim otpadom smatra sve dok se nalazi kod proizvođača tog otpada.

Reciklažno dvorište je nadzirani ograđeni prostor namijenjen odvojenom prikupljanju i privremenom skladištenju manjih količina posebnih vrsta otpada.

Recikliranje je svaki postupak uporabe, uključujući ponovnu preradu organskog materijala, kojim se otpadni materijali prerađuju u proizvode, materijale ili tvari za izvornu ili drugu svrhu osim uporabe otpada u energetske svrhe, odnosno prerade u materijal koji se koristi kao gorivo ili materijal za zatrpavanje.

Sanacija onečišćenog tla je skup aktivnosti i radova radi uklanjanja posljedica onečišćenja tla otpadom kojima se vraćaju, ako je to moguće, prirodna svojstva tla ili se tlo priprema za novu namjenu.

Sakupljanje otpada je prikupljanje otpada, uključujući prethodno razvrstavanje otpada i skladištenje otpada u svrhu prijevoza na obradu.

Sprječavanje nastanka otpada su mjere poduzete prije nego li je tvar, materijal ili proizvod postao otpad, a kojima se smanjuju:

- a) količine otpada uključujući ponovnu uporabu proizvoda ili produženje životnog vijeka proizvoda,
- b) štetan učinak otpada na okoliš i zdravlje ljudi ili
- c) sadržaj štetnih tvari u materijalima i proizvodima.

Zbrinjavanje otpada je svaki postupak koji nije uporaba otpada, uključujući slučaj kad postupak kao sekundarnu posljedicu ima obnovu tvari ili energije. U Dodatku I. Zakona o održivom gospodarenju otpadom (NN 94/13, 73/17) sadržan je popis postupaka zbrinjavanja koji ne isključuje druge moguće postupke zbrinjavanja otpada.

1 UVOD

Okvir za uspostavu cjelovitog sustava gospodarenja otpadom, s jasno propisanim obavezama, odgovornostima i mehanizmima kontrole, postavljen je donošenjem Zakona o održivom gospodarenju otpadom (NN 94/13, 73/17) (u nastavku ZOGO). Navedenim se zakonom područje upravljanja tokovima otpada u RH u cijelosti usklađuje s europskom pravnom stečevinom, što znači usvajanje europskih standarda u cjelokupnom području zaštite okoliša koje se odnosi na otpad. ZOGO donio je Hrvatski sabor na sjednici koja je održana 15.7.2013. godine i njime se utvrđuju mjere za sprječavanje ili smanjenje štetnog djelovanja otpada na ljudsko zdravlje i okoliš tako da se njegove količine u nastanku i/ili proizvodnji smanjuju te se uređuje gospodarenje otpadom bez uporabe rizičnih postupaka po ljudsko zdravlje i okoliš, uz iskorištavanje vrijednih svojstava otpada. Odredbe ZOGO utvrđuju sustav gospodarenja otpadom, uključujući red prvenstva, načela, ciljeve i način gospodarenja, strateške i programske dokumente u gospodarenju otpadom te nadležnosti i obveze pri tome, a zatim i lokacije i građevine za gospodarenje otpadom, djelatnosti gospodarenja otpadom, prekogranični promet otpada, informacijski sustav gospodarenja otpadom te upravni i inspekcijski nadzor nad gospodarenjem otpadom. Kako je spomenuto, njime se u hrvatski pravni poredak prenosi više direktiva EU iz područja otpada i gospodarenja njime te utvrđuje okvir za provođenje više europskih uredbi i odluka.

Uz usklađivanje s pravnom stečevinom EU, RH provodi i profiliranje nacionalnih strateških prioriteta a u skladu s relevantnim strategijama EU. EU je 2011. godine, kao dio razvojne strategije Europa 2020., donijela i dokument pod nazivom Resursno učinkovita Europa – Vodeća inicijativa strategije Europa 2020. (Europska komisija, 2011.). Središnji je aspekt te inicijative prelazak s postojećeg linearnog na kružno gospodarstvo, ekonomski model koji osigurava održivo gospodarenje resursima i produljivanje životnog vijeka materijala i proizvoda. Cilj modela je svesti nastajanje otpada na najmanju moguću mjeru, i to ne samo otpada koji nastaje u proizvodnim procesima, već sustavno, tijekom čitavog životnog ciklusa proizvoda i njegovih komponenti.

Uspjeh strategije Europa 2020. u velikoj mjeri ovisi o sposobnosti država članica EU da osiguraju svoju ulogu u provedbi potrebnih reformi na nacionalnoj razini, putem Kohezijskih fondova, a donošenje je Plana gospodarenja otpadom RH osnovni uvjet potreban za korištenje sredstava Kohezijskog fonda, u iznosu od 475 milijuna eura, do 2020. godine, namijenjenih za postizanje ciljeva propisanih direktivama EU, koje uređuju postupanje s otpadom, te Direktive o odlagalištima.

Na sjednici Vlade, dana 05. siječnja 2017. usvojen je PGO RH. Donošenje PGO RH važan je preduvjet za korištenje sredstava iz Operativnog programa, stvaraju se preduvjeti za prelazak na kružno gospodarstvo (novim konceptom koji uvažava i razvoj industrije i gospodarstva, ali isto tako vodi brigu o zaštiti okoliša i prirode na razini EU-a).

PGO RH kao najvažnije ističe sprječavanje nastanka otpada, ponovnu uporabu, recikliranje i kompostiranje. Važnije mjere iz PGO RH su odvojeno prikupljanje na kućnom pragu, uvođenje stimulativnih mjera pri naplati javne usluge prikupljanja otpada prema sastavu i količini te uvođenje naknade za odlaganje komunalnog otpada.

Okosnica PGO RH su reciklažna dvorišta, reciklažni centri sa sortirnicama i kompostištima u kojima će se za recikliranje pripremati odvojeno prikupljeni otpad. Za neizgrađene CGO-e

potrebno je prilagoditi kapacitet i sadržaje ciljevima PGO RH zbog čega je za svaki od njih potrebno izraditi studiju izvedivosti.

PGO RH je sukladan Okvirnoj direktivi o otpadu. Njime se uređuje dostizanje ciljeva u pogledu odvojenog prikupljanja i recikliranja sastavnih dijelova komunalnog otpada, sastavni dio je Plan sprječavanja nastanka otpada, uvode se mjere za odvojeno prikupljanje na izvoru, selektiranje otpada i poticanje kompostiranja otpada u kućanstvu i na lokalnoj razini.

Neke od najznačajnijih mjera su poticanje odvojenog sakupljanja papira, kartona, metala, stakla, plastike i biootpada, odvojeno prikupljanje otpada na kućnom pragu, uvođenje stimulativnih mjera pri naplati javne usluge prikupljanja komunalnog otpada prema sastavu i količini, uvođenje naknade za odlaganje komunalnog otpada, poticanje kućnog kompostiranja, izgradnja sortirnica, informatička potpora praćenju tokova otpada i niz izobrazno – informativnih mjera.

PGO RH određuje i usmjerava gospodarenje otpadom na temelju analize postojećeg stanja na području gospodarenja otpadom i ciljeva gospodarenja otpadom i ciljeva za pojedine sustave gospodarenja posebnim kategorijama otpadom. Također, određuju se mjere za unaprjeđivanje postupaka pripreme za ponovnu uporabu, recikliranje i drugih postupaka oporabe i zbrinjavanja otpada na kopnenom i morskom prostoru RH.

Sukladno ZOGO i PGO RH, a s obzirom na raspodjelu odgovornosti, jedinice lokalne samouprave nadležne su za osiguravanje javne usluge prikupljanja komunalnog otpada, uspostavu reciklažnih dvorišta te provedbu mjera sprječavanja odbacivanja otpada u okoliš kao i uklanjanje u okoliš odbačenog otpada, davanje suglasnosti za akciju prikupljanja otpada, planiranje lokacija građevina od lokalnog značaja, provedbu izobrazbo – informativnih aktivnosti te provedbu obveza propisanih PGO RH.

Također, jedinice lokalne samouprave dužne su, sukladno ZOGO provoditi PGO RH, što posebice uključuje projekte određene Popisom projekata važnih za provedbu PGO RH.

Jedna od obaveza JLS je donošenje Plana gospodarenja otpadom jedinice lokalne samouprave (u nastavku PGO) za šestogodišnje razdoblje koji mora biti usklađen s odredbama ZOGO-a i PGO RH.

Sukladno Članku 21. ZOGO, PGO sadrži najmanje sljedeće:

1. Analizu, te ocjenu stanja i potreba u gospodarenju otpadom na području jedinice lokalne samouprave, uključujući ostvarivanje ciljeva.
2. Podatke o vrstama i količinama proizvedenog otpada, odvojeno sakupljenog otpada, odlaganju komunalnog i biorazgradivog otpada te ostvarivanju ciljeva.
3. Podatke o postojećim i planiranim građevinama i uređajima za gospodarenje otpadom te statusu sanacije neusklađenih odlagališta i lokacija onečišćenih otpadom.
4. Podatke o lokacijama odbačenog otpada i njihovom uklanjanju.
5. Mjere potrebne za ostvarenje ciljeva smanjivanja ili sprječavanja nastanka otpada, uključujući izobrazno – informativne aktivnosti i akcije prikupljanja otpada.
6. Opće mjere za gospodarenje otpadom, opasnim otpadom i posebnim kategorijama otpada.
7. Mjere prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada.

8. Mjere odvojenog prikupljanja otpadnog papira, metala, stakla i plastike te krupnog (glomaznog) komunalnog otpada.
9. Popis projekata važnih za provedbu odredbi PGO.
10. Organizacijske aspekte, izvore i visinu financijskih sredstava za provedbu mjera gospodarenja otpadom.
11. Rokove i nositelje izvršenja PGO.

Sadržaj se odnosi na gospodarenje komunalnim otpadom, budući da su, sukladno članku 28. ZOGO, gradovi i općine odgovorni za gospodarenje s otpadom iz skupine ključnih brojeva otpada 20 (komunalni otpad) (otpad iz kućanstava i slični otpad iz ustanova i trgovinskih i proizvodnih djelatnosti) uključujući odvojeno sakupljene sastojke komunalnog otpada).

2 ANALIZA, TE OCJENA STANJA I POTREBA U GOSPODARENJU OTPADOM NA PODRUČJU GRADA KNINA UKLJUČUJUĆI OSTVARIVANJE CILJEVA

2.1 Osnovni podaci o Gradu Kninu

Ovom točkom dani su osnovni podaci o Gradu Kninu, njegovom makro i mikro smještaju, zemljopisne značajke, demografske karakteristike i gospodarska obilježja, te ostali podaci relevantni za problematiku gospodarenja otpadom na području Grada.

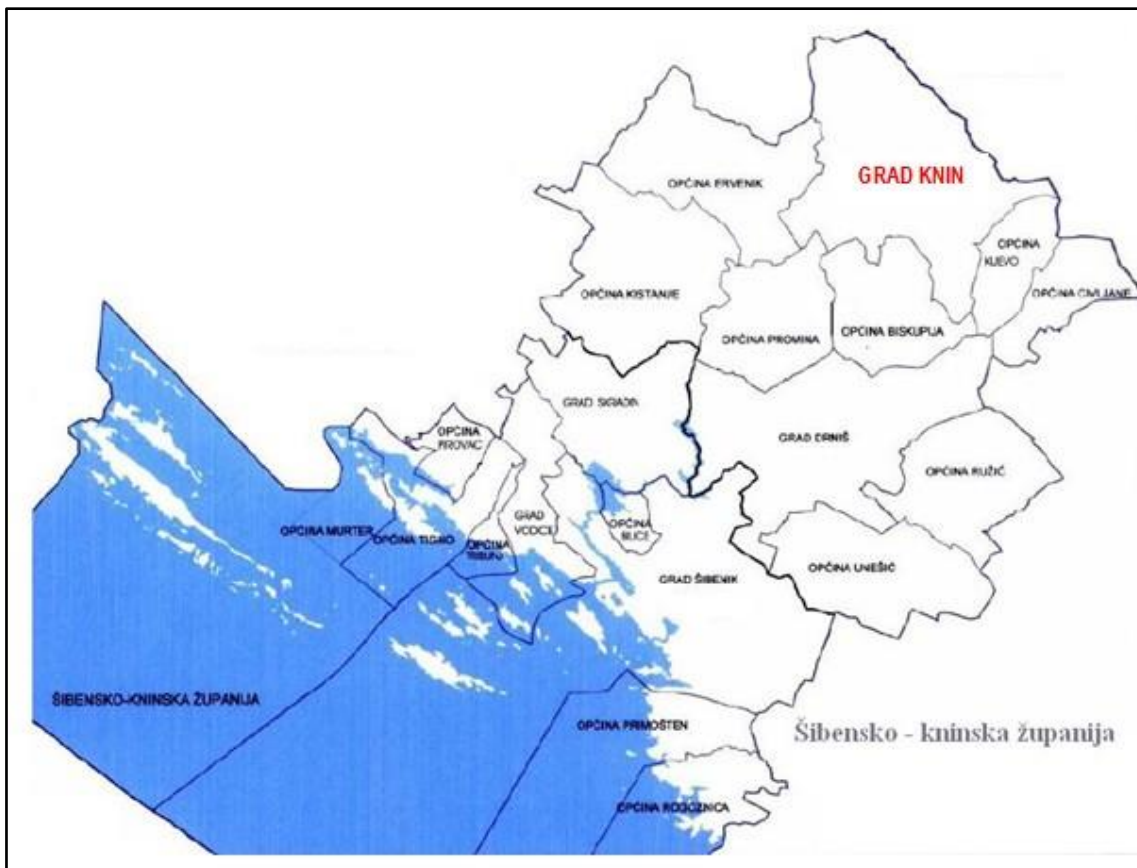
Grad Knin sastavni je dio Šibensko–kninske županije, koja je smještena u središnjem dijelu sjeverne Dalmacije, gdje pokriva dva geografski potpuno različita područja: priobalno područje koje obuhvaća i 285 otoka te prostranu i krševitu Zagoru.

Grad Knin smješten je u kraškom polju, u Dalmatinskoj zagori, bogatom izvorima i omeđenom planinama kroz koje protječe sedam rijeka. Grad Knin zauzima površinu od 358,12 km². Graniči s općinama Kijevo, Biskupija, Promina i Ervenik, Zadarskom županijom te Republikom Bosnom i Hercegovinom.

U sastavu Grada Knina nalazi se 13 naselja i to: Golubić, Knin, Kninsko polje, Kovačić, Ljubač, Oćestovo, Plavno, Polača, Potkonje, Radljevac, Strmica, Vrpolje i Žagrović.

Područje Grada Knina omeđeno je planinskim masivima na sjeveru Plješevicom, Orlovicom i Komom, na istoku Dinarom, a na jugu Prominom. Planinski predjeli ispresijecani su plodnim poljima: Kninskim poljem, Kosovim poljem, Mokrim poljem te manjim dijelom Cetinskim poljem na istoku.

Grad Knin se nalazi na raskrižju cestovnih i željezničkih pravaca jadranske i kopnene Hrvatske, zahvaljujući čemu možemo zaključiti da ima vrlo povoljan položaj. Smješten je u neposrednoj blizini najvećih dalmatinskih centara (Šibenik – 60 km, Split – 100 km, Zadar – 100 km) čime je olakšano korištenje različitih pogodnosti velikog centra: školovanje u srednjim školama i sveučilištu, bolnička zaštita, trgovački centri, veće mogućnosti zapošljavanja.

Slika 1: Položaj Grada Knina u Šibensko – kninskoj županiji

Grad Knin kao što je već rečeno, važno je željezničko i cestovno čvorište. Kroz Knin prolaze glavni prometni pravci koji povezuju srednju i južnu Dalmaciju s ostatkom Hrvatske te Bosnu i Hercegovinu s Europom. Stratešku okosnicu cestovnog prometa čine glavni državni cestovni pravci koji kroz Grad Knin prolaze u dužini od 48,6 km. Cjelovitu strukturu čine i županijske ceste koje nadopunjuju mrežu državnih cesta u ukupnoj dužini od 23 km te lokalne ceste.

Klimu karakteriziraju duga, vruća i suha ljeta i blage kišne zime. Prosječna godišnja temperatura iznosi 17,8°C, a prosječno trajanje dnevne insolacije iznosi 7,3 sata. Godišnja količina oborina iznosi oko 820 mm koja je raspoređena prosječno na nešto više od 100 oborinskih dana. U prosjeku, najsuši mjesec je srpanj sa srednjom količinom oborina od 40 mm, a najbogatiji kišom studeni i prosinac sa srednjom količinom oborina od 150 mm. Najutjecajni vjetar na klimu je bura koja djeluje pretežno u zimskom periodu, a pored velike snage utječe i na sniženje temperature i isparavanje tla. Jugo je najintenzivniji u proljeće dok maestral pokriva gotovo 40% vremena u ljetnim danima.

Grad Knin u svom sastavu ima 13 naselja od kojih je naselje Knin političko, društveno i ekonomsko središte Grada. Prema popisu stanovništva iz 2001. godine na ovom području je živjelo 15.190 stanovnika dok je prema popisu stanovništva u 2011. godini taj broj iznosio 15.407 stanovnika. Donjom tabelom dat je prikaz raspodjele stanovnika po naseljima na području Grada Knina 2001. i 2011. godine.

Tabela 1: Podaci o broju stanovnika Grada Knina po naseljima¹

NASELJE	BROJ STANOVNIKA	
	2001. GODINE	2011. GODINE
Golubić	654	1.029
Knin	11.128	10.633
Kninsko Polje	536	864
Kovačić	915	900
Ljubač	87	78
Očestovo	160	144
Plavno	266	253
Polača	134	210
Potkonje	85	110
Radljevac	105	75
Strmica	268	261
Vrpolje	204	213
Žagrović	648	637
UKUPNO	15.190	15.407

U nastavku je dan prikaz broja dolazaka i noćenja turista u komercijalnim smještajnim kapacitetima na području Grada Knina u razdoblju od 2013. do 2016. godine (Tabela 2).

Tabela 2: Broj dolazaka i noćenja turista u komercijalnim smještajnim kapacitetima na području Grada Knina u razdoblju od 2014. do 2016. godine

GODINA	BROJ DOLASKA	BROJ NOĆENJA
2014.	2673	18541
2015.	2859	6281
2016.	2015	3186

Iz tabele je vidljiv trend smanjenja dolazaka i noćenja turista u razdoblju od 2014. godine do 2016. godine.

¹ Državni zavod za statistiku – stanovništvo po naseljima, popis 2011. godine i 2001. godine

2.2 Analiza postojećeg stanja sustava gospodarenja otpadom na području Grada Knina

2.2.1 Prikupljanje, odvoz i zbrinjavanje komunalnog otpada

Na području Grada Knina djelatnost prikupljanja, odvoza i zbrinjavanja komunalnog otpada obavlja komunalno društvo Čistoća i zelenilo d.o.o. Knin. Trgovačko društvo Čistoća i zelenilo d.o.o. obavlja komunalnu djelatnost održavanja čistoće i odlaganja komunalnog otpada na području Grada Knina i okolice. Sjedište Društva je u Kninu, na adresi Trg Oluje 5. Trgovačko društvo Čistoća i zelenilo d.o.o. nastalo je preoblikovanjem Komunalnog poduzeća d.o.o. Knin i njegova usklađenja sa Zakonom o trgovačkim društvima i Zakonom o komunalnom gospodarstvu. Osnivač i jedini član trgovačkog društva Čistoća i zelenilo d.o.o. je Grad Knin.

Prikupljeni otpad s područja Grada Knina zbrinjava se na odlagalištu otpada „Mala Promina“ koje se nalazi na administrativnom području Općine Biskupija. U ovom trenutku komunalno društvo Čistoća i zelenilo d.o.o. raspolaže adekvatnim sustavom transportnih jedinica za sakupljanje i prijevoz otpada do odlagališta „Mala Promina“, a koji je prilagođen uspostavljenom sustavu prikupljanja putem postavljenih posuda i kontejnera. Isti omogućava da se sakupljeni otpad transportira na siguran način do lokacije za trajno deponiranje. Vozni park tvrtke Čistoća i zelenilo d.o.o. Knin prikazan je sljedećom tabelom.

Tabela 3: Vozni park komunalnog društva Čistoća i zelenilo d.o.o. Knin

R.BR.	VRSTA VOZILA	MARKA VOZILA	KAPACITET
1.	1 vozilo za prikupljanje otpada iz spremnika zapremine 1.100 l i posuda zapremine od 80 l do 240 l	Mercedes 1823 Axor – sistem ROTOPRESS	16 m ³
2.	1 vozilo za prikupljanje otpada iz spremnika zapremine 1.100 l i posuda zapremine od 80 l do 240 l	MAN TGM 18.290 – sistem POTISNA PLOČA	16 m ³
3.	1 vozilo za prikupljanje glomaznog otpada i sipkog materijala (otpada) – vozilo s dizalicom i polipnom grabilicom	MAN 12.170	8 t
4.	1 vozilo za prikupljanje otpada iz spremnika zapremine 5 – 7 m ³ - autopodizač	Mercedes 1117	5 – 7 m ³
5.	1 vozilo za prikupljanje otpada iz spremnika zapremine 5 – 7 m ³ - autopodizač	Mercedes 1622	5 – 7 m ³
6.	1 radni stroj – kompaktor/buldozer za sabijanje i nasipavanje odlagališta	Caterpillar 953 C	-

SUSTAV PRIKUPLJANJA KOMUNALNOG OTPADA NA PODRUČJU OPĆINE GRADA KNINA DIJELI SE NA:

- sustav prikupljanja miješanog komunalnog otpada iz kućanstva;
- sustav prikupljanja otpada koji je po prirodi i sastavu sličan otpadu iz kućanstva;
- sustav prikupljanja krupnog (glomaznog) otpada;
- sustav prikupljanja otpada na zelenim otocima (papir, staklo, plastika i metal);
- sustav prikupljanja otpadnog tekstila.

Sustav prikupljanja miješanog komunalnog otpada iz kućanstava

Miješani komunalni otpad iz kućanstva prikuplja se u metalnim i PEHD spremnicima (kontejnerima) zapremine 1.100 l i spremnicima zapremine 5,0 m³ koji su raspoređeni na način da su postavljeni uz glavne ulice grada, ispred stambenih objekata i na javnoj površini.

Spremnici za skupljanje otpada razmješteni su na području Grada Knina i prigradskih naselja Kovačić, Vrpolje, Golubić, Potkonje, Zagrović i Ljubač. U planu je postavljanje spremnika za naselje Strmica. Na području Grada Knina sveukupno je postavljeno cca. 320 spremnika zapremine 1.100 l i 35 spremnika zapremine 5,0 m³. Prikupljanje i odvoz komunalnog otpada obavlja se specijalnim vozilima (autosmečari) zatvorenog tipa.

Prikupljanje i odvoz miješanog komunalnog otpada na području Grada Knina obavlja se prema sljedećem rasporedu:

- Uže područje Grada Knina – svakodnevno
- Šire područje Grada Knina – 3 do 4 puta tjedno
- Rubna naselja Grada Knina – 2 puta tjedno
- Prigradska naselja Grada Knina – 2 puta tjedno

Sustav prikupljanja miješanog komunalnog otpada koji je po prirodi i sastavu sličan otpadu iz kućanstva

Navedeni otpad nastaje u uslužnim djelatnostima (trgovina, ugostiteljstvo i dr.), institucijama (kao što su škole te objekti koje koriste javne službe i sl.). Navedeni otpad prikuplja se unutar sustava prikupljanja otpada iz kućanstva. Prikupljanje i odvoz miješanog komunalnog otpada obavlja se prema Ugovoru / pozivu / narudžbenici.

Sustav prikupljanja krupnog (glomaznog) otpada

Krupni (glomazni) otpad prikuplja se na način da građani mogu pozivom naručiti odvoz krupnog (glomaznog) otpada s njihove kućne adrese. Prikupljeni krupni (glomazni) otpad odlaže se na odlagalištu otpada „Mala Promina“.

Sustav prikupljanja otpada na zelenim otocima (papir, staklo, plastika i metal)

Na području Grada Knina postavljena su tri zelena otoka. Zeleni otoci postavljeni su na sljedećim lokacijama:

1. Ulica 7. gardijske brigade (50 m od kružnog toka prema Zagrebu, na parkingu s desne strane);
2. Pavlinovićeve ulice (autobusni kolodvor);
3. Stambena zona između Masleničke i Velebitske ulice (parking).

Na zelenim otocima postavljeni su spremnici zapremine 1.100 l i to:

- po jedan plavi spremnik za prikupljanje papira i kartona,
- po jedan žuti spremnik za zajedničko prikupljanje plastike i metalne ambalaže te
- po jedan zeleni spremnik za prikupljanje staklene ambalaže.

Spremnik plave boje namijenjen je za odlaganje svih vrsta papira i kartona, te kartonske ambalaže.

Spremnik zelene boje namijenjen je odlaganju otpada od stakla i staklene ambalaže.

Spremnik žute boje namijenjen je odlaganju otpada od plastike, PET ambalaže i ostale plastične ambalaže.

Sav prikupljeni otpad se predaje ovlaštenim tvrtkama za prikupljanje posebnih kategorija otpada.

Slika 2: Zeleni otok na području Grada Knina

Sustav prikupljanja otpadnog tekstila i obuće

Na širem području Grada Knina postavljeno je 6 spremnika zapremine 2,5 m³ za prikupljanje otpadnog tekstila i obuće. Navedeni otpad sakuplja i odvozi tvrtka Iwona d.o.o. koja ima suglasnost Grada Knina za postavljanje spremnika i odvoženje navedenog otpada.

2.2.2 Prikupljanje i zbrinjavanje posebnih kategorija otpada

ZOGO-om su kao posebne kategorije definirane sljedeće vrste otpada: biootpad, otpadni tekstil i obuća, otpadna ambalaža, otpadne gume, otpadna ulja, otpadne baterije i akumulatori, otpadna vozila, otpad koji sadrži azbest, medicinski otpad, otpadni električni i elektronički uređaji i oprema, otpadni brodovi, morski otpad, građevni otpad, otpadni mulj iz uređaja za pročišćavanje otpadnih voda, otpad iz proizvodnje titan dioksida, otpadni poliklorirani bifenili i poliklorirani terfenili. Osim toga, posebnom kategorijom otpada smatra se i određeni otpad za kojeg, temeljem analize postojećeg stanja o gospodarenju tim otpadom, ministar odlukom utvrdi da je radi ispunjavanja zahtjeva iz Zakona potrebno odrediti poseban način gospodarenja tim otpadom, te određeni otpad za kojeg je propisom Europske unije uređen način gospodarenja. Navedenim su zakonom propisani i postupci i ciljevi za pojedine sustave gospodarenja posebnim kategorijama otpada.

Od posebnih kategorija otpada za Grad Knin relevantne su sljedeće vrste otpada: biootpad, otpadni tekstil i obuća, otpadna ambalaža, otpadne gume, otpadna ulja, otpadne baterije i akumulatori, otpadna vozila, otpad koji sadrži azbest, medicinski otpad, otpadni električni i elektronički uređaji i oprema i građevni otpad.

Biootpad

Trenutno se na području Grada Knina biootpad ne odvaja i ne prikuplja zasebno. Biootpad odlaže se zajedno sa miješanim komunalnim otpadom. Trenutno se radi na edukaciji građana po tom pitanju.

Otpadni tekstil i obuća

Kao što je ranije navedeno, na širem području Grada Knina postavljeno je 6 spremnika zapremine 2,5 m³ za prikupljanje otpadnog tekstila i obuće. Navedeni otpad sakuplja i odvozi tvrtka Iwona d.o.o. koja ima suglasnost Grada Knina za postavljanje spremnika i odvoženje navedenog otpada.

Otpadna ambalaža

Otpadne gume

Tvrtka Čistoća i zelenilo d.o.o. ne prikuplja otpadne gume. Navedenu vrstu otpada na području Grada Knina prikuplja ovlašteni sakupljač.

Otpadna ulja

Tvrtka Čistoća i zelenilo d.o.o. ne prikuplja otpadna ulja. Navedenu vrstu otpada na području Grada Knina prikuplja ovlašteni sakupljač.

Otpadne baterije i akumulatori

Tvrtka Čistoća i zelenilo d.o.o. ne prikuplja otpadne baterije i akumulatore. Navedenu vrstu otpada na području Grada Knina prikuplja ovlašteni sakupljač.

Otpadna vozila

Otpadna vozila sakupljaju se od strane ovlaštenih sakupljača ili pak osobnom dopremom otpadnog vozila na lokaciju ovlaštenih tvrtki.

Otpad koji sadrži azbest

Tvrtka Čistoća i zelenilo d.o.o. građane koji trebaju odložiti otpad koji sadrži azbest upućuje na ovlaštene sakupljače i odlagatelje. Azbestni otpad ne odlaže se na odlagalište „Mala Promina“.

Medicinski otpad

Medicinski otpad prikupljaju ovlaštene sakupljači te vrste otpada, dok stare lijekove i sličan farmaceutski otpad građani mogu predati u ljekarne koje su ih dužne preuzeti.

Otpadni električni i elektronički uređaji i oprema

Otpadni električni i elektronički uređaji i oprema mogu se odložiti u spremnike koji se nalaze i građevni otpad.

2.2.3 Sustav naplate

Troškovi gospodarenja otpadom iz kućanstva i gospodarstva definirani su temeljem odredbe članka 20. Zakona o komunalnom gospodarstvu (NN 36/95, 70/97, 128/99, 57/00, 129/00, 59/01, 26/03, 82/04, 110/04, 178/04, 38/09, 79/09, 153/09, 49/11, 84/11, 90/11, 144/12, 94/13, 153/13, 147/14, 36/15). Člankom 20., Zakona o komunalnom gospodarstvu propisano je da visinu cijene, način obračuna i način plaćanja komunalnih usluga određuje isporučitelj usluge.

Za izračun koeficijenta opterećenja otpadom isporučitelj komunalne usluge koristi podatke:

- jedinica lokalne samouprave za obračun komunalne naknade,
- akata na temelju kojih se može graditi (rješenje o uvjetima građenja, građevna dozvola ili potvrda glavnog projekta),
- iz drugih vjerodostojnih dokumenata kojima se može dokazati izmjera korisnog prostora.

Obračun komunalne usluge gospodarenja otpadom za kućanstva za usluge sakupljanja odvoz i deponiranje komunalnog otpada vrši se po članu kućanstva. Visina cijene usluge po članu kućanstva iznosi 12,29 kuna uvećano za odgovarajuću stopu PDV-a, a što iznosi 15,36 kuna mjesečno. Cijena pružanja usluge sakupljanja, odvoza i deponiranja komunalnog otpada za kućanstva sa povremenim boravkom (vikend objekti) određuje se u fiksnom mjesečnom iznosu od 15,36 kuna.

Tabela 4: Cjenik gospodarenja komunalnim otpadom iz kućanstva (Izvor: www.ciz.hr)

Red.br.	NAZIV	CIJENA	PDV	UKUPNO
1.	jedan član kućanstva	12,29	1,60	13,89
2.	dva člana kućanstva	24,58	3,20	27,78
3.	tri člana kućanstva	36,87	4,79	41,66
4.	četiri člana kućanstva	49,16	6,39	55,55
5.	pet članova kućanstva	61,45	7,99	69,44
6.	šest i više članova kućanstva	73,74	9,59	83,33
7.	vikend objekti	12,29	1,60	13,89

Obračun usluge sakupljanja, odvoza i deponiranja komunalnog otpada za korisnike pravne osobe, obrtnike koji obavljaju gospodarske i druge djelatnosti prikazan je Tabela 5. Cijene

usluge izražene su u kunama. Za sakupljanje i odvoz komunalnog otpada korisnici usluga plaćaju uslugu po m² zadužene površine.

Tabela 5: Cjenik gospodarenja komunalnim otpadom za pravne osobe, obrtnike koji obavljaju gospodarske i druge djelatnosti

Red. br.	OBVEZNIK PLAĆANJA	JEDINICA MJERE	CIJENA	PDV	UKUPNO
1.	Ustanove socijalne zaštite, škole, vrtići, kulturne ustanove (muzeji, knjižnice, galerije, radio, videoteke i sl.), vjerske i humanitarne organizacije, političke stranke, sportske udruge.	m ²	0,75	0,10	0,85
2.	Sportska igrališta (zatvoreni i otvoreni prostor)	m ²	0,15	0,002	0,17
3.	Zdravstvene ustanove (bolnice, dom zdravlja, ljekarne)	m ²	0,75	0,10	0,85
4.	Uredske prostorije: grada, županije državne uprave, financijskih agencija, osiguravajuća društva, agencije i ostale	m ²	1,49	0,19	1,68
5.	Zanatski i uslužni obrti (postolari, brijači, frizeri, fotografi, cvjećarnice, urari, zlatari, limari, automehaničari, autolimari, vulkanizeri, kemijske čistionice i sl.)	m ²	1,49	0,19	1,68
6.	Prostorije u kojima se obavlja trgovina na malo (robne kuće, prodavaonice mješovite robe, prodavaonice prehrambenih proizvoda, prodavaonice voća i povrća, prodavaonice tehničke robe i sl.)	m ²	2,98	0,39	3,37
7.	Skladišta: -zatvoreni prostor -otvoreni prostor	m ² m ²	2,24 0,75	0,29 0,10	2,53 0,85
8.	Hoteli, moteli, restorani, gostionice: -zatvoreni prostor -otvoreni prostor	m ² m ²	3,72 1,19	0,48 0,15	4,20 1,34
9.	Zdravljak, zalogajnica, pečenjarnica, pizzeria, bistro, slastičarnica, objekt brze prehrane (fast food), kavana, caffe bar, pivnica, buffet, krčma, konoba: -zatvoreni prostor -otvoreni prostor	m ² m ²	3,72 1,19	0,48 0,15	4,20 1,34
10.	Proizvodna i uslužna poduzeća -uredski prostor -zatvoreni prostor u kojem se obavlja djelatnost -otvoreni prostor	m ² m ² m ²	1,49 0,30 0,08	0,19 0,04 0,01	1,68 0,34 0,09

Tabelom 6 dan je cjenik skupljanja, odvoza i deponiranja komunalnog otpada za korisnike pravne i fizičke osobe temeljem ugovora/narudžbenice (prema broju odvoza).

Tabela 6: Cjenik gospodarenja komunalnim otpadom za korisnike pravne i fizičke osobe temeljem ugovora/narudžbenice (prema broju odvoza)

Red.br.	NAZIV	JED.MJERE	CIJENA	PDV	UKUPNO
1.	Odvoz komunalnog otpada - Posuda 1100 l - Posuda 5 m ³ – 7 m ³	broj odvoza	100,00	13,00	113,00
			400,00	52,00	452,00
2.	Odvoz krupnog otpada za fizičke osobe (građanstvo) - Posuda 5 m ³ – 7 m ³	broj odvoza	200,00	26,00	226,00

Red.br.	NAZIV	JED.MJERE	CIJENA	PDV	UKUPNO
1.	Naknada za korištenje posude za otpad zapremine 5 m ³ – 7 m ³	dan	15,00	1,95	16,95
2.	Naknada za zbrinjavanje otpada na odlagalištu „Mala Promina“	broj odvoza	90,00	11,70	101,7

Budući da je 1. studenog 2017. godine na snagu stupila Uredba o gospodarenju komunalnim otpadom (NN 50/17) postojeći sustav naplate morat će se uskladiti s navedenom uredbom i ZOGO-om.

2.2.4 Izobrazno – informativne aktivnosti

U Gradu Kninu već se nekoliko godina provodi edukacija javnosti po pitanju unaprjeđenja sustava odvojenog prikupljanja otpada. Ova mjera se provodi kontinuirano i vrlo kvalitetno. Izobrazno – informativne aktivnosti provodi tvrtka Čistoća i zelenilo d.o.o., a Grad se uključuje na način da sve dostupne materijale objavljuje na svojoj web stranici te oglasnim pločama. Uz navedeno, izobrazno – informativne aktivnosti provode se i putem lokalnog radija, letaka, plakata, oglasnih ploča i web stranica. Značajan doprinos provođenju izobrazno – informativnih aktivnosti na području Grada Knina ima i Ekološka udruga „Krka“ koja djeluje na području Grada.

Na području Grada Knina provodi se projekt „Zeleni otoci Grada Knina“, pri čemu Ekološka udruga „Krka“ u partnerstvu sa Čistoćom i zelenilom d.o.o. provodi izobrazno – informativne aktivnosti o podizanju svijesti mladih o važnosti gospodarenja otpadom i zaštite okoliša, a aktivnosti se odnose na:

- Postavljanjem zelenih otoka,
- tiskanjem promotivnih i edukativnih brošura,
- edukacije mladih o važnosti gospodarenja otpadom na području Grada Knina,
- usluge Zeleni telefon,
- akcija čišćenja i

- akcija prikupljanja papira,

Zajedničkim djelovanjem Grada Knina, Čistoća i zelenilo d.o.o te Ekološke udruge „Krka“, potiču se građani Grada Knina na aktivno sudjelovanje u gospodarenju otpadom i zaštiti okoliša.

Kroz djelovanje Ekološke udruge „Krka“ na području Grada Knina provođenje su brojne izobrazno-informativne aktivnosti i projekti na temu održivog gospodarenja otpadom, kao što su:

- projekt „Opismeni – zazeleni“;
- projekt „Znanje usvajamo – okoliš sačuvajmo“;
- sajam recikliranih proizvoda;
- projekt „Čuvajmo kraljevski grad Knin“;
- projekt „Kompostirajmo za bolje sutra“;
- radionice „Staro za korisno“;
- projekt „Partnerstva za okoliš: razvoj kapaciteta u zaštiti okoliša i javnog i civilnog sektora u Hrvatskoj kroz primjenu Zelenog telefona“;
- Eko knjižnica igračaka;
- projekt „Ne bacajmo smeće kuda voda teče“;
- projekt „U zdravom okolišu zdrav život“.

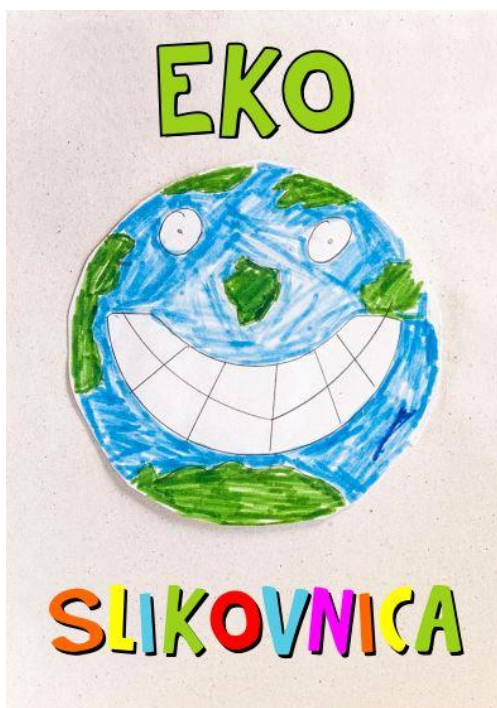

Priručnik o kompostiranju

Zeleni priručnik

Eko slikovnica izrađena u sklopu projekta „Eko knjižnica igračaka“

ŠTO KOMPOSTIRATI?

Kompostirati se može sve što potječe iz prirode i što preradom nije izgubilo prirodne osobine. Međutim i tu postoje iznimke. Naime neki se prirodni otpaci mogu bez problema kompostirati, drugi su manje poželjni, a ima i takvih kojima na kompostištu u vrtu uopće nije mjesto..

KOMPOSTIRATI SE SMIJU:

- Otpaci iz vrta: pokošena trava, lišće, uvelo cvijeće, korov, stara zemlja iz lonaca za cvijeće, usitnjeno granje...
- Kuhinjski otpaci: sirovi ostaci povrća, kora krumpira, ostaci voća, kore agruma (usitnjene), talog kave, ostaci čaja, ljuske jaja...
- Ostalo: životinjska dlaka, perje, male količine papira, pepeo drvenog ugljena ili drva...
- Neki organski otpaci teško se razgrađuju pa se na kompostište ne preporučuje stavljati velike količine takvih otpadaka. Tu spadaju: čepovi od pluta, ljuske oraha, češeri, kosti .....

KOMPOSTIRATI SE NE SMIJU:

- Otpaci iz vrta: osjemenjeni korovi, lišće oraha, bolesne biljke...
- Kuhinjski otpaci: otpaci kuhanih jela (privlače štakore), meso, kosti...
- Ostalo: velike količine novinskog papira, časopisa u boji, pelene, pseći i mačji izmet, izmet općenito, ostaci duhana, sadržaj vrećica iz usisivača, pepeo kamenog i smeđeg ugljena te ugljena za grill (zbog sadržaja teških metala)...
- Na kompostište nikako ne smijemo stavljati otpatke koji sadrže kemikalije, npr. stare lijekove, ulja, plastičnu ambalažu, bojano i impregnirano drvo, stiropor...

Kompost je spreman za upotrebu ako:

- u njemu više nema glista
- je tamne boje
- je rastresit
- je grudicastru strukturu
- ima miris šumske zemlje

Osnovne upute za kompostiranje:

1. Usitnimo sav materijal na otprilike veličinu palca
2. Promiješamo sve materijale pazeći na odgovarajući omjer
3. Provjeriti vlagu (da bude poput iscjedene spužve)
4. Napuniti komposter
5. Zaštititi od sunca i oborina
6. Pravovremeno preokretati kako bi se omogućio dotok zraka

Prosjirani kompost možemo koristiti za prihranu povrća, cvijeća, travnjaka....

Pozivamo Vas da se uključite u projekt te da nam se javite kako bi Vam dali korisne i praktične savjete o kompostiranju.

Kontakti udruge za sve informacije:

Knin, Tvrtkova 3
Tel/fax: 00385 22 664 608
e-mail: ekoloska.udruga.krka@si.t-com.hr
web: www.eu-krka-krnin.hr
kontakt osoba: Inga Kukolj
mob: 00385 91 514 18 29

Ova brošura tiskana je na recikliranom papiru

Kompostiranje u Šibensko-krninskoj županiji

kompost telefon: 022/664-608

Brošura o kompostiranju

PAPIR - PLASTIKA- STAKLO METAL

DA

- ☛ UREDSKI PAPIR, REKLAMNI PROSPEKTI, NOVINE, KATALOZI, BILJEŽNICE, FASCIKLI, KARTONSKE KUTIJE I DRUGA KARTONSKA AMBALAŽA
- ☛ SAMO PRAZNA I ČISTA STAKLENA AMBALAŽA (BOCE, STAKLENKE, I SL.)
- ☛ PORCULANSKI I KERAMIČKI PREDMETI
- ☛ ČISTE, OPRANE PLASTIČNE BOCE, POSUDE, KUTIJE I TUBE (OZNAKA PET, PE-HD, PE-LD ITD.)
- ☛ ČISTE OPRANE ČAŠE OD JOGURTA, PLASTIČNE FOLIJE, VREĆICE I SL.
- ☛ ČEPOVI PLASTIČNIH BOCA I OSTALI TVRDI PLASTIČNI PREDMETI
- ☛ ČISTE LIMENKE OD HRANE I PIĆE, ALUMINIJSKA FOLIJA, ALUMINIJSKI POKLOPCI ČAŠA JOGURTA, VIŠESLOJNA AMBALAŽA (TETRAPAK)

NE

- ☛ FOTOGRAFIJE NA FOTO PAPIRU, INDIGO PAPIR I SLIČNE VRSTE MATERIJALA
- ☛ MASNI I ZAPRLJANI PAPIR, PAPIR S OSTATCIMA HRANE, GUMIRANE ETIKETE, PELENE I SL.
- ☛ PLASTIČNA ILI METALNA AMBALAŽA OD OPASNIH TVARI (MOTORNIH ULJA, PESTICIDA, BOJA I LAKOVA, RAZRJEĐIVAČA ITD.)
- ☛ AMBALAŽA U KOJOJ SE NALAZE OSTATCI SADRŽAJA HRANE ILI PIĆA- ŠTO UZROKUJE NEUGODNE MIRISE

Informativni letak o odvojenom prikupljanju

RECIKLIRANJE

-ponovna uporaba otpadaka u proizvodnom procesu

Recikliranje je izdvajanje materijala iz otpada i njihovo ponovno korištenje. Ono uključuje sakupljanje, izdvajanje, preradu i izradu novih proizvoda iz iskoristivih stvari ili materijala. Najvažnije je odvojiti otpad prema vrsti otpadaka. Mnogi otpadni materijali mogu se ponovno iskoristiti, ako su odvojeno skupljeni.

Reciklaža se može primjenjivati u svakodnevnom životu neovisno o postojanju centara za reciklažu. Npr. poklanjanje stvari koje ne koristimo, oblik je reciklaže. Reciklaža je i kompostiranje.

ZADACI ZAJEDNICE I POJEDINACA

Savjestan građanin postavlja pitanje: što ja mogu učiniti, što drugi, a što zajednica? Dakle, zajednica ima zadatak stvariti uvjete, urediti prostore, formirati pravila ponašanja i osnovati službu, a pojedinci, bilo kao fizičke osobe, obitelji ili poduzeća, trebaju postupati prema utvrđenom obliku prikupljanja i odlaganja otpada.

Neki zemlje, kao Njemačka i Austrija, već više desetljeća provode vrlo složene oblike prikupljanja i sortiranja otpada koji se koristi za recikliranje. Mi u našoj sredini moramo početi od početka, moramo napraviti prve korake.

PLASTIČNA I METALNA AMBALAŽA

Plastična i metalna ambalaža čine drugih 20% kućnog otpada. Recikliranjem štedimo naftu i vrijedne prirodne metale. Tih resursa je sve manje na zemlji. Štedimo ih za buduće narastaje.

PROMIJENIMO SE !

Odlazimo plastičnu i metalnu ambalažu u kontejner sa žutom oznakom i doprinesimo pozitivnoj promjeni.

Ambalažu prije odlaganja isprati!

ODLAŽEMO

- Ambalažu deterdženata
- Ambalažu Šampona
- Ambalažu prehrambenih proizvoda
- Limenke, konzerve, metalne poklopce

NE ODLAŽEMO

- Ambalažu jakih kemikalija i zapaljivih tvari
- ambalaža sprejeva
- ambalaža boja i lakova
- plastične igračke

Kao zajednica, grad Knin preko svoje tvrtke Čistoća i zelenilo d.o.o. u početku će formirati nekoliko zelenih otoka. Uz spremnike za mješani i komunalni otpad tvrtka Čistoća i zelenilo d.o.o. već je u prethodnom razdoblju izvršila nabavu određenog broja kanti i kontejnera za odvojeno prikupljanje posebnih vrsta otpada, a u planu je nabava preostalog dijela spremnika za ovdje prikazane kategorije otpada, kao i spremnika (kanti) od 80 - 240 litara za buduću uslugu skupljanja otpada prema razvrstavanju na «kućnom pragu».

PAPIR I KARTON

Papir i karton čine 20% kućnog otpada. Moguće ih je više puta reciklirati, a Hrvatska uvozi stari papir za potrebe domaće industrije. Odlaganjem stanovništvo štedi vodu, energiju i drvenu sirovinu.

PROMIJENIMO SE !

Odlazimo stari papir u kontejner s plavom oznakom i doprinesimo pozitivnoj promjeni.

Molimo ne odlazite onečišćeni papir i karton!

ODLAŽEMO

- Novinski papir
- Časopise, kataloge, prospekte, bilježnice
- Papirnatu i kartonsku ambalažu

NE ODLAŽEMO

- Tetrapak ambalažu
- Plastificirani papir
- Metalizirani papir
- Zaurljeni papir
- Fotografije

STAKLENA AMBALAŽA

Staklena ambalaža čini oko 5% kućnog otpada. Moguće ju je u potpunosti reciklirati bezbroj puta, a da ne gubi na kvaliteti. Tone i tone stakla završavaju na otpadu. Staklo se, pak, prirodno ne razgrađuje.

PROMIJENIMO SE !

Odlazimo staklenu ambalažu u kontejner sa zelenom oznakom i doprinesimo pozitivnoj promjeni.

Ambalažu prije odlaganja isprati!

ODLAŽEMO

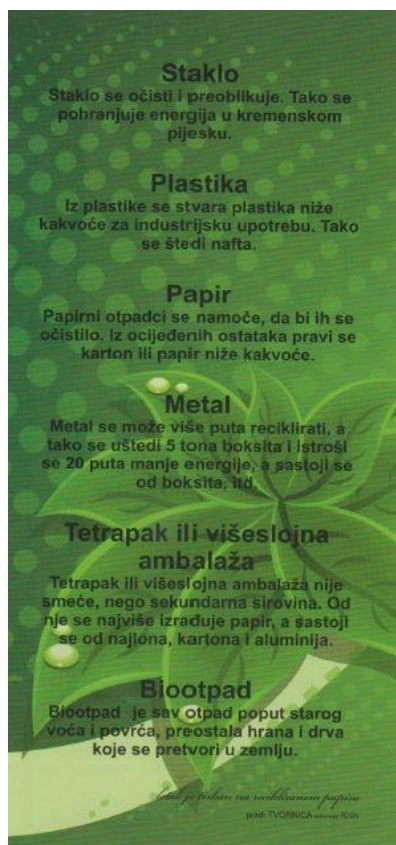
- Staklene boce i staklenke svih boja
- Staklene čaše

NE ODLAŽEMO

- Praznako, medonosno i automobilsko staklo
- Ambalažu jakih kemikalija i zapaljivih tvari
- Kristal, ogledala, porcelan, keramiku
- Zaruge, reonke sijalice
- Ambalaža s povratnom naknadom

Letak o recikliranju

Letak o recikliranju

Slika 3: Primjeri izobrazno – informativnih materijala

2.2.5 Akcije prikupljanja otpada

Grad Knin već nekoliko godina sudjeluje u akciji najveće ekološke kampanje u RH, Zelena čistka–jedan dan za čisti okoliš. Zelena čistka dio je globalnog pokreta Let's do it! i godišnjih akcija World Cleanup (Očistimo svijet), koja okuplja aktivne građane i organizacije u najvećem volonterskom projektu. Cilj projekta je osvještavanje o važnosti primarnog odvajanja otpada, čišćenje ilegalno odloženog otpada u cijeloj Hrvatskoj, podizanje svijesti o stvaranju i odlaganju otpada, te važnosti očuvanja okoliša, prirode i planete Zemlje, kao zajedničkog dobra svijetu.

2.2.6 Analiza obveza Grada Knina

ZOGO-om su propisane obveze JLS u području gospodarenja otpadom. Analiza svih obveza JLS i obveza koje je ispunio Grad Knin i koje u narednom razdoblju treba ispuniti prikazan je sljedećom tabelom.

Tabela 7: Obveze Grada Knina sukladno ZOGO

OBVEZE GRADA KNINA SUKLADNO ZAKONU O ODRŽIVOM GOSPODARENJU OTPADOM (NN 94/13, 73/17)		
OBVEZA	POJAŠNENJE OBVEZE SUKLADNO ZOGO	STATUS
<p>IZRADA IZVJEŠĆA O PROVEDBI PLANA GOSPODARENJA OTPADOM REPUBLIKE HRVATSKE.</p> <p>DOSTAVA IZVJEŠĆA O PROVEDBI PLANA GOSPODARENJA OTPADOM REPUBLIKE HRVATSKE JEDINICI REGIONALNE SAMOUPRAVE DO 31.3. TEKUĆE GODINE ZA PRETHODNU KALENDARSKU GODINU.</p> <p>OBJAVA IZVJEŠĆA O PROVEDBI PLANA GOSPODARENJA OTPADOM REPUBLIKE HRVATSKE U SLUŽBENOM GLASILU.</p>	<p>Članak 20.</p> <p>(1) Jedinica lokalne samouprave dostavlja godišnje izvješće o provedbi Plana gospodarenja otpadom Republike Hrvatske jedinici područne (regionalne) samouprave do 31. ožujka tekuće godine za prethodnu kalendarsku godinu i objavljuje ga u svom službenom glasilu.</p>	<p>Grad Knin redovito izrađuje Izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom, a isti se dostavljaju jedinici regionalne samouprave i objavljuju u SG GK.</p> <p>U narednom periodu Grad Knin će i dalje redovito nastaviti s predmetnim aktivnostima po pitanju Izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom.</p>
<p>IZRADA NACRTA PLANA GOSPODARENJA OTPADOM JEDINICE LOKALNE SAMOUPRAVE.</p>	<p>Izraditi Nacrt plana gospodarenja otpadom sadržaja propisanog člankom 21. stavkom 1.</p>	<p>Grad Knin je po donošenju PGO RH pokrenuo aktivnosti za izradu Nacrta plana gospodarenja otpadom sukladno ZOGO.</p>
<p>OBJAVA NACRTA PLANA GOSPODARENJA OTPADOM JEDINICE LOKALNE SAMOUPRAVE (JAVNI UVID).</p>	<p>Članak 22.</p> <p>(1) Nacrt Plana i nacrt plana gospodarenja otpadom jedinice lokalne samouprave i Grada Zagreba objavljuje se radi pribavljanja mišljenja, prijedloga i primjedbi javnosti.</p> <p>(2) Posredstvom medija Ministarstvo, odnosno jedinice lokalne samouprave i Grad Zagreb izvješćuju javnost o mjestu na kojem je nacrt Plana i nacrt plana gospodarenja otpadom jedinice lokalne samouprave i Grada Zagreba dostupan te načinu i vremenu iznošenja mišljenja, prijedloga i primjedbi.</p> <p>(3) Rok u kojem javnost može iznositi primjedbe, prijedloge i mišljenja ne može biti kraći od 30 dana od dana objave.</p>	<p>Javni uvid u Nacrt plana gospodarenja otpadom Grada Knina za razdoblje od 2017. – 2022. godine održan je u periodu od 23. siječnja 2018. do 23. veljače 2018. godine. Javni uvid u Nacrt Plana gospodarenja otpadom Grada Knina za razdoblje 2018.-2022. godine bio je svakog radnog dana u prostorijama gradske uprave.</p> <p>Zainteresiranoj javnosti omogućeno je da u navedenom periodu dostavi svoja očitovanja, mišljenja, primjedbe i prijedloge u pisanom obliku tijekom cijelog razdoblja javnog uvida.</p> <p>U periodu trajanja javnog uvida nije bilo mišljenja/prijedloga/primjedbi na Nacrt plana gospodarenja otpadom Grada Krka za razdoblje 2018.-2022. godine.</p>
<p>IZRADA PRIJEDLOGA PLANA GOSPODARENJA OTPADOM JEDINICE LOKALNE SAMOUPRAVE I ISHOĐENJE SUGLASNOSTI UPRAVNOG TIJELA JEDINICE REGIONALNE SAMOUPRAVE.</p>	<p>Članak 21.</p> <p>(2) Jedinica lokalne samouprave i Grad Zagreb dužan je za prijedlog plana gospodarenja otpadom iz stavka 1. ovoga članka ishoditi prethodnu suglasnost upravnog tijela jedinice područne (regionalne) samouprave nadležnog za poslove zaštite okoliša (u daljnjem tekstu: nadležnog upravnog tijela), odnosno Ministarstva za prijedlog plana gospodarenja otpadom Grada Zagreba.</p>	<p>Po obavljenom javnom uvidu, Grad Knin je Prijedlog Plan gospodarenja otpadom za razdoblje od 2018. do 2022. godine za Grada Knina dostavio Jedinici regionalne samouprave na prethodnu suglasnost, odnosno Šibensko-kninskoj županiji.</p>

OBVEZE GRADA KNINA SUKLADNO ZAKONU O ODRŽIVOM GOSPODARENJU OTPADOM (NN 94/13, 73/17)		
OBVEZA	POJAŠNENJE OBVEZE SUKLADNO ZOGO	STATUS
	(3) Nadležno upravno tijelo, odnosno Ministarstvo izdaje prethodnu suglasnost ako utvrdi da je prijedlog Plana gospodarenja otpadom jedinice lokalne samouprave, odnosno Grada Zagreba usklađen s odredbama ovoga Zakona, propisa donesenih na temelju ovoga Zakona i Plana.	
DONOŠENJE PLANA GOSPODARENJA OTPADOM JEDINICE LOKALNE SAMOUPRAVE.	<p>Članak 21.</p> <p>(4) Plan gospodarenja otpadom jedinice lokalne samouprave, odnosno Grada Zagreba donosi predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave, odnosno Grada Zagreba i o tome obavještava Agenciju.</p> <p>(5) Plan gospodarenja otpadom jedinice lokalne samouprave, odnosno Grada Zagreba donosi se za razdoblje od šest godina, a njegove izmjene i dopune po potrebi.</p>	Po dobivanju suglasnosti, Grad Knin donijet će Plan gospodarenja otpadom na gradskom vijeću.
OBJAVA PLANA GOSPODARENJA OTPADOM JEDINICE LOKALNE SAMOUPRAVE U SLUŽBENOM GLASILU.	<p>Članak 21.</p> <p>(6) Plan gospodarenja otpadom jedinice lokalne samouprave, odnosno Grada Zagreba objavljuje se u službenom glasilu jedinice lokalne samouprave, odnosno Grada Zagreba.</p>	Po donošenju Plana gospodarenja otpadom, Grad Knin će isti objaviti u Službenom glasilu Grada Knina.
OSIGURANJE JAVNE USLUGE PRIKUPLJANJA MIJEŠANOG KOMUNALNOG OTPADA I BIORAZGRADIVOG KOMUNALNOG OTPADA	<p>Članak 28.</p> <p>(1) Jedinica lokalne samouprave dužna je na svom području osigurati:</p> <ol style="list-style-type: none"> javnu uslugu prikupljanja miješanog komunalnog otpada, i biorazgradivog komunalnog otpada. <p>Članak 30.</p> <p>(1) Javna usluga prikupljanja miješanog komunalnog otpada i prikupljanja biorazgradivog komunalnog otpada podrazumijeva prikupljanje tog otpada na određenom području pružanja usluge putem spremnika od pojedinih korisnika i prijevoz tog otpada do ovlaštene osobe za obradu tog otpada.</p>	<p>Grad Knin osigurao je javnu uslugu prikupljanja miješanog komunalnog otpada na cijelom području Grada. Uspostavljanje javne usluge prikupljanja biorazgradivog komunalnog otpada je u tijeku uspostave.</p> <p>Miješani komunalni otpad prikuplja tvrtka Čistoća i zelenilo d.o.o.</p>
DONOŠENJE ODLUKE O NAČINU PRUŽANJA JAVNE USLUGE PRIKUPLJANJA MIJEŠANOG KOMUNALNOG OTPADA I BIORAZGRADIVOG KOMUNALNOG OTPADA	<p>Članak 30.</p> <p>(7) Predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave donosi odluku o načinu pružanja javnih usluga koja sadrži:</p> <ol style="list-style-type: none"> kriterij obračuna količine otpada, standardne veličine i druga bitna svojstva spremnika za sakupljanje otpada, najmanju učestalost odvoza otpada prema područjima, 	Grad Knin je u postupku donošenja Odluke o o načinu pružanja javne usluge prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada na području Grada Knina. Javni uvid odnosno postupak savjetovanja sa zainteresiranom javnošću o Nacrtu Odluke je u trajanju od 31. siječnja 2018. godine do 02. ožujka 2018. godine. Odluka je objavljena na službenim stranicama Grada Knina www.knin.hr . Nakon završenog javnog uvida Grad Knin će istu usvojiti na Gradskom vijeću, dostaviti

OBVEZE GRADA KNINA SUKLADNO ZAKONU O ODRŽIVOM GOSPODARENJU OTPADOM (NN 94/13, 73/17)		
OBVEZA	POJAŠNENJE OBVEZE SUKLADNO ZOGO	STATUS
	<p>4. obračunska razdoblja kroz kalendarsku godinu,</p> <p>5. područje pružanja javne usluge iz stavka 1. ovoga članka.</p> <p>6. odredbe propisane uredbom iz članka 29. stavka 10. ovoga Zakona.</p> <p>7. opće uvjete ugovora s korisnicima.</p>	Ministarstvu zaštite okoliša i energetike i objaviti u službenom glasilu i na mrežnim Grada Knina.
DOSTAVA ODLUKE O NAČINU PRUŽANJA JAVNE USLUGE PRIKUPLJANJA MIJEŠANOG KOMUNALNOG OTPADA I BIORAZGRADIVOG KOMUNALNOG OTPADA MINISTARSTVU ZAŠTITE OKOLIŠA I PRIRODE.	<p>Članak 30.</p> <p>(8) Po donošenju odluke iz stavka 7. predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave dužno je istu bez odlaganja dostaviti Ministarstvu zaštite okoliša i prirode i objaviti u službenom glasilu i na mrežnim stranicama jedinice lokalne samouprave.</p>	
OBJAVA ODLUKE O NAČINU PRUŽANJA JAVNE USLUGE PRIKUPLJANJA MIJEŠANOG KOMUNALNOG OTPADA I BIORAZGRADIVOG KOMUNALNOG OTPADA U SLUŽBENOM GLASILU I NA MREŽNIM STRANICAMA JEDINICE LOKALNE SAMOUPRAVE.		
OSIGURANJE ODVOJENOG PRIKUPLJANJA OTPADNOG PAPIRA, METALA, STAKLA, PLASTIKE I TEKSTILA TE KRUPNOG (GLOMAZNOG) KOMUNALNOG OTPADA.	<p>Članak 28.</p> <p>(1) Jedinica lokalne samouprave dužna je na svom području osigurati:</p> <p>2. odvojeno prikupljanje otpadnog papira, metala, stakla, plastike i tekstila te krupnog (glomaznog) komunalnog otpada.</p> <p>Članak 35.</p> <p>(1) Jedinica lokalne samouprave izvršava obvezu odvojenog prikupljanja problematičnog otpada, otpadnog papira, metala, stakla, plastike i tekstila te krupnog (glomaznog) komunalnog otpada na način da osigura:</p> <p>1. funkcioniranje jednog ili više reciklažnih dvorišta, odnosno mobilne jedinice na svom području</p> <p>Sukladno članku 35. stavku 2., JLS koja ima 1.500 stanovnika ili manje dužna je osigurati funkcioniranje reciklažnog dvorišta na svom području posredstvom mobilne jedinice.</p> <p>JLS koja ima više od 1.500 dužna je osigurati funkcioniranje najmanje jednog reciklažnog dvorišta na svom području .</p>	<p>Na području Grada Knina nije uspostavljeno reciklažno dvorište.</p> <p>U narednom planskom razdoblju Grad Knin je u obvezi izgradnje i opremanja reciklažnog dvorišta te nabavke mobilnog reciklažnog dvorišta koje će funkcionirati u ostalim naseljima Grada Knina.</p> <p>Grad Knin, u suradnji sa tvrtkom Čistoća i zelenilo d.o.o. obavještava građane o svim aktivnostima vezanima uz gospodarenje otpadom.</p>

OBVEZE GRADA KNINA SUKLADNO ZAKONU O ODRŽIVOM GOSPODARENJU OTPADOM (NN 94/13, 73/17)		
OBVEZA	POJAŠNENJE OBVEZE SUKLADNO ZOGO	STATUS
	<p>Sukladno članku 35. stavku 4. JLS je dužna u naseljima u kojima se ne nalazi RD osigurati funkcioniranje istog posredstvom mobilne jedinice.</p> <p>2. postavljanje odgovarajućeg broja i vrsta spremnika za odvojeno sakupljanje problematičnog otpada, otpadnog papira, metala, stakla, plastike i tekstila, koji nisu obuhvaćeni sustavom gospodarenja posebnom kategorijom otpada, na javnoj površini,</p> <p>3. obavještanje kućanstava o lokaciji i izmjeni lokacije reciklažnog dvorišta, mobilne jedinice i spremnika za odvojeno sakupljanje problematičnog otpada, otpadnog papira, metala, stakla, plastike i tekstila i</p> <p>4. uslugu prijevoza krupnog (glomaznog) komunalnog otpada na zahtjev korisnika usluge.</p>	
OSIGURANJE SPRJEČAVANJA ODBACIVANJA OTPADA NA NAČIN SUPROTAN ZAKONU TE UKLANJANJE TAKO ODBAČENOG OTPADA	<p>Članak 28.</p> <p>(1) Jedinica lokalne samouprave dužna je na svom području osigurati:</p> <p>3. Sprječavanje odbacivanja otpada na način suprotan zakonu te uklanjanje tako odbaćenog otpada.</p>	<p>Grad Knin je u proteklom planskom razdoblju kontinuirano provodio sanaciju većeg broja lokacija na kojima se nalazio odbaćeni otpad (divlja odlagališta). Na području Grada Knin trenutno postoji nekoliko oko 20-tak lokacija odbaćenog otpada koja je potrebno sanirati u narednom planskom razdoblju.</p>
USPOSTAVA KOMUNALNOG REDARSTVA	<p>Članak 36.</p> <p>(1) Provedbu obveze iz članka 28. stavka 1. točke 3. osigurava osoba koja obavlja poslove službe nadležne za komunalni red jedinice lokalne samouprave (komunalni redar)</p> <p>1. mjerama za sprječavanje nepropisnog odbacivanja otpada</p> <p>2. mjerama za uklanjanje otpada odbaćenog u okoliš što uključuje i uklanjanje naplavljenog morskog otpada.</p> <p>(2) Mjere iz stavka 1. točke 1. ovoga članka uključuju:</p> <p>1. uspostavu sustava za zaprimanje obavijesti o nepropisno odbaćenom otpadu,</p> <p>2. uspostavu sustava evidentiranja lokacija odbaćenog otpada,</p>	<p>U Gradu Kninu zaposlen je komunalni redar čiji opis posla između ostalog uključuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> - postupa po Zakonu o održivom gospodarenju otpadom – nadzor nad primjenom zakona i propisa na temelju tog zakona, u dijelu koji se odnosi na gospodarenje komunalnim otpadom, pokretanje i obustava upravnog postupka nadzora u svrhu sprječavanja odbacivanja otpada u okoliš i uklanjanje tako odbaćenog otpada. - Obavlja kontrolu i poduzima mjere za sanaciju divljih odlagališta, skupljanja i odvoza i deponiranje glomaznog otpada, zemlje i drugih iskopa. <p>Građani Grada Knina mogu putem službene web stranice Grada, koja ima za svrhu promptno evidentiranje te lakše i žurnije</p>
USPOSTAVA SUSTAVA ZA ZAPRIMANJE OBAVIJESTI O NEPROPISNO ODBAČENOM OTPADU.		
USPOSTAVA SUSTAVA EVIDENTIRANJA LOKACIJA ODBAČENOG OTPADA.		
PROVOĐENJE REDOVITOG GODIŠNJEG NADZORA PODRUČJA JEDINICE LOKALNE SAMOUPRAVE RADI UTVRĐIVANJA POSTOJANJA ODBAČENOG OTPADA, A POSEBNO LOKACIJA NA KOJIMA JE U		

OBVEZE GRADA KNINA SUKLADNO ZAKONU O ODRŽIVOM GOSPODARENJU OTPADOM (NN 94/13, 73/17)		
OBVEZA	POJAŠNENJE OBVEZE SUKLADNO ZOGO	STATUS
<p>PRETHODNE DVIJE GODINE EVIDENTIRANO POSTOJANJE ODBAČENOG OTPADA</p>	<p>3. provedbu redovitog godišnjeg nadzora područja jedinice lokalne samouprave radi utvrđivanja postojanja odbačenog otpada, a posebno lokacija na kojima je u prethodne dvije godine evidentirano postojanje odbačenog otpada,</p> <p>4. druge mjere sukladno odluci predstavničkog tijela jedinice lokalne samouprave iz stavka 13. ovoga članka.</p> <p>(3) Radi provedbe mjera iz stavka 1. točke 2. ovoga članka komunalni redar rješenjem naređuje vlasniku, odnosno posjedniku nekretnine, ako vlasnik nije poznat, na kojem je nepropisno odložen otpad uklanjanje tog otpada, odnosno osobi koja sukladno posebnom propisu upravlja određenim područjem (dobrom), ako je otpad odložen na tom području (dobru).</p> <p style="text-align: center;">Članak 36.</p> <p>(8) Jedinica lokalne samouprave dužna je podatke utvrđene rješenjem iz stavka 3. ovoga članka mjesečno unositi u mrežnu aplikaciju sustava evidentiranja lokacija odbačenog otpada iz članka 137. stavka 3. točke 7. ovoga Zakona.</p> <p>(9) Izvršno tijelo jedinice lokalne samouprave dužno je izvješće o lokacijama i količinama odbačenog otpada, troškovima uklanjanja odbačenog otpada i provedbi mjera iz stavka 1. ovoga članka podnijeti predstavničkom tijelu te jedinice do 31. ožujka tekuće godine za prethodnu kalendarsku godinu.</p> <p>(10) Predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave dužno je, temeljem izvješća iz stavka 9. ovoga članka, donijeti odluku o provedbi posebnih mjera sprječavanja odbacivanja otpada u odnosu na lokacije na kojima je u više navrata utvrđeno nepropisno odbacivanje otpada.</p>	<p>postupanje za upravljanjem komunalnim prijavama, prijaviti komunalni nered putem obrazca prijave „Prijava komunalnog nereda“. Naime, riječ je o učinkovitoj web usluzi koja vrši evidenciju i upravljanje pristiglih komunalnih prijava.</p> <p>Također, na području Grada Knina, a u organizaciji Ekološke udruge „Krka“, djeluje Zeleni telefon. Zeleni telefon je servis građanima za prijavljivanje uočenih problema u okolišu i prirodi.</p>
<p>UKLANJANJE OTPADA ODBAČENOG U OKOLIŠ (SANACIJA DIVLJIH ODLAGALIŠTA OTPADA)</p>	<p style="text-align: center;">Članak 28.</p> <p>(1) Jedinica lokalne samouprave dužna je na svom području osigurati: 6. provođenje izobrazno-informativnih aktivnosti.</p> <p style="text-align: center;">Članak 39.</p> <p>(1) Jedinica lokalne samouprave dužna je o svom trošku, na odgovarajući način osigurati godišnje provedbu izobrazno-informativnih aktivnosti u vezi gospodarenja otpadom na svojem području, a osobito javne tribine, informativne publikacije o gospodarenju otpadom i objavu specijaliziranih priloga u medijima kao što su televizija i radio.</p>	<p>Grad Knin, redovito, u suradnji sa tvrtkom Čistoća i zelenilo d.o.o. te Ekološkom udrugom „Krka“ provodi izobrazno – informativne aktivnosti na svom području.</p>
<p>OSIGURANJE PROVOĐENJA IZOBRAZNO-INFORMATIVNIH AKTIVNOSTI NA SVOM PODRUČJU.</p>	<p style="text-align: center;">Članak 28.</p> <p>(1) Jedinica lokalne samouprave dužna je na svom području osigurati: 6. provođenje izobrazno-informativnih aktivnosti.</p> <p style="text-align: center;">Članak 39.</p> <p>(1) Jedinica lokalne samouprave dužna je o svom trošku, na odgovarajući način osigurati godišnje provedbu izobrazno-informativnih aktivnosti u vezi gospodarenja otpadom na svojem području, a osobito javne tribine, informativne publikacije o gospodarenju otpadom i objavu specijaliziranih priloga u medijima kao što su televizija i radio.</p>	<p>Grad Knin, redovito, u suradnji sa tvrtkom Čistoća i zelenilo d.o.o. te Ekološkom udrugom „Krka“ provodi izobrazno – informativne aktivnosti na svom području.</p>

OBVEZE GRADA KNINA SUKLADNO ZAKONU O ODRŽIVOM GOSPODARENJU OTPADOM (NN 94/13, 73/17)		
OBVEZA	POJAŠNENJE OBVEZE SUKLADNO ZOGO	STATUS
	Jedinica lokalne samouprave dužna je u sklopu mrežne stranice uspostaviti i ažurno održavati mrežne stranice s informacijama o gospodarenju otpadom na svojem području.	
USPOSTAVLJANJE I AŽURNO ODRŽAVANJE MREŽNE STRANICE S INFORMACIJAMA O GOSPODARENJU OTPADOM NA SVOM PODRUČJU.	<p>Članak 39.</p> <p>(2) Jedinica lokalne samouprave dužna je u sklopu mrežne stranice uspostaviti i ažurno održavati mrežne stranice s informacijama o gospodarenju otpadom na svojem području.</p> <p>(3) Prioritetno područje izobrazno-informativnih aktivnosti gospodarenja otpadom i sadržaj obveznih informacija na godišnjoj razini u svezi gospodarenja otpadom propisuje ministar naputkom.</p> <p>(4) Obvezne informacije koje se objavljuju na mrežnoj stranici jedinice lokalne samouprave propisane su pravilnikom iz članka 137. stavka 8. ovoga Zakona.</p>	Grad Knin redovito održava i ažurira svoje mrežne stranice s informacijama o gospodarenju otpadom na svojem području.
OSIGURANJE MOGUĆNOSTI PROVEDBE AKCIJA PRIKUPLJANJA OTPADA.	<p>Članak 28.</p> <p>(1) Jedinica lokalne samouprave dužna je na svom području osigurati: 7. mogućnost provedbe akcija prikupljanja otpada.</p>	Grad Knin sudjeluje u brojnim akcijama prikupljanja otpada. O provedbi planova i akcija vezanih uz gospodarenje otpadom, Grad pravovajlano obavještava zainteresiranu javnost putem javnih glasila i putem web stranice Grada. Izvješća o provedenim akcijama pravovremeno se dostavljaju Agenciji za zaštitu okoliša i prirode.
SUDJELOVANJE U SUSTAVIMA SAKUPLJANJA POSEBNIH KATEGORIJA OTPADA SUKLADNO PROPISU KOJIM SE UREĐUJE GOSPODARENJE POSEBNOM KATEGORIJOM OTPADA.	<p>Članak 27.</p> <p>(Pravilnik o građevnom otpadu i otpadu koji sadrži azbest NN 69/16)</p> <p>(1) Jedinica lokalne samouprave dužna je, sukladno Zakonu, sudjelovati u sustavu sakupljanja građevnog i azbestnog otpada.</p> <p>(2) Jedinica lokalne samouprave dužna je na svom području u prostornim planovima odrediti dostatan broj lokacija odnosno najmanje jednu odgovarajuću zonu u kojoj se može izgraditi reciklažno dvorište za građevni otpad te obavljati djelatnosti sakupljanja, uporabe i zbrinjavanja građevnog otpada sukladno Zakonu.</p>	Na području Grada Knina planira se izgradnja reciklažnog dvorišta za građevni otpad. Lokacija za uspostavu reciklažnog dvorišta za građevni otpad uvrštena je u prostorno – plansku dokumentaciju. Prostornim planom je planirana komunalna građevina – reciklažno dvorište za građevni otpad na lokaciji pored naselja Žagrović, k.č. 2312/1, k.o. Žagrović, a biti će namijenjena razvrstavanju, mehaničkoj obradi i privremenom skladištenju građevnog otpada.
PLAĆANJE POTICAJNE NAKNADE ZA SMANJENJE KOLIČINE MIJEŠANOG KOMUNALNOG OTPADA.	<p>Članak 29.</p> <p>(1) Poticajna naknada za smanjenje količine miješanog komunalnog otpada je mjera kojom se potiče jedinica lokalne samouprave da, u okviru svojih ovlasti, provede mjere radi smanjenja količine miješanog komunalnog otpada koji nastaje na području te jedinice lokalne samouprave.</p>	Kada bude u primjeni, Grad Knin dužan je plaćati navedenu naknadu FZOEU ukoliko se na području Grada prikupi miješani komunalnog otpada iznad propisane veličine.

OBVEZE GRADA KNINA SUKLADNO ZAKONU O ODRŽIVOM GOSPODARENJU OTPADOM (NN 94/13, 73/17)		
OBVEZA	POJAŠNENJE OBVEZE SUKLADNO ZOGO	STATUS
	(2) Jedinica lokalne samouprave je obveznik plaćanja naknade iz stavka 1. ovoga članka.	
U DOKUMENTIMA OSIGURATI ODVOJENO PRIKUPLJANJE BIOOPADA S CILJEM KOMPOSTIRANJA, DIGESTIJE ILI ENERGETSKE OPORABE BIOOPADA.	<p>Članak 56.</p> <p>(1) Osoba koja je aktima donesenim temeljem ovoga Zakona ovlaštena gospodariti biootpadom, te jedinica lokalne samouprave dužni su u dokumentima koje donose temeljem ovoga Zakona osigurati odvojeno prikupljanje biootpada s ciljem kompostiranja, digestije ili energetske uporabe biootpada.</p>	<p>Na području Grada Knina ne prikuplja se biootpad. Međutim, uspostav prikupljanja biootpad je u tijeku uspostave Građani će također moći biootpad predati u reciklažno dvorište po njegovoj izgradnji.</p> <p>U okviru izobrazno-informativnih aktivnosti na području Grada Knina provedeni su radionice kompostiranja i projekt „Kompostirajmo za bolje sutra“.</p>

2.3 Ocjena postojećeg stanja gospodarenja otpadom u Gradu Kninu

Na temelju analize postojećeg stanja gospodarenja otpadom na području Grada Knina, vidljivo je da postojeći sustav ne zadovoljava u potpunosti trenutne potrebe te da se kontinuirano radi na unaprjeđenju postojećeg sustava. Postojeći sustav gospodarenja otpadom na području Grada Knina može se ocijeniti dobrim budući je većini građana omogućeno da osnovne komponente otpada mogu zbrinuti na zakonom predviđen način.

Realizacija i kvalitetno funkcioniranje cjelokupnog sustava gospodarenja otpadom, zasnovano je na uključenosti i velikoj suradnji građana, udruga, gospodarskih subjekata te JLS i tvrtke Čistoća i zelenilo d.o.o. u provedbi planiranih mjera te osiguranju potrebnih financijskih sredstava u proračunu.

Od obaveza koje su propisane ZOGO Grad Knin ispunio je dio obaveza ili je pokrenuo aktivnosti ka njihovom ispunjenju. Preostali dio obaveza Grad Knin ispunit će narednom šestogodišnjem periodu.

2.4 Ciljevi i mjere gospodarenja otpadom Grada Knina

Temeljem analize i ocjene postojećeg stanja, sukladno ZOGO i PGO RH, te ovisno o mogućnostima, definiraju se sljedeći ciljevi i mjere Grada Knina.

Tabela 8: Ciljevi i mjere gospodarenja otpadom Grada Knina

CILJEVI		MJERE	
C.1	UNAPRIJEDITI SUSTAV GOSPODARENJA KOMUNALNIM OTPADOM		
C.1.1	Smanjiti ukupnu količinu proizvedenog komunalnog otpada za 5% do 2022. godine u odnosu na 2015. godinu	M.1.1.1	Provođenje mjera definiranih Planom sprječavanja nastanka otpada ²
		M.1.1.3	Osiguranje potrebne opreme za provođenje kućnog kompostiranja
C.1.2	Odvojeno prikupiti 60% mase proizvedenog komunalnog otpada (prvenstveno papir, staklo, plastika, metal, biootpad i dr.)	M.1.2.1	Nabava opreme i vozila za odvojeno prikupljanje papira, kartona, metala, plastike, stakla i tekstila
		M.1.2.3	Izgradnja reciklažnog dvorišta
		M.1.2.4	Uvođenje naplate prikupljanja i obrade miješanog i biorazgradivog komunalnog otpada po količini
C.1.3	Odvojeno prikupiti 40% biootpada iz komunalnog otpada	M.1.3.2	Nabava opreme i vozila za odvojeno prikupljanje biootpada

² Plan sprječavanja nastanka otpada sastavni je dio Plana gospodarenja otpadom Republike Hrvatske za razdoblje 2017. – 2022. godine

CILJEVI		MJERE	
C.1.4	Odložiti manje od 25% komunalnog otpada	M.1.4.2	Praćenje udjela biorazgradivog otpada u miješanom komunalnom otpadu
C.2	UNAPRIJEDITI SUSTAV GOSPODARENJA POSEBNIM KATEGORIJAMA OTPADA		
C.2.1	Odvojeno prikupiti 75% građevnog otpada	M.2.1.2	Izgradnja i opremanje reciklažnih dvorišta za građevni otpad
C.2.2	Uspostaviti sustav gospodarenja otpadnim muljem iz uređaja za pročišćavanje otpadnih voda	M.2.2.2	Uspostaviti sustav gospodarenja muljem
C.4	SANIRATI LOKACIJE ONEČIŠĆENE OTPADOM		
		M.4.1	Izrada Plana zatvaranja odlagališta neopasnog otpada
		M.4.2	Sanacija odlagališta neopasnog otpada
		M.4.5	Sanacija lokacija onečišćenih otpadom odbačenim u okoliš
C.5	KONTINUIRANO PROVODITI IZOBRAZNO - INFORMATIVNE AKTIVNOSTI		
		M.5.2	Provedba aktivnosti predviđenih programom izobrazno – informativnih aktivnosti o održivom gospodarenju otpadom
C.7	UNAPRIJEDITI NADZOR NAD GOSPODARENJEM OTPADOM		
		M.7.1	Izobrazba svih sudionika uključenih u nadzor gospodarenja otpadom

Mjere gospodarenja otpadom detaljnije su opisane kroz poglavlja 6. – 9. ovog PGO-a.

3 PODACI O VRSTAMA I KOLIČINAMA PROIZVEDENOG OTPADA, ODVOJENO SAKUPLJENOG OTPADA, ODLAGANJU KOMUNALNOG I BIORAZGRADIVOG OTPADA TE OSTVARIVANJU CILJEVA

3.1 Vrste i količine proizvedenog otpada i odvojeno sakupljenog otpada

Uvid u postojeće stanje gospodarenja otpadom te u postojeće i buduće količine, kao i sastav otpada, potreban je radi prijedloga rješenja u sklopu cjelovitog sustava gospodarenja otpadom, te precizno definiranje takvog komunalnog otpada, od mjesta njegova nastanka do mjesta konačnog zbrinjavanja.

Na odlagalištu komunalnog otpada „Mala Promina“ pažljivo se vodi evidencija o količinama i sastavu otpada koji se sakuplja te doprema na odlagalište. Budući da na odlagalištu otpada „Mala Promina“ ne postoji vaganje otpada, vrijednosti o količinama otpada koji se odlaže na odlagalište su procijenjene.

Navedene količine otpada su količine otpada koje su prikupljene na cijelom području Grada Knina.

3.1.1 Komunalni i biorazgradivi otpad

Vrste i količine komunalnog otpada nastale na području Grada Knina prikazane su po osnovnim grupama otpada definiranim ZOGO-om, relevantnima i specifičnima za jedinice lokalne samouprave. Tako se u daljnjim poglavljima obrađuju sljedeće kategorije otpada:

- MIJEŠANI KOMUNALNI OTPAD – otpad iz kućanstava i otpad iz trgovina, industrije i iz ustanova koji je po svojstvima i sastavu sličan otpadu iz kućanstava, iz kojeg posebnim postupkom nisu izdvojeni pojedini materijali (kao što je papir, staklo i dr.) te je u Katalogu otpada označen kao 20 03 01;
- KRUPNI (GLOMAZNI) KOMUNALNI OTPAD – predmet ili tvar koju je zbog zapremine i/ili mase neprikladno prikupljati u sklopu usluge prikupljanja miješanog komunalnog otpada i određen je naputkom iz članka 29. stavka 11. Zakona o održivom gospodarenju otpadom;
- BIORAZGRADIVI KOMUNALNI OTPAD – otpad nastao u kućanstvu i otpad koji je po prirodi i sastavu sličan otpadu iz kućanstva, osim proizvodnog otpada i otpada iz poljoprivrede, šumarstva, a koji u svom sastavu sadrži biološki razgradiv otpad;
- OTPADNI METAL;
- PROBLEMATIČNI OTPAD - opasni otpad iz podgrupe 20 01 Kataloga otpada koji uobičajeno nastaje u kućanstvu te opasni otpad koji je po svojstvima, sastavu i količini usporediv s opasnim otpadom koji uobičajeno nastaje u kućanstvu pri čemu se problematičnim otpadom smatra sve dok se nalazi kod proizvođača tog otpada.

MIJEŠANI KOMUNALNI OTPAD

Miješani komunalni otpad je otpad iz kućanstava i otpad iz trgovina, industrije i iz ustanova koji je po svojstvima i sastavu sličan otpadu iz kućanstava, iz kojeg posebnim postupkom nisu izdvojeni pojedini materijali (kao što je papir, staklo i dr.) te je u Katalogu otpada označen kao 20 03 01.

Podaci o količinama miješanog otpada prikupljenog na području Grada Knina u posljednjih 6 godina zatraženi su i dobiveni od odgovorne osobe tvrtke Čistoća i zelenilo d.o.o. Knin. Budući da na odlagalištu otpada "Mala Promina" ne postoji vaganje otpada, vrijednosti o količinama otpada su procijenjene. Raspoloživi podaci o prikupljenim količinama otpada u proteklim godinama prikazani su sljedećom tabelom (Tabela 9)

Tabela 9: Količine prikupljenog miješanog komunalnog otpada na području Grada Knina u razdoblju od 2012. do 2016. godine

Vrsta otpada	Ključni broj otpada	Podaci o količinama miješanog komunalnog otpada (t)				
		2012.	2013.	2014.	2015.	2016.
MIJEŠANI KOMUNALNI OTPAD	20 03 01	4974	4770	3230	3250	3275

Prema podacima iznesenim u gornjoj tabeli vidljivo je smanjenje ukupne količine proizvedenog miješanog komunalnog otpada oko 35 % u razdoblju od 2012. godine do 2016. godine.

KRUPNI (GLOMAZNI) KOMUNALNI OTPAD

Krupni (glomazni) komunalni otpad je predmet ili tvar koju je zbog zapremine i/ili mase neprikladno prikupljati u sklopu usluge prikupljanja miješanog komunalnog otpada i određen je Napatkom o glomaznom otpadu (NN 79/15). Glomazni otpad na području Grada Knina također prikuplja tvrtka Čistoća i zelenilo d.o.o. i odlaže se na odlagališne „Mala Promina“.

Krupni (glomazni) otpad će građani moći odložiti i u reciklažnom dvorištu po njegovoj izgradnji. Podaci o količinama krupnog (glomaznog) otpada prikupljenog na području Grada Knina se tijekom razdoblja od 2012. do 2016. nisu evidentirali.

BIORAZGRADIVI KOMUNALNI OTPAD

Biorazgradivi komunalni otpad je otpad nastao u kućanstvu i otpad koji je po prirodi i sastavu sličan otpadu iz kućanstva, osim proizvodnog otpada i otpada iz poljoprivrede, šumarstva, a koji u svom sastavu sadrži biološki razgradiv otpad. Na području Grada Knina biorazgradivi otpad ne prikuplja se odvojeno već se s preostalim komunalnim otpadom odlaže na odlagalište „Mala Promina“.

Podaci o procijenjenim količinama biorazgradivog komunalnog otpada i zelenog otpada prikupljenog na području Grada Knina nalaze se u Tabela 10. Procijenjene količine biorazgradivog komunalnog otpada dobivene su od tvrtke Čistoća i zelenilo d.o.o.

Tabela 10: Količine prikupljenog biorazgradivog komunalnog otpada i zelenog otpada na području Grada Knina u razdoblju od 2012. do 2016. godine

Vrsta otpada	Ključni broj otpada	Podaci o količinama biorazgradivog komunalnog otpada i zelenog otpada (t)				
		2012.	2013.	2014.	2015.	2016.
BIORAZGRADIVI KOMUNALNI OTPAD	20 01 08	3332,58	3195,90	2164,10	2145,00	2128,75
BIORAZGRADIVI OTPAD (ZELENI OTPAD)	20 02 01					

OTPADNI PAPIR, METAL, STAKLO, PLASTIKA I TEKSTIL

Na području Grada Knina zasebno se prikupljaju papir/karton, plastika, metal, staklo i tekstil. Papir/karton, metal i plastika te staklo prikupljaju se u spremnicima koji su postavljeni u sklopu 6 zelenih otoka na području Grada. Tekstil se prikuplja u 6 spremnika zapremine 2,5 m² na području Grada Knina (Trg Oluje, Autobusni kolodvor, Maslenička ulica, Ulica IV. Gardijske brigade, Suronjina ulica, Imotska ulica).

Podaci o količinama prikupljenog tekstila ne evidentiraju se. Navedeni otpadni tekstil sakuplja i odvozi tvrtka Iwona d.o.o.

Prikupljeni karton, papir i kartonsku ambalažu preuzima tvrtka Unijapapir d.d., PJ Split, nakon čega ide na daljnju reciklažu.

Podaci o količinama otpadnog papira/kartona, plastike, metala, stakla i tekstila prikupljenog na području Grada Knina prikazani su sljedećom tabelom.

Tabela 11: Količine prikupljenog otpadnog papira/kartona, plastike, metala, stakla i tekstila na području Grada Knina u razdoblju od 2012. do 2016. godine

Vrsta otpada	Ključni broj otpada	Podaci o količinama prikupljenog otpadnog papira, metala, stakla, plastike i tekstila (t)				
		2012.	2012.	2014.	2015.	2016.
KARTON I PAPIR	15 01 01 20 01 01	151,41	158,58	120,62	81,96	72,23
PLASTIKA	15 01 02 20 01 39	-	-	-	0,07	0,06
METAL	15 01 04 20 01 40	-	-	-	0,01	0,01
STAKLO	15 01 07 20 01 02	-	-	-	0,04	0,02
TEKSTIL	20 01 10 20 01 11	-	-	-	-	-

PROBLEMATIČNI OTPAD

Problematicni otpad je opasni otpad iz podgrupe 20 01 Kataloga otpada koji uobičajeno nastaje u kućanstvu te opasni otpad koji je po svojstvima, sastavu i količini usporediv s opasnim otpadom koji uobičajeno nastaje u kućanstvu pri čemu se problematičnim otpadom smatra sve dok se nalazi kod proizvođača tog otpada. Trenutno se na području Općine Grada Knina ne prikupljaju sve vrste problematičnog (opasnog) otpada. Nakon upostave rada reciklažnog dvorišta, većina će se spomenutih vrsta otpada moći odložiti u RD.

3.1.2 Posebne kategorije otpada

Građevinski otpad se prikuplja i odvozi prema pozivu/narudžbi stranke, a otpad se odvozi isključivo u otvorenim spremnicima zapremine 5 m³ na odlagalište "Mala Promina". Radi se o vrlo malim količinama, a zemlja i usitnjeni građevinski otpad koristi se za nasipanje odlagališta, odnosno stvaranje brtvenih slojeva odlagališta.

Otpad koji sadrži azbest ne zbrinjava tvrtka Čistoća i zelenilo d.o.o., već građane koji trebaju odložiti otpad koji sadrži azbest upućuju na ovlaštene sakupljače i odlagatelje. Azbestni otpad ne odlaže se na odlagalište "Mala Promina".

EE otpad se odlaže u spremnike koji se nalaze u dvorištu tvrtke Čistoća i zelenilo d.o.o. Knin, a nakon prikupljanja navedeni otpad preuzimaju ovlaštene sakupljač električnih i elektroničkih uređaja – tvrtka M SAN EKO iz Zagreba.

Otpadne gume, otpadna ulja i otpadne baterije i akumulatori - tvrtka Čistoća i zelenilo d.o.o. Knin ne prikuplja ovu vrstu otpada. Navedeni otpad na području Grada Knina prikupljaju ovlašteni sakupljači za pojedine vrste otpada.

Otpadna vozila se prikupljaju od strane ovlaštenih sakupljača na poziv ili pak osobnom dopremom otpadnog vozila na lokaciju ovlaštenih tvrtki.

Medicinski otpad prikupljaju ovlašteni sakupljači te vrste otpada, dok stare lijekove i sličan farmaceutski otpad građani mogu predati u ljekarne koje su ih dužne preuzeti.

Od svih navedenih vrsta posebne kategorije otpada evidentirane su samo količine za EE otpad za 2015. i 2016. godinu.

Tabela 13: Evidentirane količine prikupljenog problematičnog otpada na području Grada Knina u 2015. i 2016. godini

Vrsta otpada	Podaci o količinama problematičnog otpada (kg)	
	2015.	2016.
EE otpad	620	1980

3.2 Odlaganje i zbrinjavanje otpada

Miješani komunalni otpad s područja Grada Knina odlaže se na odlagalištu komunalnog otpada „Mala Promina“ koje se nalazi u Općini Biskupija, 13 km jugozapadno od Knina. Odlagalištem komunalnog otpada „Mala Promina“ upravlja tvrtka Čistoća i Zelenilo d.o.o.

Odlagalište otpada „Mala Promina“ je u funkciji od 1980. godine. Vozila dovoze otpad i istovaruju ga na širokom području odlagališta. Trenutna količina otpada na odlagalištu prema procjenama iznosi 70 000 t. Otpad se odlaže neracionalno pa je danas prema geodetskoj snimci terena pod otpadom oko 48.000 m² terena. Površina današnjeg odlagališta nalazi se na katastarskoj čestici k.č. 1476/2, k.o. Ramljane.

Slika 4: Ortofotoprikaz lokacije odlagališta komunalnog otpada „Mala Promina“

Odlagalište je površinski „razvučeno“. U smjeru istok – zapad dugo je oko 250 m, a smjerom sjever – jug doseže širinu od oko 170 m. Uz samo odlagalište prolazi pristupna makadamska cesta kojom se služe i stanovnici obližnjeg zaseoka. Od glavne ceste Knin–Okraj do odlagališta je neasfaltirana makadamska pristupna cesta dužine cca. 3,5 km.

Oko plohe odlagališta postoji protupožarni pojas širine cca. 5 – 6 m. na odlagalištu postoji čuvarska služba, spremnik za vodu zapremine 3 m³ za gašenje eventualnog požara kao i tri vatrogasna aparata S9.

Otpad se na odlagalištu kompaktira strojem i pokriva inertnim materijalom (zemljom) 3 – 4 puta tjedno. Na odlagalištu se odlaže miješani komunalni otpad i manjim dijelom građevni otpad.

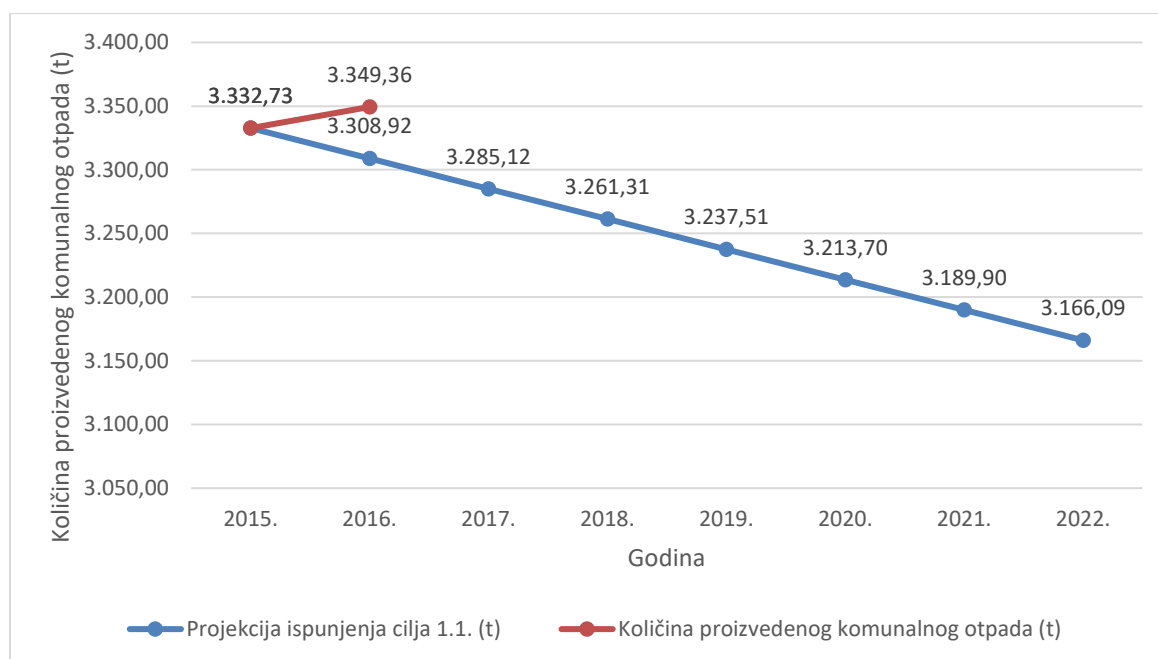
Ugovor o prvoj fazi sanacije odlagališta je u tijeku. Financirati će se iz proračuna Grada Knina i sredstva FZOEU. Druga faza sanacije tj. zatvaranje odlagališta komunalnog otpada „Mala Promina“ planira se nakon puštanja u rad CGO Bikarac.

Također, nakon puštanja u rad CGO Bikarac prestat će se sa odlaganjem komunalnog otpada na lokaciji odlagališta „Mala Promina“. Iz tog razloga na susjednoj katastarskoj čestici k.č. 1476/3, k.o. Ramljane izgrađena je pretovarna stanica za područje Grada Knina i susjednih JLS. Pretovarna stanica je objekt u okviru kojeg se dovozi komunalni otpad sa nekog područja i transportira dalje transfer vozilima na veće udaljenosti do konačnog odlaganja. U pretovarnoj stanici će se otpad s područja Grada Knina i okolnih općina pretovarivati u vozila za daljinski prijevoz kojima će se transportirati u budući centar za gospodarenje otpadom Bikarac u Šibeniku.

3.3 Ostvarivanje ciljeva

3.3.1 Unaprijediti sustav gospodarenja komunalnim otpadom (C.1)

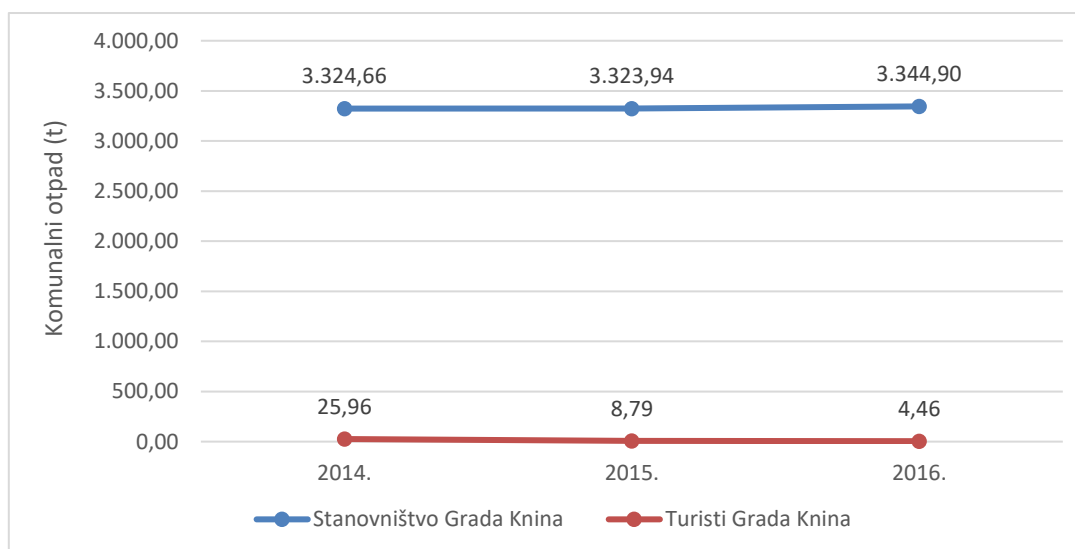
Prema PGO RH za razdoblje 2017. – 2022. za postizanje Cilja 1.1 Smanjiti ukupnu količinu proizvedenog komunalnog otpada za 5 % u odnosu na ukupno proizvedenu količinu komunalnog otpada u 2015. godini potrebno je osigurati funkcioniranje sprječavanje nastanka otpada odnosno provođenje mjera definiranih u Planu sprječavanja nastanka otpada (M.1.1.1.) te uspostaviti Centar za ponovnu uporabu (JLS nije nosioc mjere) i osigurati potrebnu opremu za provođenje mjera kućnog kompostiranja (M.1.1.3) na području Grada Knina. Analizom dosadašnjeg proizvedenog komunalnog otpada na području Grada Knina Slika 5 dan je pregled smanjenja količine proizvedenog komunalnog otpad prema Cilju C.1.1. Za potrebe proračuna kao referentna uzeta je 2015. godina.

Slika 5: Grafički prikaz Cilja 1.1 Smanjiti ukupnu količinu proizvedenog komunalnog otpada za 5% za razdoblje od 2015.–2022. godine

Cilj C.1.1 Smanjiti ukupnu količinu proizvedenog komunalnog otpada za 5% do 2022. godine u odnosu na 2015. godinu preuzet je sukladno PGO RH. Grad Knin će svakako provoditi predviđene mjere s ciljem smanjenja nastajanja otpada po glavi stanovnika, a također provoditi i mjere kako bi se do 2022. godine odvajalo 60% otpada, čime će se uvelike smanjiti količina otpada koju će biti potrebno odložiti na odlagalište otpada.

Slika 6 prikazan je udio količina prikupljenog komunalnog otpada lokalnog stanovništva Grada Knina u odnosu na turističku posjećenost. Prema PGO RH prosječna vrijednost proizvedenog otpada u turizmu iznosi 0,0014 t/noćenju. Analiza udjela proizvedenog komunalnog otpada uslijed turističkih noćenja provedena je za razdoblje 2014.–2016. godine. Prema prikazu odnosa udjela turističkog otpada i lokalnog stanovništva, vidljivo je da turistički udio otpada nije značajan na području Grada Knina.

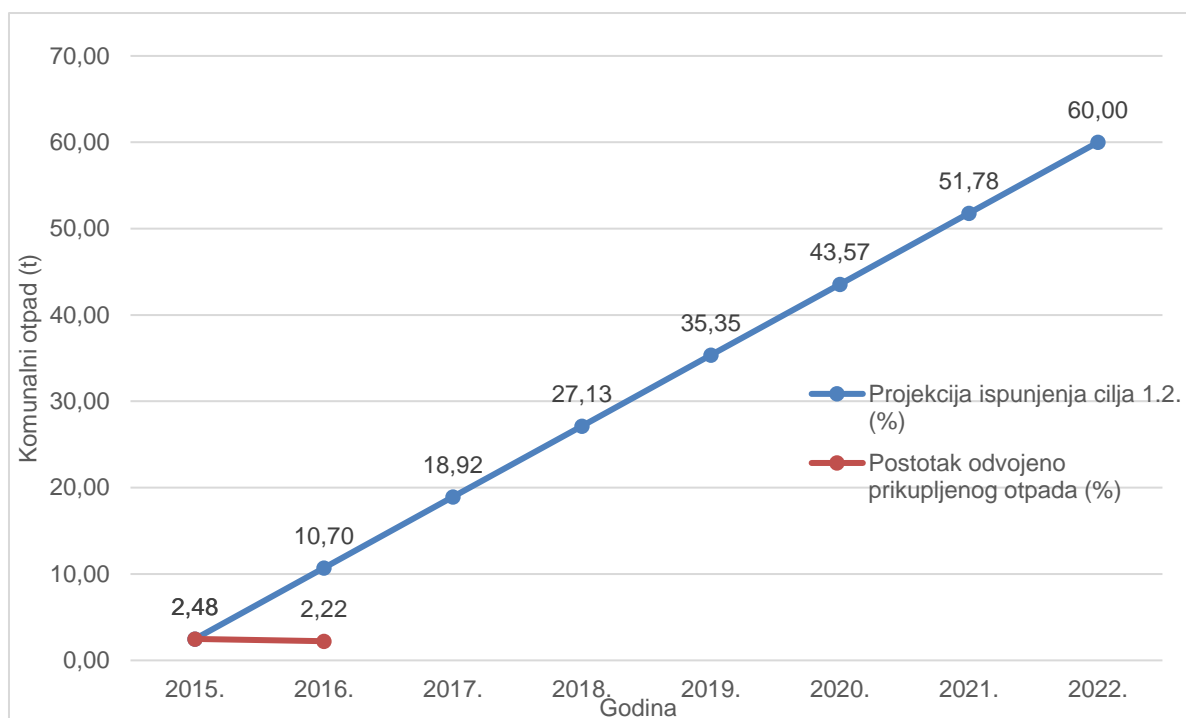
Slika 6: Prikaz odnosa prikupljenog komunalnog otpada proizvedenog od strane lokalnog stanovništva grada Knina u odnosu na turističku posjećenost tj. broj turističkih noćenja

Za postizanje Cilja C.1.2 Odvojeno prikupiti 60% mase proizvedenog komunalnog otpada (prvenstveno papir, staklo, plastika, metal, biootpad i dr.) potrebno je osigurati infrastrukturu koja potiče i olakšava odvojeno prikupljanje pojedinih vrsta komunalnog otpada: otpadni papir, karton, staklo, plastika, metal, biootpad, krupni (glomazni) otpad i sl. Prema PGO RH za ostvarenje planirane dinamike cilja potrebno je nabaviti komunalnu opremu, vozila i plovila za odvojeno prikupljanje otpada (M.1.2.1), izgraditi reciklažno dvorišta (M.1.2.3), reciklažne centre i postrojenja za sortiranje odvojeno prikupljenog otpada (M.1.2.2) te uvođenje naplate prikupljanja i obrade miješanog i biorazgradivog komunalnog otpada po količini (M.1.2.4).

Na području Grada Knina odvojeno se prikupljaju sljedeće vrste komunalnog otpada: MKO, papir i karton, staklo, plastika, metal, glomazni otpad, EE otpad, tekstil i odjeća, gume i opasni otpad.

Postrojenje za sortiranje odvojeno prikupljenog otpada izgraditi će se na području k.č. 2415, dijelu k.č. 2417, dijelu k.č.2351 k.o. Lukar na administrativnom području Općine Promina uz pretovarnu stanicu i odlagalište otpada „Mala Promina“. Grad Knin će s Općinom Promina sporazumno osigurati zajedničku provedbu mjere 1.2.2. Provedbu mjere 1.2.2 osigurati će Općina Promina te se stoga ista ne nalazi u popisu projekta ovog PGO-a.

Slika 7 prikazuje dinamiku odvojenog prikupljanja proizvedenog komunalnog otpada do 2022. godine s konačnim ciljem ostvarenja 60% odvojeno prikupljenog komunalnog otpada od ukupne mase proizvedenog otpada na području Grada Knina.

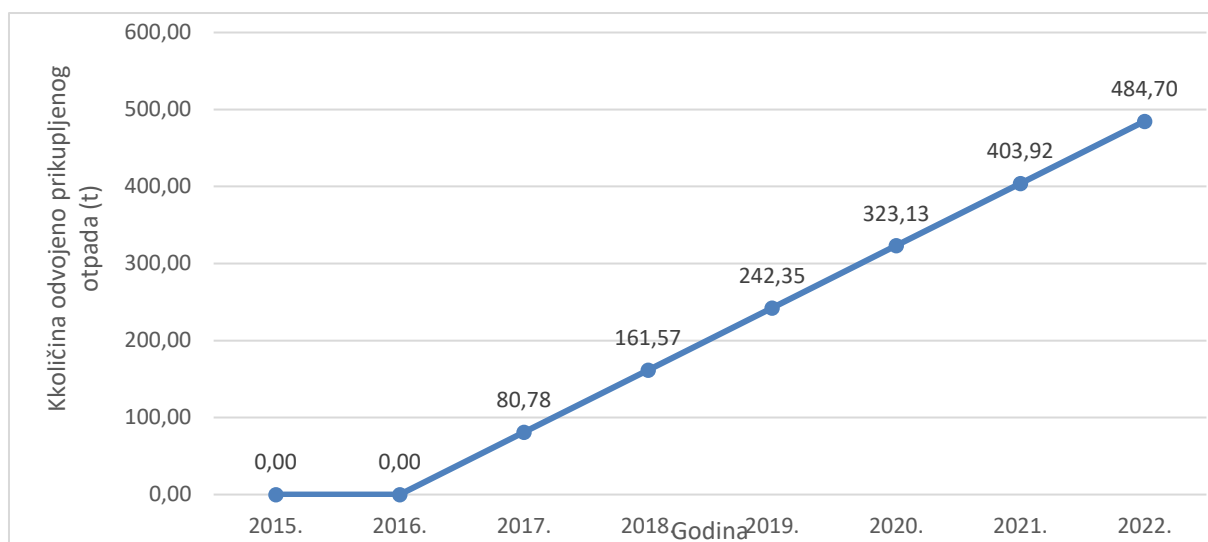

Slika 7: Grafički prikaz Cilja 1.2 Odvojeno prikupiti 60 % mase proizvedenog komunalnog otpada za razdoblje od 2015.–2022. godine

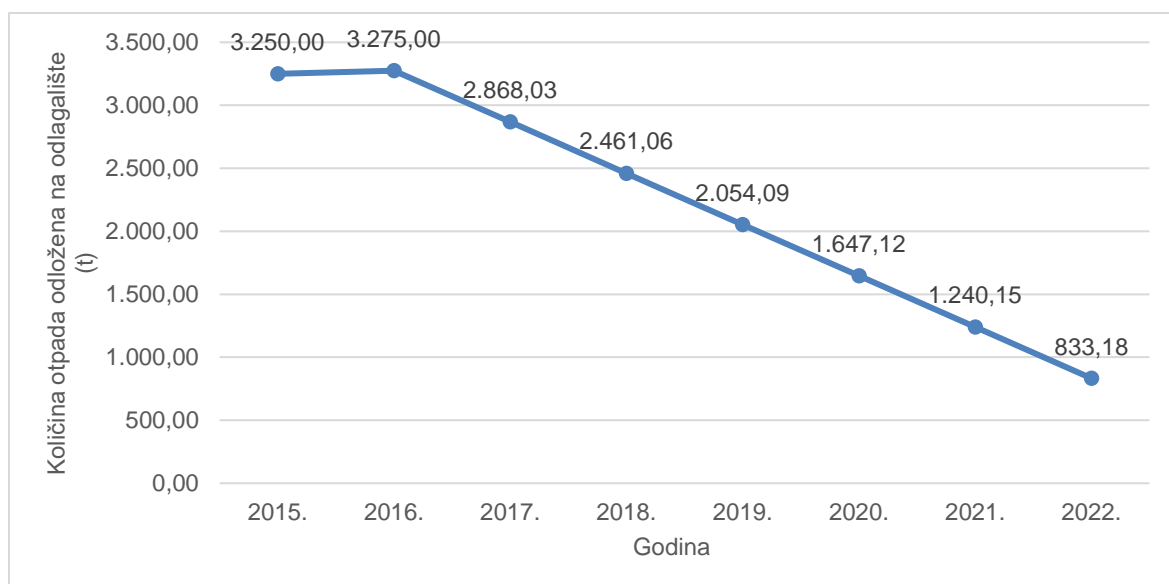
Ispunjenje obveze vezane za smanjenje udjela odlaganja biorazgradivog otpada na odlagališta osigurat će se postizanjem Cilja C.1.3 Odvojeno prikupiti 40% mase proizvedenog biootpada koji je sastavni dio komunalnog otpada (Slika 8) i Cilja C.1.4 Odložiti na odlagališta manje od 25% mase proizvedenog komunalnog otpada (Slika 9). Za ispunjenje navedene obveze prema PGO RH potrebno je osigurati opremu i vozila za odvojeno prikupljanje biootpada, izgraditi postrojenja za biološku obradu odvojeno prikupljenog biootpada te pratiti udio biorazgradivog otpada u miješanom komunalnom otpadu.

Trenutno se na području Grada Knina ne planira izgradnja postrojenja za biološku obradu odvojeno prikupljenog biootpada (kompostana). Ovim PGO-om predlaže se sporazumno sa susjednim JLS-ovima osigurati zajedničku provedbu mjere 1.1.3. (PGO RH).

Slika 8: Grafički prikaz Cilja C.1.3 Odvojeno prikupiti 40% mase proizvedenog biootpada koji je sastavni dio komunalnog otpada za razdoblje 2015.–2022. godine

Slika 9: Grafički prikaz Cilja 1.4 Odložiti na odlagališta manje od 25% proizvedenog komunalnog otpada za razdoblje 2015.–2022. godine

3.3.2 Unaprijediti sustav gospodarenja posebnim kategorijama otpada (C.2)

Za postizanje Cilja C.2.1 Odvojeno prikupiti 75% građevnog otpada osigurat će se izgradnjom i opremanjem reciklažnog dvorišta za građevni otpad. Obzirom da se velike količine građevnog otpada službeno ne registriraju na razini države pa tako ni na razini JLS-a, točne količine građevnog otpada na području Grada Knina teško je sa sigurnošću procijeniti. Na državnoj razini, u tijeku je izrada analize kojom će se osigurati odgovarajući podaci o količinama, sastavu i raspoloživim kapacitetima za obradu proizvedenog građevnog otpada, temeljem čega će se izraditi prijedlog rješenja za uspostavu učinkovitog sustava i potrebnim

kapacitetima. Detaljnije informacije o lokaciji i predviđenim kapacitetima reciklažnog dvorišta za građevni otpad Grada Knina dano je u poglavlju 4.2.2. Reciklažno dvorište za građevni otpad

Za ostvarenje Cilja C.2.2 Uspostaviti sustav gospodarenja otpadnim muljem iz uređaja za pročišćavanje otpadnih voda. Uspostavljanju sustava za gospodarenje muljem (M.2.2.2.) prethodi izrada Akcijskog plana za korištenje mulja iz uređaja za pročišćavanje otpadnih voda na pogodnim površinama. Nosioci izrade prethodno navedenog Akcijskog plana su MZOE, MPOLJ i HV. Mjera uključuje izgradnju građevina i uređaja za obradu mulja sa svrhom pripreme mulja za primjenu sukladno traženim kriterijima koje mulj mora zadovoljiti za korištenje na planiranim površinama.

Prema PGO RH propisane su mjere prema Cilju 2.6 Unaprijediti sustav gospodarenja ostalim posebnim kategorijama otpada. Mjere zahtijevaju izradu Studije procjene količine otpada koji sadrži azbest po županijama (M.2.6.2), kao i izgradnju ploha za odlaganje građevnog otpada koji sadrži azbest (M.2.6.3).

JP(R)S, odnosno Šibensko-kninska županija nadležna je za planiranje lokacija odlagališnih ploha za zbrinjavanje azbestnog otpada, a zajedno s JLS-om, odnosno Gradom Kninom.

3.3.3 Sanirati lokacije onečišćene otpadom (C.4)

Na administrativnom području Grada Knina ne nalaze se lokacije odlagališta neopasnog otpada. Prema navedenom mjere M.4.1 Izrada Plana zatvaranja odlagališta neopasnog otpada i M.4.2 Sanacija odlagališta neopasnog otpada na području Grada Knina nemaju uporište za njihovu provedbu.

S obzirom da Grad Knin odlaže otpad na odlagalište komunalnog otpada „Mala Promina“ koje se nalazi na administrativnom području susjedne Općine Biskupija, svakako će sudjelovati u sanaciji i izradi plana zatvaranja odlagališta neopasnog otpada. Detaljan tijek izrade projektne dokumentacije i način sanacije odlagališta komunalnog otpada „Mala Promina“ dan je u poglavlju 4.3.2.

Služba za komunalni red jedinice lokalne samouprave je nadležna za provedbu mjera sprječavanja nepropisnog odbacivanja otpada u okoliš (evidencija lokacija odbačenog otpada, provedba redovitog godišnjeg nadzora područja JLS i ostale utvrđene mjere) i za sanaciju lokacija onečišćenih otpadom odbačenim u okoliš, pri čemu je za utvrđivanje činjeničnog stanja u vezi s odbačenim otpadom ovlaštena zatražiti nalog suda i asistenciju djelatnika ministarstva nadležnog za unutarnje poslove.

Grad Knin kontinuirano evidentira i sanira lokacije onečišćene otpadom odbačenim u okoliš.

3.3.4 Kontinuirano provoditi izobrazno – informativne aktivnosti (C.5)

Grad Knin kontinuirano provodi program izobrazno–informativnih aktivnosti o održivom gospodarenju otpadom, detaljnije opisane u poglavlju 2.2.4. Za postizanje navedenog Cilja C.5 za plansko razdoblje od 2017.-2022. godine (M.5.2) predviđa se nastavak provedbe navedenih aktivnosti te njihovu prilagodbu ciljevima definiranim ovim PGO-om.

3.3.5 Unaprijediti nadzor nad gospodarenjem otpadom (C.7)

Prema PGO RH Cilj C.7 obuhvaća provedbu izobrazbe svih sudionika uključenih u nadzor gospodarenja otpadom (M.7.1). Dio koji obvezuje sudjelovanje JLS, odnosno Grada Knina uključuje kontinuiranu izobrazbu djelatnika u službi za komunalno redarstvo Grada Knina.

Na području Grada Knina uspostavljen je rad komunalnog redarstava.

4 PODACI O POSTOJEĆIM I PLANIRANIM GRAĐEVINAMA I UREĐAJIMA ZA GOSPODARENJE OTPADOM TE STATUSU SANACIJE NEUSKLAĐENIH ODLAGALIŠTA I LOKACIJA ONEČIŠĆENIH OTPADOM

4.1 Podaci o postojećim građevinama i uređajima za gospodarenje otpadom

Na području Grada Knina, ne postoje građevine i uređaji za gospodarenje otpadom.

4.2 Podaci o planiranim građevinama i uređajima za gospodarenje otpadom

Na području Grada Knina od građevina za gospodarenje otpadom planira se izgradnja reciklažnog dvorišta, izgradnja reciklažnog dvorišta za građevni otpad, dok se od uređaja planira nabavka mobilnog reciklažnog dvorišta.

Postrojenje za sortiranje odvojeno prikupljenog otpada izgraditi će uz odlagalište komunalnog otpada „Mala Promina“ na administrativnom području Općine Promina. Grad Knin će s Općinom Promina sporazumno osigurati zajedničku provedbu mjere 1.2.2.

Trenutno se na području Grada Knina ne planira izgradnja postrojenja za biološku obradu odvojeno prikupljenog biootpada (kompostana). Grad Knin će s Općinom Promina sporazumno osigurati zajedničku provedbu mjere 1.1.3.

4.2.1 Reciklažno dvorište

Reciklažno dvorište je nadzirani ograđeni prostor namijenjen odvojenom prikupljanju i privremenom skladištenju manjih količina posebnih vrsta otpada. Sukladno članku 35. ZOGO, JLS izvršava obvezu odvojenog prikupljanja problematičnog otpada, otpadnog papira, metala, stakla, plastike i tekstila te krupnog (glomaznog) komunalnog otpada na način da osigura funkcioniranje jednog ili više reciklažnih dvorišta, odnosno mobilne jedinice na svom području.

ZOGO-om je JLS-ovima uvedena obveza da se osigura funkcioniranje jednog ili više reciklažnih dvorišta ovisno o broju stanovnika JLS-a. Iako je u ZOGO-u propisano da je za JLS s više od 1.500 stanovnika potrebno izgraditi jedno reciklažno dvorište, primjenom ZOGO-a je zamijećeno da se taj kriterij može povećati na 3.000 stanovnika zbog smanjenja operativnih troškova JLS-u, a bez da se ugrozi ispunjenje cilja. Radi ispunjenja ove obveze predlaže se uvesti mogućnost da se susjedne JLS mogu udružiti u korištenju jednog reciklažnog dvorišta.

Jedinica lokalne samouprave dužna je osigurati da prostorni razmještaj reciklažnog dvorišta omogućava pristupačno korištenje istog svim stanovnicima područja za koje je uspostavljeno reciklažno dvorište.

Izgradnja reciklažnog dvorišta planirana je na ulazu u Poduzetničku zonu „Preparandija“ na k.č. 2743/13, k.o. Knin, a to bi bio nadzirani ograđeni prostor namijenjen odvojenom prikupljanju i povremenom skladištenju manjih količina posebnih vrsta otpada.

U reciklažnom dvorištu prikupljati će se sve vrste otpada u skladu s Dodatkom III. Pravilnika o gospodarenju otpadom (NN 117/17).

Tabela 12: Popis otpada koji će se prikupljati u reciklažnom dvorištu Grad Knin

VRSTA OTPADA	KLJUČNI BROJ OTPADA	NAZIV OTPADA
Problematični otpad	20 01 13*	otapala
	20 01 14*	kiseline
	20 01 15*	lužine
	20 01 17*	fotografske kemikalije
	20 01 19*	pesticidi
	20 01 21*	fluorescentne cijevi i ostali otpad koji sadrži živu
	20 01 23*	odbačena oprema koja sadrži klorofluorouglikje
	20 01 26*	ulja i masti koji nisu navedeni pod 20 01 25
	20 01 27*	boje, tiskarske boje, ljepila i smole, koje sadrže opasne tvari
	20 01 29*	deterdženti koji sadrže opasne tvari
	20 01 31*	citotoksici i citostatici
	20 01 33*	baterije i akumulatori obuhvaćeni pod 16 06 01*, 16 06 02* ili 16 06 03* i nesortirane baterije i akumulatori koji sadrže te baterije
	20 01 35*	odbačena električna i elektronička oprema koja nije navedena pod 20 01 21* i 20 01 23*, koja sadrži opasne komponente
	20 01 37*	drvo koje sadrži opasne tvari
	16 05 04*	Plinovi u posudama pod tlakom (uključujući halone) koji sadrže opasne tvar
15 01 10*	ambalaža koja sadrži ostatke opasnih tvari ili je onečišćena opasnim tvarima	
15 01 11*	metalna ambalaža koja sadrži opasne krute porozne materijale (npr. azbest), uključujući prazne spremnike pod tlakom	
Otpadni papir	15 01 01	papirna i kartonska ambalaža
	20 01 01	papir i karton
Otpadni metal	15 01 04	metalna ambalaža
	20 01 40	metal
Otpadno staklo	15 01 07	staklena ambalaža
	20 01 02	staklo
Otpadna plastika	15 01 02	plastična ambalaža
	20 01 39	plastika
Otpadni tekstil	20 01 10	odjeća
	20 01 11	tekstil
Krupni (glomazni) otpad	20 03 07	glomazni otpad
Jestiva ulja i masti	20 01 25	jestiva ulja i masti
Boje	20 01 28	boje, tinte, ljepila i smole, koje nisu navedene pod 20 01 27
Deterdženti	20 01 30	deterdženti koji nisu navedeni pod 20 01 29

VRSTA OTPADA	KLJUČNI BROJ OTPADA	NAZIV OTPADA
Lijekovi	20 01 32	lijekovi koji nisu navedeni pod 20 01 33
Baterije i akumulatori	20 01 34	baterije i akumulatori koji nisu navedeni pod 20 01 33
Električna i elektronička oprema	20 01 36	odbačena električna i elektronička oprema, koja nije navedena pod 20 01 21, 20 01 23 i 20 01 35
Građevni otpad iz kućanstva ³	17 01 01	beton
	17 01 02	cigle
	17 01 03	crijep/pločice i keramika
	17 04 11	kabelski vodiči koji nisu navedeni pod 17 04 10*
	17 06 01*	izolacijski materijali koji sadrže azbest
	17 06 03*	ostali izolacijski materijali, koji se sastoje ili sadrže opasne tvari
	17 06 04	izolacijski materijali koji nisu navedeni pod 17 06 01* i 17 06 03
	17 06 05*	građevinski materijali koji sadrže azbest
	17 08 01*	građevinski materijali koji sadrže azbest
	17 08 02	građevinski materijali na bazi gipsa koji nisu navedeni pod 17 08 01*
Ostalo	08 03 17*	otpadni tiskarski toneri koji sadrže opasne tvari
	08 03 18	otpadni tiskarski toneri koji nisu navedeni pod 08 03 17*
	16 01 03	otpadne gume
	18 01 01	oštri predmeti (osim 18 01 03*)

³ Odnosi se samo na građevni otpad koji nastaje održavanjem i manjim popravcima koje obavlja sam vlasnik u količini ne većoj od 200 kg u šest uzastopnih mjeseci.

Slika 10: Ortofoto prikaz lokacije reciklažnog dvorišta

4.2.2 Reciklažno dvorište za građevni otpad

ZOGO definirana je obveza sudjelovanje JLS u sustavu skupljanja građevnog i azbestnog otpada.

Sukladno čl. 27. Pravilnika o građevnom otpadu i otpadu koji sadrži azbest (NN 69/16) JLS dužna je je na svom području u prostornim planovima odrediti dostatan broj lokacija odnosno najmanje jednu odgovarajuću zonu u kojoj se može izgraditi reciklažno dvorište za građevni otpad te obavljati djelatnosti sakupljanja, oporabe i zbrinjavanja građevnog otpada sukladno ZOGO.

Na području Grada Knina planira se izgradnja reciklažnog dvorišta za građevni otpad. Lokacija za uspostavu reciklažnog dvorišta za građevinskog otpada određena je na k.č. 2312/1 k.o. Žagrović.

U narednom periodu potrebno je pripremiti projektnu dokumentaciju za izgradnju reciklažnog dvorišta za građevni otpad te ishoditi potrebne dozvole za gradnju reciklažnog dvorišta građevnog otpada.

4.2.3 Mobilno reciklažno dvorište

Mobilno reciklažno dvorište je pokretna tehnička jedinica koja nije građevina ili dio građevine, a služi odvojenom prikupljanju i skladištenju manjih količina posebnih vrsta otpada (npr. otpadni papir, metal, staklo, plastika, tekstil, krupni (glomazni) otpad, jestiva ulja i masti, deterdženti, boje, lijekovi, EE otpad, baterije i akumulatori, građevni otpad od manjih popravaka iz kućanstva i dr.).

Sukladno ZOGO jedinica lokalne samouprave dužna je u naseljima u kojima se ne nalazi reciklažno dvorište osigurati funkcioniranje istog posredstvom mobilne jedinice.

Budući da se reciklažno dvorište izgraditi na području naselja Knin, Grad Knin dužan je nabaviti mobilno reciklažno dvorište koje bi bilo na raspolaganju stanovnicima preostalih naselja. U svakom naselju potrebno je odrediti lokaciju/e na kojoj će se nalaziti mobilno reciklažno dvorište i utvrditi vremenski period u kojem će se reciklažno dvorište nalaziti na određenoj lokaciji. Jedinica lokalne samouprave dužna je osigurati da prostorni razmještaj reciklažnih dvorišta, odnosno način rada mobilne jedinice omogućava pristupačno korištenje istih svim stanovnicima područja za koje su uspostavljena reciklažna dvorišta, odnosno mobilne jedinice.

Uvjeti koje mora udovoljiti mobilno reciklažno dvorište – mobilna jedinica su sljedeći:

- mora biti onemogućen dotok oborinskih voda na otpad,
- mora biti postavljeno na način da je omogućen pristup vozilu, odnosno drugom prometnom sredstvu,
- skladištenje otpada mora se obavljati na način kojim se onemogućava, odnosno sprječava rasipanje i razlijevanje otpada,
- utjecaj rada reciklažnog dvorišta na okolna zemljišta i zgrade mora biti sveden na najmanju moguću mjeru, a osobito u pogledu neugode koju može uzrokovati buka, prašina i/ili neugodni mirisi,
- primarni spremnici koji se koriste moraju biti podesni za transport pri čemu ne smije doći do rasipanja i/ili prolijevanja otpada,
- mora biti označeno vidljivom oznakom koja mora sadržavati: MOBILNO RECIKLAŽNO DVORIŠTE – MOBILNA JEDINICA; SKRAĆENI NAZIV TRGOVAČKOG DRUŠTVA ILI OBRTA; BROJ UPISA U OČEVIDNIK RECIKLAŽNIH DVORIŠTA; RADNO VRIJEME.

4.3 Status sanacije neusklađenih odlagališta i lokacija onečišćenih otpadom

Na području Grada Knina ne postoje neusklađena odlagališta otpada, ali se nalazi lokacija visoko onečišćena opasnim otpadom (tzv. crna točka) – DIV d.o.o. iz Samobora – sanacija mazuta u sklopu bivše tvornice vijaka TVIK u Kninu.

4.3.1 DIV d.o.o. – sanacija mazuta

Strategija gospodarenja otpadom Republike Hrvatske (NN 130/05) definira „crne točke“ kao lokacije u okolišu visoko opterećene otpadom nakon dugotrajnog neprimjerenog gospodarenja proizvodnim (tehnološkim) otpadom.

Lokacija visoko onečišćena opasnim otpadom (tzv. „crna točka“) DIV d.o.o. – sanacija mazuta u sklopu bivše tvornice vijaka TVIK u Kninu nalazi se na administrativnom području Grada Knina.

Bivša tvornica vijaka TVIK je privatizirana 2005. godine, a trenutno je dio grupacije DIV. Grupacija DIV trenutno je jedna od vodećih tvornica vijaka u Europi s poslovanjem na osam lokacija u 6 država i preko 1000 zaposlenih djelatnika u grupi. Jedna od najvećih proizvodnih

lokacija DIV-a je pogon u Kninu (bivša tvornica vijaka TVIK) s 50 godišnjom tradicijom, specijalizirana za masovnu proizvodnju vijčanih elemenata.

Na lokaciji tvrtke utvrđeno je onečišćenje okoliša, te su se kroz PHARE 2006 program pripremile studije sanacije. Prijedlog sanacije napravila je švicarska tvrtka „Rambol“. Tvrtka DIV d.o.o je dužna izraditi Plan sanacije onečišćenja za područje te tvrtke.

Onečišćenje lokacije dogodilo se za vrijeme Domovinskog rata, sredinom 90-ih godina, kada je zbog uništenja spremnika 250 m³ sirove nafte isteklo i onečistilo tlo i podzemne vode. Prilikom izrade studije sanacije u obzir je uzeto i istjecanje ulja koje se dogodilo na lokaciji sjeverno od tvornice, a utvrđeno je terenskom inspekcijom.

Na lokaciji su identificirane sljedeće onečišćujuće tvari: teška sirova nafta (mazut), strojna ulja, isparljivi organski ugljikovodici, krom, cink, kloridi, BTX (smjesa benzena, toluena i ksilena).

Onečišćena lokacija nalazi se u industrijskoj zoni Grada Knina blizu rijeke Orašnice (desni pritok Rijeke Krke) i Nacionalnog parka Krka. Preljevanje mazuta i teških metala iz zemljanih laguna za vrijeme velikih voda predstavlja stalnu opasnost po rijeku Krku i Orašnicu.

Prema PGO RH primjenom načela onečišćivač plaća sanaciju mazuta u sklopu bivše tvornice vijaka Tvik u Kninu treba provesti pravna osoba – sljedbenik.

4.3.2 Odlagalište otpada „Mala Promina“

Odlagalište neopasnog otpada „Mala Promina“ neuređeno je odlagalište otpada i nalazi se na administrativnom području Općine Biskupija te je službeno je odlagalište neopasnog otpada za područje Grada Knina te Općina Ervenik, Kijevo, Civljane, Promina i Biskupija.

Odlagalištem upravlja tvrtka Čistoća i zelenilo d.o.o. iz Knina, a na prostor odlagališta, otpad dovoze Čistoća i zelenilo d.o.o. iz Knina, Komunalno društvo Biskupija d.o.o. iz Biskupije i Eko Promina d.o.o. iz Oklaja.

Odlagalište otpada „Mala Promina“ je u funkciji od 1980. godine. Vozila dovoze otpad i istovaruju ga na širokom području odlagališta. Trenutna količina otpada na odlagalištu prema procjenama iznosi 70 000 t. Otpad se odlaže neracionalno pa je danas prema geodetskoj snimci terena pod otpadom oko 48.000 m² terena. Površina današnjeg odlagališta nalazi se na katastarskoj čestici k.č. 1476/2, k.o. Ramljane.

Odlagalište je površinski „razvučeno“. U smjeru istok – zapad dugo je oko 250 m, a smjerom sjever – jug doseže širinu od oko 170 m. Uz samo odlagalište prolazi pristupna makadamska cesta kojom se služe i stanovnici obližnjeg zaseoka. Od glavne ceste Knin–Oklaj do odlagališta je neasfaltirana makadamska pristupna cesta dužine cca. 3,5 km.

Na ulazu odlagališta ne nalazi se rampa. Na ulaznom dijelu nalaze se dva kontejnera za smještaj radnika. Oko plohe odlagališta postoji protupožarni pojas širine cca. 5 – 6 m. na odlagalištu postoji čuvarska služba, spremnik za vodu zapremine 3 m³ za gašenje eventualnog požara kao i tri vatrogasna aparata S9.

Otpad se na odlagalištu kompaktira strojem i prekriva inertnim materijalom (zemljom) 3 – 4 puta tjedno. Na odlagalištu se odlaže miješani komunalni otpad i manjim dijelom građevni otpad.

S obzirom da je Grad Knin nositelj zahvata sanacije s konačnim ciljem zatvaranja odlagališta neopasnog otpada „Mala Promina“ u ovom poglavlju dan je pregled aktivnosti vezanih za upravljanje i sanaciju odlagališta.

Nositelj zahvata, Grad Knin, je za sanaciju odlagališta neopasnog otpada „Mala Promina“ napravio sljedeće korake:

- Elaborat postojećeg stanja odlagališta „Mala Promina“, Institut građevinarstva Hrvatske d.d. (veljača, 2005.);
- Plan zatvaranja odlagališta "Mala Promina", Institut građevinarstva Hrvatske d.d. (travanj, 2005.);
- Idejno rješenje sanacije odlagališta "Mala Promina", Institut građevinarstva Hrvatske d.d. (kolovoz, 2007.);
- Studija ciljanog sadržaja o utjecaju na okoliš sanacije odlagališta komunalnog otpada "Mala Promina", Sveučilište u Splitu, Građevinsko-arhitektonski fakultet, (studenj, 2007.);
- Rješenje o prihvatljivosti zahvata na okoliš izdano od Ministarstva zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva (Klasa: UP/I 351-03/07-02/187, Ur. Broj: 531-08-1-1-2-10107-08-8, 19. studeni 2008., Zagreb);
- Idejni Projekt Sanacije odlagališta komunalnog otpada "Mala Promina", DLB EKSPERT d.o.o. (svibanj, 2009);
- Ishođena je Lokacijska dozvola za Sanaciju odlagališta komunalnog otpada "Mala Promina" izdana od Upravnog odjela za prostorno uređenje i gradnju Šibensko-kninske županije (Klasa: UP/I-350-05/09-01/168, Ur. Broj: 2182/1-16/1-10-32, 16. travanj. 2010., Knin);
- Glavni projekt sanacije odlagališta "Mala Promina", INSTITUT IGH d.d. (siječanj 2011.);
- Izvedbeni projekt sanacije odlagališta "Mala Promina", INSTITUT IGH d.d. (svibanj 2011.);
- Ishođena je Potvrda glavnog projekta za Sanaciju odlagališta komunalnog otpada "Mala Promina" izdana od Upravnog odjela za prostorno uređenje i gradnju Šibensko-kninske županije (Klasa: 361-03/11-01/90, Ur. Broj: 2182/1-16/1-12-12, 19. travanj 2012., Knin);
- Analiza postojećeg stanja za odlagalište "Mala Promina", INSTITUT IGH d.d. (lipanj 2013.);
- Prijava početka građenja (travanj 2014.);
- Idejni projekt – izmjene i dopune sanacije odlagališta komunalnog otpada „Mala Promina“, PanGeo projekt d.o.o. (studenj, 2014.);
- Elaborat zaštite okoliša u postupku ocjene o potrebi procjene utjecaja zahvata sanacije odlagališta komunalnog otpada „Mala Promina“, INSTITUT IGH d.d. (veljača, 2015.);
- Mišljenje Ministarstva zaštite okoliša i prirode za potrebe izmjene i dopune lokacijske dozvole za izmjenu zahvata sanacije odlagališta komunalnog otpada „Mala Promina“ (Klasa: 351-03/14-04/621, Ur. broj: 517-06-2-1-1-15-5, 10. ožujak 2015.godine);
- Rješenje izmjena i dopuna lokacijske dozvole za sanaciju odlagališta komunalnog otpada „Mala Promina“, Šibensko-kninska županija, Upravni odjel za prostorno uređenje i gradnju, Ispostava Knin (Klasa: UP/I-350-05/15-01/23, Ur. Broj: 2182/1-16/1-15-16, 06. svibanj 2015. godine);

- Glavni projekt – izmjene i dopune, PanGeo projekt d.o.o. (kolovoz, 2015.);
- Rješenje o izmjeni i dopuni potvrde glavnog projekta za sanaciju odlagališta komunalnog otpada „Mala Promina“, Šibensko-kninska županija, Upravni odjel za prostorno uređenje i gradnju, Ispostava Knin (Klasa: UP/I-361-03/16-01/000030, Ur.broj: 2182/1-16/1-16-0006, 12. srpanj 2016. godine);
- Izvedbeni projekt – izmjene i dopune, PanGeo d.o.o (srpanj, 2016.).

Za zahvat – sanacija, privremeno korištenje i zatvaranje odlagališta komunalnog otpada "Mala Promina" do kraja 2011. godine izrađena je Studija ciljanog sadržaja (Sveučilište u Splitu, Građevinsko-arhitektonski fakultet, Centar za ekološka istraživanja, 2008.) te je proveden postupak procjene utjecaja na okoliš. Za spomenuti zahvat Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva dana 19. studenoga 2008. izdalo je Rješenje o prihvatljivosti zahvata na okoliš (Klasa: UP/I 351-03/07-02/187, Ur.broj: 531-08-1-1-210/07-08-8) uz primjenu zakonom i Rješenjem utvrđenih mjera zaštite okoliša i provedbe programa praćenja stanja okoliša.

Za odlagalište je ishođena Lokacijska dozvola (Klasa: UP/I-350-05/09-01/168, Ur. Broj: 2182/1-16/1-10-32, 16. travanj. 2010., Knin) i Potvrda glavnog projekta (Klasa: 361-03/11-01/90, Ur. Broj: 2182/1-16/1-12-12, 19. travanj 2012., Knin) te je izvršena prijava početka građenja od strane investitora, Grada Knina, 18. travanj 2014. godine.

Sukladno zahtjevu za izmjenju i dopunu lokacijske dozvole za sanaciju odlagališta komunalnog otpada „Mala Promina“ ishođeno je Rješenje izmjena i dopuna lokacijske dozvole (Klasa: UP/I-350-05/15-01/23, Ur. Broj: 2182/1-16/1-15-16, 06. svibanj 2015. godine) te Rješenje o izmjeni i dopuni potvrde glavnog projekta (Klasa: UP/I-361-03/16-01/000030, Ur.broj: 2182/1-16/1-16-0006, 12. srpanj 2016. godine).

Ukupna visina financijskih troškova za prvu fazu sanacije odlagališta otpada iznosi 11.711.239,99 kn, pri čemu Fond za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost sudjeluje u sufinanciranju projekta sanacije u iznosu od 85 %.

Druga faza sanacije obuhvatiti će završnu sanaciju i zatvaranje odlagališta. Druga faza se planira nakon puštanja RCGO Bikarac za rad.

Trenutno je u tijeku priprema izvođača radova za početak projekta sanacije.

Prema izrađenoj dokumentaciji i ishođenim dozvolama zahvat sanacije odlagališta neopasnog otpada „Mala Promina“ izvodi se na k.č. 1476/2 k.o. Ramljane, ukupne površine 92.916 m² koja je u vlasništvu Republike Hrvatske, a za koju je Grad Knin 24. listopada 2011. zasnovao pravo građenja na rok od 10 godina. Predviđeni zahvat sanacije odlagališta u svom obuhvatu je imao i prostor predviđen za smještaj pretovarne stanice.

Prema Elaboratu zaštite okoliša u postupku ocjene o potrebi procjene utjecaja zahvata sanacije odlagališta komunalnog otpada „Mala Promina“ sanacija odlagališta neopasnog otpada „Mala Promina“ obuhvaća sanaciju postojećeg otpada i njegovo prekrivanje brtvenim slojevima prekrivnog sustava na ukupnoj površini od oko 16.500 m² s oko 80.000 m³ otpada. Uz sanirani i prekriveni stari otpad izvodi se nova ploha za odlaganje otpada sa temeljnim brtvenim sustavom i sustavom prikupljanja i zbrinjavanja procjednih voda površine oko 9.200 m² i kapaciteta oko 66.000 m³. Osim ovih osnovnih dijelova zahvata izvode se i prateći objekti poput asfaltirane ulazno – izlazne zone, obodne prometnice, kontejnerskog objekta za smještaj djelatnika, hidrantske mreže i ograde.

Nakon puštanja u rad CGO Bikarac prestat će se sa odlaganjem komunalnog otpada na lokaciji odlagališta „Mala Promina“. Iz tog razloga na susjednoj katastarskoj čestici k.č. 1476/3, k.o. Ramljane izgrađena je pretovarna stanicu za područje Grada Knina i susjednih JLS. Pretovarna stanica je objekt u okviru kojeg se dovozi komunalni otpad sa nekog područja i transportira dalje transfer vozilima na veće udaljenosti do konačnog odlaganja. U pretovarnoj stanici će se otpad s područja Grada Knina i okolnih općina pretovarivati u vozila za daljinski prijevoz kojima će se transportirati u budući centar za gospodarenje otpadom Bikarac u Šibeniku.

5 PODACI O LOKACIJAMA ODBAČENOG OTPADA I NJIHOVOM UKLANJANJU

Jedan od problema na području Grada Knina, vezanih uz problematiku gospodarenja otpadom, svakako jesu lokacije onečišćenih otpadom odbačenim u okoliš ili tzv. divlja odlagališta otpada. Na lokacije onečišćene otpadom odbačenim u okoliš na području Grada Knina odlaže se najčešće građevni otpad, te manje količine krupnog (glomaznog) otpada otpad i otpadne gume.

Također treba napomenuti kako se većina lokacija onečišćenih otpadom odbačenim u okoliš povremeno saniraju odvozom otpada na službena odlagališta, međutim neodgovornim ponašanjem pojedinaca ponovno nastaju lokacije onečišćene otpadom odbačenim u okoliš na istim ili drugim lokacijama.

Posljednjih godina se sanaciji lokacija onečišćenih otpadom odbačenim u okoliš na području Grada Knina pridaje znatna pažnja, što je rezultiralo smanjenjem količina neadekvatno odloženog otpada. U proteklom je razdoblju na području Knina sanirano više lokacija onečišćenih otpadom odbačenim u okoliš međutim preostalo je još nekoliko lokacija na kojima se nalazi odbačeni otpad.

Iako se provodi sustavna sanacija otpadom onečišćenog zemljišta, na području Grada Knina preostalo je još dosta lokacija odbačenog otpada. Lokacije odbačenog otpada na području Grada Knina prikazane sljedećom tabelom.

Tabela 13: Popis lokacija onečišćenih otpadom odbačenim u okoliš na području Grada Knina

R.br.	OPIS LOKACIJE	VRSTA OTPADA	KOORDINATE
1.	„Šumije“-Žagrović stara cesta, Stara Straža - DI	Stariji dio građevinskog otpada i šljake obrastao niskim raslinjem - travom u količini od cca 200m ³ , a novi otpad sastoji se od manje količine autootpada i mješovitog komunalnog otpada, oko 10m ³ , a koji je u akciji ekološke udruge „Krka“ u međuvremenu očišćen.	44° 03' 18, 76" N 16° 09' 31,17" E
2.	„Vješala“ Žagrović skretanje s DI prema Staroj Straži	Mješoviti komunalni otpad, u količini cca 50 m ³ . Odlagalište je zaraslo niskim raslinjem i nije uočljivo s prometnica.	44° 03' 35,92" N 16° 10' 35, 06" E
3.	„Dukići“ Žagrović put škole- Pr1jaj	Mješoviti komunalni i uglavnom građevinski otpad u količini cca 400m ³ djelomično obrastao raslinjem.	44° 3' 58, 76" N 16° 10' 50.86" E
4.	„Stara Straža“ Žagrović stara cesta prema Pađenima	Većinom građevinski otpad i nešto mješovitog komunalnog otpada u količini cca 800m ³ .	44° 3' 59, 46" N 16° 9' 22, 37" E
5.	„Mrđeni“- Žagrović uz cestu na ulazu u naselje Mrđeni	Uglavnom mješoviti komunalni otpad uz nešto građevinskog u količini cca 30m ³ .	44° 4' 22, 44" N 16° 11' 53. 26" E

R.br.	OPIS LOKACIJE	VRSTA OTPADA	KOORDINATE
6.	„Prvi tunel”- Žagrović cesta za Plavno (iza Bjelja)	Građevinski i mješoviti komunalni otpad rasut na šumovitom pokosu ceste prema Plavnu u dužini od oko 1 km. u količini cca 30m ³ . Odlagalište je AKTIVNO!	44° 4' 44, 82" N 16° 12' 8, 56" E
7.	„Gospina greda”- Radljevac - cesta za Plavno	Mješoviti građevinski i komunalni otpad odbačen podno litice uz vodotok potoka Radljevac u količini cca 20m ³ Odlagalište je AKTIVNO!	44° 2' 35, 35" N 16° 11' 38, 51" E
8.	„Jerkovići”- Golubić pozajmište - kava iznad ceste	Građevinski i mješoviti komunalni otpad u količini cca 500 m ³ Odlagalište je AKTIVNO!	44° 6' 50, 66" N 16° 12' 11, 06" E
9.	„Novo” naselje Golubić -trasa stare pruge (ispod naselja)	Većinom građevinski otpad s nešto mješovitog komunalnog otpada, proraslo raslinjem. Količina oko 200m ³ Uglavnom obraslo niskim raslinjem.	44° 5' 53, 47" N 16° 12' 48, 99" E
10.	BIS”- Strmica (u krugu pogona)	Mješoviti građevinsko-komunalni otpad cca 20m ³ (očišćeno)	44° 10' 29, 06" N 16° 15' 24, 89" E
11.	„Čačići”- Vrpolje (cesta prema Vrelu)	Mješoviti komunalni otpad razbacan u šumi pored puta cca 15m ³ Odlagalište je AKTIVNO!	44° 4' 28, 19" N 16° 13' 20, 93" E
12.	„Butkovići”- Vrpolje cesta prema spremniku za vodu „Veljuv”	Mješoviti komunalni otpad razbacan pored puta, prorastao višegodišnjim drvenastim raslinjem cca 20m ³	44° 4' 21, 18" N 16° 13' 29, 41" E
13.	„Asfaltna baza”- Vedro polje (uz D33 - prije nadvožnjaka)	Građevinski otpad s nešto mješovitog komunalnog otpada cca 800 000 do 1 000 000 m ³ , napušteno i uklonjeno postrojenje asfaltne baze. Odlagalište je AKTIVNO!	44° 4' 20, 96" N 16° 13' 7, 32" E
14.	„Arapovići”-Vedro polje („stari“ autopolygon)	Mješoviti građevinsko komunalni otpad obrastao u višegodišnje raslinje cca 200m ³	44° 4' 6, 43" N 16° 13' 0, 43" E
15.	„I.B.Mažuranić”- (kraj ulice nad prugom)	Građevinsko-komunalni otpad cca 50m ³ Odlagalište je povremeno AKTIVNO!	44° 3' 23, 44" N 16° 12' 19, 97" E
16.	„Murići”- (ispod kuće kamenoklesara – put pruge)	Mješoviti komunalni otpad oko 15 m ³ i građevinski otpad cca 20 m ³ . Odlagalište je AKTIVNO!	44° 3' 30, 13" N 16° 12' 25, 46" E

R.br.	OPIS LOKACIJE	VRSTA OTPADA	KOORDINATE
17.	„Kalati“- u Gradu (put prema „Lugu)	Kalati – manji dio saniran cca 20m ³ , a veći dio, zbog sumnje na kontaminaciju s MES-ima, mješoviti komunalni otpad cca 80-100m ³ . Odlagalište obrasta raslinjem.	44° 03, 8, 15" N 16° 12' 12, 50" E
18.	„Ikičina“, Čokino jezero”-(nasip, prema jezeru)	Građevinski i mješoviti komunalni otpad oko 100m ³ (povremeno aktivno)	44° 02', 49,00" N 16° 12', 15, 89" E
19.	„Preparandija“- grad uz Orašnicu	Zemljani iskop i krupni građevinski otpad cca 500 1000m ³ . Odlagalište je AKTIVNO!	44° 2' 35, 35" N 16° 12' 46, 17" E
20.	„Burum - PZ“- Kovačić -plato uz D1	Zemljani iskop, građevinski otpad, asfalt i nešto mješovitog komunalnog otpada cca 1 000 000m ³ .	44° 2' 11, 85" N 16° 13' 46, 17" E
21.	„Burum - Kovačić stovarište ogrjevnog drveta	Otpad - piljevina. Nemoguće procijeniti količinu. Odlagalište je AKTIVNO!	44° 1' 59, 75" N 16° 13' 28, 59" E
22.	„Burum - barutni magacini“- Kovačić (trasa južne obilaznice D1)	Mješoviti komunalni otpad cca 100 m ³ , Otpad sa pilane (piljevina) cca 30m ³ , stari otpad obrastao raznim raslinjem.	44° 01', 45,52" N 16° 13', 11, 95" E
23.	„Cvijanovići“- Ljubač (ulaz u naselje, uz cestu)	Starije odlagalište mješovitog građevinskog i komunalnog otpada obraslo raslinje cca 50m ³ .	44° 01', 54, 21" N 16° 10', 46, 39" E
24.	Put za „Bojaniće“ od D1 prije skretanja za Kistanje - put desno, preko pruge	Odbačene automobilske gume i dijelovi automobila, mješoviti komunalni otpad cca 50m ³ Odlagalište je AKTIVNO!	44° 03', 20,03" N 18° 09', 34,48" E
25.	Grab – Krnete, Strmica	Mješoviti komunalni otpad cca 30m ³ Odlagalište je AKTIVNO!	44° 10', 47,58" N 16° 15', 34,32" E
26.	Željeznička stanica Golubić	Veći, neutvrđeni broj starih željezničkih pragova „šlipera“ odloženo uz stanične kolosjeke Odlagalište je AKTIVNO!	44° 06', 29,08" N 16° 13', 44,07" E
27.	Željeznička stanica Knin „14. kolosjek“	Veći, neutvrđeni broj starih željezničkih pragova „šlipera“ odloženo uz kolosijek Odlagalište je AKTIVNO!	44° 02', 12,25" N 16° 11', 57,71" E
28.	Željeznička stanica Knin „teretna stanica“	Veći neutvrđeni broj starih željezničkih pragova „šlipera“ odloženo uz kolosjeke Odlagalište je AKTIVNO!	44° 01', 48,03" N 16° 12', 15,80" E

R.br.	OPIS LOKACIJE	VRSTA OTPADA	KOORDINATE
29.	Lokacija „Senjak“	Neutvrđena količina građevinskog otpada, uglavnom iskop s nešto starog asfalta i betona.	44°02', 32,88" N 16° 12', 11,15 " E

6 MJERE POTREBNE ZA OSTVARIVANJE CILJEVA SMANJIVANJA ILI SPRJEČAVANJA NASTANKA OTPADA, UKLJUČUJUĆI IZOBRAZNO- INFORMATIVNE AKTIVNOSTI I AKCIJE PRIKUPLJANJA OTPADA

Prioritet cjelovitog sustava gospodarenja otpadom je sprječavanje nastanka otpada. Sukladno ZOGO, sprječavanje nastanka otpada su mjere poduzete prije nego li je tvar, materijal ili proizvod postao otpad, a kojima se smanjuju količine otpada uključujući ponovnu uporabu proizvoda ili produženje životnog vijeka proizvoda, štetan učinak otpada na okoliš ili zdravlje ljudi ili sadržaj štetnih tvari u materijalima i proizvodima.

Kako bi se zaustavio trend rasta proizvedenog komunalnog otpada, povećao stupanj odvojenog prikupljanja i recikliranja te smanjio udio odloženog biorazgradivog otpada potrebno je uspostaviti sustav gospodarenja komunalnim otpadom koji potiče sprječavanje nastanka otpada, odvajanje otpada na mjestu nastanka i sadrži infrastrukturu koja omogućuje ispunjavanje ciljeva i gospodarenje otpadom sukladno redu prvenstva gospodarenja otpadom:

1. sprječavanje nastanka otpada,
2. priprema za ponovnu uporabu,
3. recikliranje,
4. drugi postupci uporabe npr. energetska uporaba i
5. zbrinjavanje otpada.

Slika 11: Red prvenstva gospodarenja otpadom

Takav sustav daje naglasak na ponovno korištenje, popravak, obnavljanje i recikliranje postojećih materijala i proizvoda.

Prvi korak u cjelokupnom sustavu je osigurati funkcioniranje sustava sprječavanja nastanka otpada odnosno provođenje mjera definiranih u Planu sprječavanja nastanka otpada. U cilju smanjenja količine otpada koji se odlaže, a sukladno redu prvenstva gospodarenja otpadom, nakon mjera sprječavanja nastanka otpada koje uključuju i ponovnu uporabu proizvoda, potrebno je primijeniti mjere pripreme za ponovnu uporabu, a tek onda mjere recikliranja i drugih postupaka oporabe otpada prije konačnog zbrinjavanja. Iz tog se razloga, kao mjere za smanjenje nastanka otpada, predviđaju i uspostava centra ponovnu uporabu te osiguranje potrebne opreme za provođenje mjere kućnog kompostiranja. Uz navedeno, potrebno je kontinuirano provođenje izobrazno – informativnih aktivnosti te akcija prikupljanja otpada.

Neke od mjera, a posebice mjere navedene u Planu sprječavanja nastanka otpada, zahtijevaju provođenje na višoj razini, tj. na razini RH dok će JLS sudjelovati indirektno u provođenju istih. Mjere kao što su provođenje izobrazno – informativnih aktivnosti provodit će direktno Općina u suradnji sa ostalim pravnim i privatnim subjektima koji se bave gospodarenjem otpadom.

Mjere koje je potrebno provoditi za ostvarenje cilja smanjivanja ili sprječavanja nastanka otpada su:

- PROVOĐENJE MJERA DEFINIRANIH PLANOM SPRJEČAVANJA NASTANKA OTPADA;
- PROVOĐENJE IZOBRAZNO – INFORMATIVNIH AKTIVNOSTI;
- PROVOĐENJE AKCIJA PRIKUPLJANJA OTPADA.

PROVOĐENJE MJERA DEFINIRANIH PLANOM SPRJEČAVANJA OTPADA

Jedan je od osnovnih ciljeva EU, kroz čitav niz financijskih instrumenata i strategija, potaknuti unaprjeđenje gospodarskog sustava u smislu učinkovitijeg korištenja resursa i energije. Desetogodišnja razvojna strategija Europa 2020. (Europska strategija za pametan, održiv i uključiv rast) kao jedan od osnovna tri prioriteta razvoja EU predlaže održivi rast, tj. promicanje ekonomije koja učinkovitije iskorištava resurse, koja je zelenija i konkurentnija. Središnji aspekt ove strategije je prelazak s postojećeg, linearnog, na kružno gospodarstvo, ekonomski model koji osigurava održivo gospodarenje resursima i produžavanje životnog vijeka materijala i proizvoda. Cilj ovog modela je svesti nastajanje otpada na najmanju moguću mjeru, i to ne samo otpada koji nastaje u proizvodnim procesima, već sustavno, tijekom čitavog životnog ciklusa proizvoda i njegovih komponenti.

Slika 12: Model kružnog gospodarstva

Za prelazak na kružno gospodarstvo potrebne su promjene u cijelom lancu vrijednosti, od učinkovitog upravljanja resursima, dizajna proizvoda, novih poslovnih i tržišnih modela, novih načina pretvaranja otpada u resurse do novih modela ponašanja potrošača.

Sprječavanje nastanka otpada pridonosi ostvarenju sljedećih općih ciljeva gospodarenja otpadom:

- odvajanje gospodarskog rasta od porasta količina nastalog otpada;
- očuvanje prirodnih resursa;
- smanjenje ukupne mase otpada koja se odlaže na odlagališta;
- smanjenje emisija onečišćujućih tvari u okoliš;
- smanjenje opasnosti za zdravlje ljudi i okoliš.

Postizanje ovih ciljeva bit će omogućeno ostvarenjem specifičnih ciljeva Plana sprječavanja nastanka otpada:

- sprječavanje nastanka komunalnog otpada;
- sprječavanje nastanka biootpada;
- sprječavanje nastanka električnog i elektroničnog otpada;
- sprječavanje nastanka otpadnog papira i kartona;
- sprječavanje nastanka građevnog otpada.

U svrhu postizanja definiranih specifičnih ciljeva, Planom sprječavanja nastanka otpada predlažu se sljedeće mjere:

- Mjere koje mogu utjecati na okvirne uvjete koji se odnose na stvaranje otpada:

- Poticanje ponovnog korištenja materijala od rušenja
- Organizacija informativno-edukativnih kampanja na temu sprječavanja nastanka otpada od hrane⁴
- Rad na unaprjeđenju sustava prikupljanja i obrade podataka o otpadu od hrane
- Mjere koje mogu utjecati na dizajn i fazu proizvodnje i distribucije
  - Promicanje održive gradnje
  - Uspostava sustava doniranja hrane
- Mjere koje mogu utjecati na fazu potrošnje i korištenja
  - Organizacija komunikacijske kampanje za građane
  - Poticanje sprječavanja nastanka otpadnih plastičnih vrećica
  - Promicanje kućnog kompostiranja
  - Poticanje „zelene“ i održive javne nabave
  - Poticanje razmjene i ponovne uporabe isluženih proizvoda

PROVOĐENJE IZOBRAZNO – INFORMATIVNIH AKTIVNOSTI

Uspjeh i realizacija svih zadanih ciljeva gospodarenja otpadom značajno ovisi o informiranosti i kontinuiranom obrazovanju svih učesnika u procesu stvaranja i gospodarenja otpadom. Stoga je nužno kontinuirano informiranje i obrazovanje svih sudionika u procesu odvojenog prikupljanja komunalnog otpada. Sustavno informiranje javnosti o aktivnostima o načinima i važnosti primarne reciklaže potrebno je obavljati putem pisanih medija, radija i televizije.

Sukladno članku 39. ZOGO, JLS dužna je o svom trošku, na odgovarajući način osigurati godišnje provedbu izobrazno-informativnih aktivnosti u vezi gospodarenja otpadom na svojem području, a osobito javne tribine, informativne publikacije o gospodarenju otpadom i objavu specijaliziranih priloga u medijima kao što su televizija i radio. Također, potrebno je da JLS u sklopu svoje mrežne stranice uspostavi i ažurno održava mrežne stranice s informacijama o gospodarenju otpadom na svojem području.

Kod svih sudionika gdje se generira miješani komunalni otpad potrebno je izbjegavanje nastanka otpada nametnuti kao dugoročnu i djelotvornu mjeru zaštite okoliša. Posebne mjere za izbjegavanje i smanjenje količine otpada iz Strategije primjenjive na Grad Knin obzirom na pravnu odgovornost glede gospodarenja s otpadom su sljedeće:

- edukacija javnosti, stručnjaka i upravnih struktura Grada za rješavanje problema gospodarenja otpadom,

---

⁴ U svojim planovima gospodarenja otpadom jedinice lokalne samouprave i Grad Zagreb trebaju dati naglasak, uz opće mjere sprječavanja nastanka komunalnog otpada, na sprječavanje nastanka biootpada tj. otpada od hrane. U svrhu podrške JLS u izradi Planova gospodarenja otpadom, izradit će se smjernice za njihovu pripremu. Smjernice za izradu Planova će pomoći u planiranju sustava gospodarenja otpadom i promicati razvoj koherentnih odgovarajućih praksi u planiranju na području RH, a u skladu sa zahtjevima relevantnog zakonodavstva. Dodatno, po izradi smjernica, a radi što kvalitetnijeg uključivanja mjera i aktivnosti sprječavanja nastanka otpada od hrane u planove gospodarenja otpadom i njihovu provedbu, provest će se edukacijska kampanja za djelatnike JLS u vidu radionica uz odgovarajuće edukacijske materijale.

- poticanje aktivne suradnje s ekološkim udrugama i svim zainteresiranim pravnim i fizičkim osobama na implementaciji mjera i kontroli provedbe mjera za izbjegavanje i smanjenje količine otpada,
- osnovne informacije o mogućnostima izbjegavanja i smanjenja otpada pružiti u svim komunikacijskim sredstvima i dokumentima (radio, TV, novine), na panoima, vozilima, itd.,
- kreirati informacije, ekološke poruke i savjete s ciljem edukacije građana (ciljnih skupina) te poticati na pravilno gospodarenje otpadom,
- izraditi edukacijski i promidžbeni materijal za pojedine programe (papir, staklo, biootpad, divlja odlagališta otpada i dr.),
- istraživati javno mišljenje o poznavanju sustava gospodarenja otpadom i zaštitu okoliša općenito,
- oglašavati postojanje, lokaciju i uporabu reciklažnog dvorišta i mobilnog reciklažnog dvorišta na području Grada.

Sukladno PGO RH, ova mjera uključuje provođenje svih aktivnosti definiranih Programom izobrazno-informativnih aktivnosti o održivom gospodarenju otpadom. MZOE će donijeti Program izobrazno-informativnih aktivnosti o održivom gospodarenju otpadom za razdoblje od 2017.-2022. godine, koji će predložiti smjernice, ciljne skupine i aktivnosti koje je nužno provoditi na nacionalnom i lokalnom nivou, s naglaskom na sprječavanje nastanka otpada, povećanja odvojenog prikupljanja i ponovne uporabe.

PROVOĐENJE AKCIJA PRIKUPLJANJA OTPADA

U svrhu ostvarenja cilja sprječavanja i smanjenja nastanka otpada, Grad Knin može sukladno članku 40. ZOGO provoditi godišnje akcije prikupljanja otpada. Pravna i fizička osoba – obrtnik može, u suradnji s osobom koja posjeduje važeću dozvolu za gospodarenje vrstom otpada koji će se prikupljati akcijom, organizirati akciju prikupljanja određenog otpada u svrhu provedbe sportskog, edukativnog, ekološkog ili humanitarnog sadržaja ako je ishodila suglasnost upravnog odjela jedinice lokalne samouprave

Osoba koja organizira akciju obvezna je u roku osam dana od završetka akcije dostaviti nadležnom upravnom odjelu izvješće o provedenoj akciji koji je isti dužan dostaviti Agenciji za zaštitu okoliša i prirode.

Sukladno PGO RH, a u svezi ponovne uporabe proizvoda, općine/gradovi mogu organizirati akciju skupljanja isluženih proizvoda, gdje bi se građane pozvalo da takve proizvode donesu na određeno mjesto. Odvojeni predmeti se onda mogu distribuirati pojedincima slabije kupovne moći, a neupotrebljivi materijali se mogu preraditi za druge potrebe.

7 OPĆE MJERE ZA GOSPODARENJE OTPADOM, OPASNIM OTPADOM I POSEBNIM KATEGORIJAMA OTPADA

7.1 Opće mjere za gospodarenje otpadom

Opće mjere za gospodarenje otpadom koje se već provode i koje je i dalje redovito potrebno provoditi na području Grada Knina su:

- Organizirano i redovito prikupljanje i odvoz miješanog komunalnog i biorazgradivog komunalnog otpada;
- Organizirano i redovito prikupljanje i odvoz krupnog (glomaznog) komunalnog otpada;
- Organizirano i redovito odvojeno prikupljanje i odvoz otpadnog papira, metala, stakla, plastike i tekstila putem spremnika postavljenih na javnim površinama;
- Organizirano odvojeno sakupljanje posebnih kategorija otpada u reciklažnom dvorištu po njegovoj izgradnji i uspostavi.
- Organizirano i redovito prikupljanje i odvoz građevnog otpada u reciklažno dvorište građevnog otpada po njegovoj izgradnji i uspostavi.

U opće mjere gospodarenja otpadom može se uključiti i mjera za ostvarenje Cilja C.4. Sanirati lokacije onečišćene otpadom:

- SANACIJA LOKACIJA ONEČIŠĆENIH OTPADOM ODBAČENIM U OKOLIŠ;

SANACIJA LOKACIJA ONEČIŠĆENIH OTPADOM ODBAČENIM U OKOLIŠ

Mjere za sanaciju lokacija onečišćenih otpadom odbačenim u okoliš uključuju sljedeće:

- uspostavu sustava za zaprimanje obavijesti o nepropisno odbačenom otpadu,
- uspostavu sustava evidentiranja lokacija odbačenog otpada,
- provedbu redovitog godišnjeg nadzora područja jedinice lokalne samouprave radi utvrđivanja postojanja odbačenog otpada, a posebno lokacija na kojima je u prethodne dvije godine evidentirano postojanje odbačenog otpada,
- druge mjere sukladno odluci predstavničkog tijela jedinice lokalne samouprave.

Provedba navedene mjere prvenstveno uključuje identifikaciju vlasnika čestice na kojoj je nepropisno odbačen otpad. Po identifikaciji vlasnika čestice, a radi provedbe navedene mjere, komunalni redar rješenjem naređuje vlasniku, odnosno posjedniku nekretnine (ako vlasnik nije poznat) na kojem je nepropisno odložen otpad, uklanjanje tog otpada.

Rješenjem se određuje lokacija odbačenog otpada, procijenjena količina otpada, obveznik uklanjanja otpada, te obveza uklanjanja otpada predajom ovlaštenoj osobi za gospodarenje tom vrstom otpada u roku koji ne može biti duži od 6 mjeseca od dana zaprimanja rješenja.

Ukoliko komunalni redar utvrdi da obveza određena rješenjem nije izvršena, Grad Knin dužan je osigurati uklanjanje tog otpada predajom ovlaštenoj osobi za gospodarenje tom vrstom otpada. U navedenom slučaju, Grad Knin ima pravo na naknadu troška uklanjanja otpada od vlasnika, odnosno posjednika nekretnine.

Način provedbe mjera za ostvarenje Cilja C.4 uređuju se odlukom predstavničkog tijela JLS koja se odmah po donošenju dostavlja Ministarstvu zaštite okoliša i energetike, te objavljuje u službenom glasilu i na mrežnim stranicama Grada.

7.2 Mjere za gospodarenje opasnim otpadom

Opasni otpad je otpad koji posjeduje jedno ili više opasnih svojstava određenih ZOGO-om. Sakupljanje i obrada opasnog otpada se obavlja putem ovlaštenih osoba za sakupljanje ili obradu određene vrste opasnog otpada. Ovisno o vrsti opasnog otpada obrađuje se u RH ili izvan RH.

Radi unaprjeđenja sustava gospodarenja opasnim otpadom, PGO RH određena je mjera koja uključuje izradu studije izvedivosti, u kojoj će se analizirati postojeći kapaciteti za obradu opasnog otpada u RH i utvrditi potrebni kapaciteti.

Problematicni otpad je opasni otpad iz kućanstva, a građani ga mogu odložiti u reciklažnim dvorištima ili na prodajnim mjestima proizvoda od kojih je nastao taj opasni otpad.

Jedan od ciljeva Grada Knina je i *Cilj 1.2. Odvojeno prikupiti 60% mase proizvedenog komunalnog otpada* (prvenstveno biorazgradivi komunalni otpad, papir, staklo, plastika i dr.) što između ostalog uključuje i problematični otpad. Navedeni cilj postići će se provođenjem svih mjera koje se već provode na području Grada uključujući i sljedeće mjere koje je potrebno provesti u narednom razdoblju:

- NABAVA OPREME I VOZILA ZA ODVOJENO PRIKUPLJANJE PAPIRA, KARTONA, METALA, PLASTIKE, STAKLA I TEKSTILA
- IZGRADNJA POSTROJENJA ZA SORTIRANJE ODVOJENOG PRIKUPLJENOG PAPIRA, KARTONA, METALA, STAKLA, PLASTIKE I DR. (SORTIRNICA)
- IZGRADNJA RECIKLAŽNIH DVORIŠTA
- UVOĐENJE NAPLATE PRIKUPLJANJA I OBRADU MIJEŠANOG I BIORAZGRADIVOG KOMUNALNOG OTPADA PO KOLIČINI

7.3 Mjere za gospodarenje posebnim kategorijama otpada

Odvojeno sakupljanje pojedinih vrsta komunalnog otpada (prvenstveno papir, staklo, plastika, metal) provodi se sakupljanjem s kućnog praga, putem spremnika na javnim površinama, zelenih otoka, reciklažnih dvorišta te putem uspostavljenih nacionalnih shema za posebne kategorije otpada.

ZOGO-om su propisane sljedeće posebne kategorije otpada: biootpad, otpadni tekstil i obuća, otpadna ambalaža, otpadne gume, otpadna ulja, otpadne baterije i akumulatori, otpadna vozila, otpad koji sadrži azbest, medicinski otpad, otpadni električni i elektronički (u daljnjem tekstu: EE) uređaji i oprema, otpadni brodovi, morski otpad, građevni otpad, otpadni mulj iz

uređaja za pročišćavanje otpadnih voda, otpad iz proizvodnje titan dioksida, otpadni poliklorirani bifenili i poliklorirani terfenili (u daljnjem tekstu: PCB).

Za šest posebnih kategorija otpada uvedena je „proširena odgovornost proizvođača“ u vidu naplate naknade za stavljanje na tržište proizvoda od kojih nastaju te posebne kategorije otpada za koje su uspostavljeni sustavi odvojenoga sakupljanja i obrade. To su ambalažni otpad, otpadna vozila, otpadna ulja, otpadne baterije i akumulatori, otpadne gume i EE otpad.

Sukladno članku 28., stavku 3, Zakona o održivom gospodarenju otpadom (NN 94/13, 73/17), JLS dužna je sudjelovati u sustavima sakupljanja posebnih kategorija otpada sukladno propisu kojim se uređuje gospodarenje posebnom kategorijom otpada.

Člankom 53. istog zakona propisano je da se otpad koji je određen da se smatra posebnom kategorijom otpada mora odvajati na mjestu nastanka, odvojeno sakupljati i skladištiti u skladu s načinom propisanim propisom kojim se uređuje gospodarenje posebnom kategorijom otpada. Do 31. siječnja 2015. godine RH će putem nadležnih tijela osigurati odvojeno sakupljanje sljedećih vrsta otpada: papir, metal, plastika i staklo, električni i elektronički otpad, otpadne baterije i akumulatori, otpadna vozila, otpadna ulja, otpadni tekstil i obuća i medicinski otpad.

Od posebnih kategorija otpada, za Grad Knin relevantne su sljedeće posebne kategorije otpada, a u čijem je sustavu sakupljanja grad dužan sudjelovati: biootpad, otpadni tekstil i obuća, otpadna ambalaža, otpadne gume, otpadna ulja, otpadne baterije i akumulatori, otpadni električni i elektronički (u daljnjem tekstu: EE) uređaji i oprema i građevni otpad.

Jedan od ciljeva Grada Knina je i *Cilj C.2. Unaprijediti sustav gospodarenja posebnim kategorijama otpada*. Ispunjenje cilja postići će se mjerama:

- IZGRADNJA I OPREMANJE RECIKLAŽNIH DVORIŠTA ZA GRAĐEVNI OTPAD;
- USPOSTAVITI SUSTAV GOSPODARENJA MULJEM;
- IZRADA STUDIJE PROCJENE KOLIČINE OTPADA KOJI SADRŽI AZBEST PO ŽUPANIJAMA;
- IZGRADNJA ODLAGALIŠNIH PLOHA ZA ODLAGANJE GRAĐEVNOG OTPADA KOJI SADRŽI AZBEST.

Navedene mjere detaljnije su opisane u poglavlju 3.3.2.

7.4 Mjere za saniranje lokacija onečišćenih otpadom

Kako je već ranije navedeno na području Grada Knina ne nalaze se lokacije odlagališta neopasnog otpada. Stoga Cilj C.4 PGO RH nije u cijelosti primjenjiv kao ni mjere koje se nalaze u opisu Cilja:

- IZRADA PLANA ZATVARANJA ODLAGALIŠTA NEOPASNOG OTPADA
- SANACIJA ODLAGALIŠTA NEOPASNOG OTPADA

Međutim, s obzirom da Grad Knin dugi niz godina i u najvećem udjelu odlaže otpad na odlagalištu neopasnog otpada „Mala Promina“, nositelj je zahvata sanacije odlagališta neopasnog otpada „Mala Promina“ te izrade plana sanacije otpada. Detaljnije u poglavlju 4.3.2.

Mjera SANACIJA LOKACIJA ONEČIŠĆENIH OTPADOM ODBAČENIM U OKOLIŠ kontinuirano se provodi na području Grada Knina. Ova mjera uključuje uklanjanje otpada odbačenog u okoliš,

uključujući speleološke objekte te sprječavanje ponovnog odbacivanja otpada na tim lokacijama. Prema ZOGO-u sprečavanje nastanka otpada podrazumijeva mjere poduzete prije nego neka tvar, materijal ili proizvod postane otpad, u svrhu smanjenja količina otpada, uključujući ponovnu uporabu proizvoda i produljenje njihova životnog vijeka, smanjenje negativnih utjecaja nastalog otpada na okoliš i zdravlje, te smanjenje sadržaja opasnih tvari u materijalima i proizvodima. Sprječavanje nastanka otpada postiže se smanjenjem količina i toksičnosti otpada prije nego bilo koji drugi postupak oporabe ili zbrinjavanja uopće postanu opcija.

7.5 Mjere za kontinuirano provođenje izobrazno – informativnih aktivnosti

Kako je navedeno u PGO RH, JLS je nadležna za provedbu izobrazbo-informativnih aktivnosti. Izobrazba i jačanje svijesti o potrebi pravilnog gospodarenja otpadom obuhvaćena je putem obrazovnih programa, ali je naglasak postavljen na važnost odvojenog sakupljanja otpada, a ne na sprječavanje nastanka otpada.

Grad Knin provodi navedenu aktivnost i tako zadovoljava Cilj C.5 Kontinuirano provoditi izobrazno – informativne aktivnosti, a koji je upotpunjen mjerom:

- PROVEDBA AKTIVNOSTI PREDVIĐENIH PROGRAMOM IZOBRAZNO – INFORMATIVNIH AKTIVNOSTI O ODRŽIVOM GOSPODARENJU OTPADOM

7.6 Mjere za unapređenje nadzora nad gospodarenjem otpadom

Za ostvarenje Cilja C.7 Unaprijediti nadzor nad gospodarenjem otpada Grad Knin mora ispuniti mjeru:

- IZOBRAZBA SVIH SUDIONIKA UKLJUČENIH U NADZOR GOSPODARENJA OTPADOM

Detaljnije je opisano u poglavlju 3.3.5.

8 MJERE PRIKUPLJANJA MIJEŠANOG KOMUNALNOG OTPADA I BIORAZGRADIVOG KOMUNALNOG OTPADA

Mjere prikupljanja miješanog komunalnog otpada kontinuirano se provode na području Grada Knina, dok su mjere odvojenog prikupljanja biorazgradivog otpada u fazi pripreme za provedbu.

Spremnici za prikupljanje miješanog komunalnog otpada nalaze se na području grada Knina te naselja Kovačić, Žagrović, Potkonje, Golubić i Strmica. Na cjelokupnom području Grada Knina postavljeno je oko 320 metalnih (pocinčanih) spremnika zapremine 1100 l i oko 40 spremnika zapremine 5 m³ (otvoreni i zatvoreni).

Jedan od ciljeva PGO RH je odvojeno prikupiti 40 % biootpada iz komunalnog otpada. Navedeni cilj na razini RH postići će se na način da JLS teže ka dostizanju navedenog cilja. Trenutno se na području Grada Knina miješani komunalni otpad i biorazgradivi komunalni otpad prikupljaju u zajedničkim spremnicima.

Iz tog razloga u narednom planskom razdoblju potrebno osigurati odvojeno prikupljanje i odvoz miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog otpada putem odvojenih posuda/spremnika.

9 MJERE ODVOJENOG PRIKUPLJANJA OTPADNOG PAPIRA, METALA, STAKLA I PLASTIKE TE KRUPNOG (GLOMAZNOG) KOMUNALNOG OTPADA

Grad Knin danas ostvaruju postotak od oko 11 % odvojenog prikupljanja otpada. Stoga je u narednom periodu jedan od ciljeva Grada Knina odvojeno prikupljanje od 60% (kako je propisano PGO RH) mase proizvedenog komunalnog otpada.

Jedan od ciljeva Grada Knina je i Cilj 1.2 Odvojeno prikupiti 60% mase proizvedenog komunalnog otpada (prvenstveno papir, staklo, plastika, biootpad i dr.). Za ostvarenje navedenog cilja potrebno je da Grad Knin u predstojećem planskom razdoblju nastavi s aktivnostima na unaprjeđenju već postojećeg sustava odvojenog prikupljanja otpadnog papira, stakla, plastike, metala i krupnog (glomaznog otpada) kroz razvoj infrastrukture i nabavu opreme, te edukaciju i informiranje svih sudionika sustava gospodarenja otpadom.

Mjere odvojenog prikupljanja otpadnog papira, metala, stakla, plastike te krupnog (glomaznog) komunalnog otpada su Mjere za ostvarenje Cilja 1.2 – Odvojeno prikupiti 60% mase proizvedenog komunalnog otpada (prvenstveno papir, staklo, plastika, biootpad i dr.). Planirane aktivnosti koje će neposredno utjecati na ostvarenje navedenih ciljeva su sljedeće:

- NABAVA OPREME I VOZILA ZA ODVOJENO PRIKUPLJANJE PAPIRA, KARTONA, METALA, PLASTIKE, STAKLA I TEKSTILA;
- IZGRADNJA RECIKLAŽNOG DVORIŠTA;
- IZGRADNJA RECIKLAŽNOG DVORIŠTA GRAĐEVNOG OTPADA;
- NABAVKU MOBILNOG RECIKLAŽNOG DVORIŠTA;
- REDOVITI ODVOZ KRUPNOG (GLOMAZNOG) OTPADA;
- UVOĐENJE NAPLATE PRIKUPLJANJA I OBRADJE MIJEŠANOG I BIORAZGRADIVOG KOMUNALNOG OTPADA PO KOLIČINI.

NABAVA OPREME I VOZILA ZA ODVOJENO PRIKUPLJANJE PAPIRA, KARTONA, METALA, PLASTIKE, STAKLA I TEKSTILA

Nabavom opreme i vozila za odvojeno prikupljanje po sustavu „od vrata do vrata“ predviđa podjelu spremnika domaćinstvima čime će se stvoriti preduvjeti za potpuno uklanjanje spremnika sa javnih površina. Izuzetak će biti centri naselja i nepristupačne zone gdje će se otpad i dalje skupljati putem zelenih otoka na javnim površinama.

NABAVKA MOBILNOG RECIKLAŽNOG DVORIŠTA

Sukladno ZOGO jedinica lokalne samouprave dužna je u naseljima u kojima se ne nalazi reciklažno dvorište osigurati funkcioniranje istog posredstvom mobilne jedinice. Budući da se planirano reciklažno dvorište nalaziti na području grada Knina, Grad Knin mora nabaviti mobilno reciklažno dvorište koje bi bilo na raspolaganju stanovnicima preostalih naselja Grada. U svakom naselju potrebno je odrediti lokaciju/e na kojoj će se nalaziti mobilno reciklažno

dvorište i utvrditi vremenski period u kojem će se reciklažno dvorište nalaziti na određenoj lokaciji. Jedinica lokalne samouprave dužna je osigurati da prostorni razmještaj reciklažnih dvorišta, odnosno način rada mobilne jedinice omogućava pristupačno korištenje istih svim stanovnicima područja za koje su uspostavljena reciklažna dvorišta, odnosno mobilne jedinice. U sklopu ove mjere predviđa se i provedba izobrazno–informativnih aktivnosti za lokalno stanovništvo.

REDOVITI ODVOZ KRUPNOG (GLOMAZNOG) OTPADA

Na području Grada Knina odvoz krupnog (glomaznog) otpada uređen je na način da građani imaju mogućnost odvoza putem spremnika od 5 m³ postavljenih na javnim površinama ili direktno kamionom s dizalicom („grajfer“).

Navedena usluga se posebno ne naplaćuje. Osim navedenog, građani će po izgradnji moći zbrinuti krupni (glomazni) otpad u reciklažnom dvorištu.

U narednom periodu potrebno je i dalje provoditi redoviti odvoz krupnog (glomaznog) otpada na navedeni način.

10 POPIS PROJEKATA VAŽNIH ZA PROVEDBU ODREDBI PLANA

Popis važnih projekata za provedbu ovog Plana i dostizanje definiranih ciljeva dan je sljedećom tabelom.

Tabela 14: Popis projekata važnih za provedbu Plana

REDNI BROJ	VRSTA PROJEKTA
1.	Osiguranje potrebne opreme za provođenje kućnog kompostiranja
2.	Nadogradnja sustava prikupljanja otpada otpada putem odvojenih posuda u svakom kućanstvu
3.	Nabavka mobilnog reciklažnog dvorišta
4.	Uvođenje naplate prikupljanja i obrade miješanog i biorazgradivog komunalnog otpada po količini
5.	Izgradnja i opremanje reciklažnog dvorišta
6.	Izrada projektne dokumentacije te izgradnja i opremanje reciklažnog dvorišta za građevni otpad
7.	Provođenje redovitog godišnjeg nadzora područja Grada radi utvrđivanja postojanja lokacija onečišćenih otpadom odbačenim u okoliš
8.	Izrada Plana zatvaranja odlagališta neopasnog otpada
9.	Sanacija odlagališta neopasnog otpada
10.	Sanacija lokacija onečišćenih otpadom odbačenim u okoliš
11.	Provedba izobrazno – informativnih aktivnosti
12.	Provedba akcija prikupljanja otpada
13.	Izobrazba svih sudionika uključenih u nadzor gospodarenja otpadom

11 ORGANIZACIJSKI ASPEKTI, IZVORI I VISINA FINANCIJSKIH SREDSTAVA ZA PROVEDBU MJERA GOSPODARENJA OTPADOM

Kao i kod upravljanja sastavnicama okoliša, tako i gospodarenje otpadom započinje s planiranjem te glavnim ciljevima politike gospodarenja otpadom. Politika gospodarenja otpadom EU-a zahtijeva sprječavanje nastajanja te uporabu otpada. Konačno odlaganje najmanje je preferirana opcija u gospodarenju otpadom.

Uspješno gospodarenje počiva na aktivnom uključivanju različitih dionika: generatora/proizvođača otpada, onih koji otpadom gospodare (prikupljaju, prevoze, obrađuju i sl.) te nadležnih tijela.

Provedbom Plana gospodarenja otpadom sustav gospodarenja otpadom u Hrvatskoj organizira se kao integralna cjelina svih dionika u sustavu na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini. Sustav gospodarenja otpadom temelji se na sljedećem:

- prevencija nastajanja otpada,
- ponovna uporaba,
- materijalna uporaba,
- energetska uporaba ili druge vrste obrade te
- konačno odlaganje ostatnog otpada.

Cjeloviti sustav gospodarenja otpadom Republike Hrvatske sastoji se od niza podsustava koji mogu na specifičan način obraditi ili stabilizirati određenu vrstu otpada, pa je potrebno prije donošenja odluka imati cjelovitu sliku o načinu zbrinjavanja i tehnologiji obrade otpada, kao i strateškim opredjeljenjima kako državne tako i lokalne uprave u vezi s gospodarenjem otpadom na određenom području.

Provedbom aktivnosti definiranih Planom, sustav se uspostavlja u svakoj županiji po regionalnom/županijskom konceptu i uspostavlja se jedan centar za gospodarenje otpadom. Teži se povećanju udjela odvojenog prikupljanja otpada, recikliranju i ponovnoj uporabi otpada, prethodnoj obradi otpada prije konačnog odlaganja, smanjenju udjela biorazgradivog otpada u komunalnom otpadu, izdvajanju goriva iz otpada, smanjenju količine otpada koje se odlažu na odlagalištima, smanjenju štetnih utjecaja otpada na okoliš i samoodrživom financiranju sustava gospodarenje komunalnim otpadom.

Za osiguranje kontinuiranog razvoja sustava gospodarenja otpadom troše se značajna financijska sredstva te postoje različite metode financiranja.

Prema Zakonu o zaštiti okoliša (NN 80/13) sredstva za financiranje zaštite okoliša osiguravaju se državnim proračunom, proračunom jedinica područne (regionalne) samouprave, proračunima lokalne samouprave, kreditima, sredstvima međunarodne pomoći, ulaganjima stranih ulagača, doprinosima i naknadama iz drugih izvora utvrđenih posebnim zakonom. Danas se najčešće sredstva za provedbu projekata financiraju iz:

- Javnih izvora:
  - Državni proračun

- Proračun JLS-a i JP(R)S-a i sredstva davatelja javnih usluga i isporučitelja vodnih usluga (u vlasništvu JLS)
- EU Fondovi – Operativni program konkurentnost i kohezija 2014. – 2020.
- FZOEU
- Krediti banaka
  - Svjetska banka
  - Europska banka za razvoj
  - Europska investicijska banka
- Privatnih izvora
  - Privatna ulaganja u sve vrste obrade otpada
  - Privatna ulaganja u primarno izdvajanje i prikupljanje otpada – postrojenja za reciklažu i skupljanje (javno partnerstvo, koncesije)

U sljedećoj tabeli prikazani su izvori i visina financijskih sredstava za provedbu mjera gospodarenja otpadom na području Grada Knina.

Tabela 15: Izvori i visina financijskih sredstava za provedbu mjera gospodarenja otpadom

1.	MJERA	Osiguranje potrebne opreme za provođenje kućnog kompostiranja
	IZVOR FINACIJSKIH SREDSTAVA	Proračun Grada Knina, sredstva Čistoća i zelenilo d.o.o., FZOEU, EU Fondovi
	VISINA FINACIJSKIH SREDSTAVA	Visina financijskih sredstava predviđena na razini cijele RH a sukladno PGO RH iznose 10.000.000 HRK. Financijska sredstva koja mora izdvojiti Grad Knin trenutno se ne mogu predvidjeti.
2.	MJERA	Nadogradnja sustava prikupljanja otpad putem odvojenih posuda u svakom kućanstvu
	IZVOR FINACIJSKIH SREDSTAVA	Proračun Grada Knina, sredstva Čistoća i zelenilo d.o.o., FZOEU
	VISINA FINACIJSKIH SREDSTAVA	250,00–1.800,00 HRK/spremniku (ovisno o vrsti spremnika)
3.	MJERA	Nabavka mobilnog reciklažnog dvorišta
	IZVOR FINACIJSKIH SREDSTAVA	Proračun Grada Knina, sredstva Čistoća i zelenilo d.o.o., FZOEU, EU fondovi
	VISINA FINACIJSKIH SREDSTAVA	300.000,00 HRK

4.	MJERA	Uvođenje naplate prikupljanja i obrade miješanog i biorazgradivog komunalnog otpada po količini
	IZVOR FINANCIJSKIH SREDSTAVA	Proračun Grada Knina, sredstva Čistoća i zelenilo d.o.o., FZOEU, Eu fondovi, MZOE
	VISINA FINANCIJSKIH SREDSTAVA	Financijska sredstva koja mora izdvojiti Grad Knin trenutno se ne mogu predvidjeti.
5.	MJERA	Izgradnja i opremanje reciklažnog dvorišta
	IZVOR FINANCIJSKIH SREDSTAVA	Proračun Grada Knina, FZOEU
	VISINA FINANCIJSKIH SREDSTAVA	2.300.000,00 HRK
6.	MJERA	Izrada projektne dokumentacije te izgradnja i opremanje reciklažnog dvorišta za građevni otpad
	IZVOR FINANCIJSKIH SREDSTAVA	Proračun Grada Knina, sredstva Čistoća i zelenilo d.o.o., FZOEU, Eu fondovi
	VISINA FINANCIJSKIH SREDSTAVA	2.560.000,00 HRK
7.	MJERA	Provođenje redovitog godišnjeg nadzora područja Grada radi utvrđivanja postojanja lokacija onečišćenih otpadom odbačenim u okoliš
	IZVOR FINANCIJSKIH SREDSTAVA	Proračun Grada Knina
	VISINA FINANCIJSKIH SREDSTAVA	60.000,00 HRK/god
8.	MJERA	Izrada Plana zatvaranja odlagališta neopasnog otpada
	IZVOR FINANCIJSKIH SREDSTAVA	FZOEU, MZOE, EU
	VISINA FINANCIJSKIH SREDSTAVA	Financijska sredstva koja mora izdvojiti Grad Knin trenutno se ne mogu predvidjeti.
9.	MJERA	Sanacija odlagališta neopasnog otpada
	IZVOR FINANCIJSKIH SREDSTAVA	Proračun Grada Knina, FZOEU, EU

	VISINA FINANCIJSKIH SREDSTAVA	Za 1. fazu sanacije: 11.711.239,99 HRK Za 2. fazu sanacije: Financijska sredstva koja mora izdvojiti za sanaciju odlagališta neopasnog otpada trenutno se ne mogu predvidjeti.
10.	MJERA	Sanacija lokacija onečišćenih otpadom odbačenim u okoliš
	IZVOR FINANCIJSKIH SREDSTAVA	Proračun Grada Knina, FZOE, sponzorstva
	VISINA FINANCIJSKIH SREDSTAVA	Visina financijskih sredstava predviđena na razini cijele RH a sukladno PGO RH iznose 10.000.000 HRK. Financijska sredstva koja mora izdvojiti Grad Knin trenutno se ne mogu predvidjeti, ovisna su o odabranom modelu sanacije i broju novonastalih lokacija onečišćenih otpadom odbačenim u okoliš.
11.	MJERA	Provedba izobrazno – informativnih aktivnosti
	IZVOR FINANCIJSKIH SREDSTAVA	EU Fondovi, MZOE, FZOEU, HAOP, Proračun Grada Knina, sredstva Čistoća i zelenilo d.o.o.
	VISINA FINANCIJSKIH SREDSTAVA	6.000,00 HRK/god
12.	MJERA	Provedba akcija prikupljanja otpada
	IZVOR FINANCIJSKIH SREDSTAVA	Proračun Grada Knina, sredstva Čistoća i zelenilo d.o.o., FZOEU, Eu fondovi
	VISINA FINANCIJSKIH SREDSTAVA	5.000,00 HRK/god
13.	MJERA	Izobrazba svih sudionika uključenih u nadzor gospodarenja otpadom
	IZVOR FINANCIJSKIH SREDSTAVA	MZOE, Proračun Grada Knina, sredstva Čistoća i zelenilo d.o.o
	VISINA FINANCIJSKIH SREDSTAVA	Financijska sredstva koja mora izdvojiti Grad Knin trenutno se ne mogu predvidjeti.

12 ROKOVI I NOSITELJI IZVRŠENJA PLANA

Sljedećom tabelom iznijeti su rokovi izvršenja pojedinih mjera koje je potrebno poduzeti u svrhu uspostavljanja cjelovitog sustava gospodarenja otpadom na području Grada Knina.

Tabela 16: Rokovi i nositelji izvršenja Plana

BR.	MJERA	NOSITELJ	ROK	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.
1.	Osiguranje potrebne opreme za provođenje kućnog kompostiranja	Grad Knin, Čistoća i zelenilo d.o.o., FZOEU	2020.					
2.	Nadogradnja sustava prikupljanja otpad putem odvojenih posuda u svakom kućanstvu	Grad Knin, sredstva Čistoća i zelenilo d.o.o.	2020.					
3.	Nabavka mobilnog reciklažnog dvorišta	Grad Knin, sredstva Čistoća i zelenilo d.o.o.	2019.					
4.	Uvođenje naplate prikupljanja i obrade miješanog i biorazgradivog komunalnog otpada po količini	Grad Knin, Čistoća i zelenilo d.o.o., MZOE	2018.					
5.	Izgradnja i opremanje reciklažnog dvorišta	Grad Knin, Čistoća i zelenilo d.o.o.	2019.					
6.	Izrada projektne dokumentacije te izgradnja i opremanje reciklažnog dvorišta za građevni otpad	Grad Knin, Čistoća i zelenilo d.o.o., Šibensko-kninska županija	2020.					
7.	Provođenje redovitog godišnjeg nadzora područja Grada radi utvrđivanja postojanja lokacija onečišćenih otpadom odbačenim u okoliš	Grad Knin, Čistoća i zelenilo d.o.o.	kontinuirano					
8.	Izrada Plana zatvaranja odlagališta neopasnog otpada	Grad Knin, Čistoća i zelenilo d.o.o., MZOE; HAOP, Šibensko-kninska županija	2022.					
9.	Sanacija odlagališta neopasnog otpada	Grad Knin, Čistoća i zelenilo d.o.o.	2022.					
10.	Sanacija lokacija onečišćenih otpadom odbačenim u okoliš	Proračun Grada Knina, FZOE, sponzorstva	2020.					
11.	Provedba izobrazno – informativnih aktivnosti	EU Fondovi, MZOE, FZOEU, HAOP, Proračun Grada Knina, sredstva Čistoća i zelenilo d.o.o.	2022.					
12.	Provedba akcija prikupljanja otpada	Proračun Grada Knina, sredstva Čistoća i zelenilo d.o.o., FZOEU, EU fondovi	2022.					

BR.	MJERA	NOSITELJ	ROK	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.
13..	Izobrazba svih sudionika uključenih u nadzor gospodarenja otpadom	MZOE, Proračun Grada Knina, sredstva Čistoća i zelenilo d.o.o	kontinuirano					

Ovaj PGO je važeći do usvajanja novog PGO Grada Knina za sljedeće plansko razdoblje.

13 POPIS PRIMIJENJENIH ZAKONA, PRAVILNIKA I DOKUMENTACIJE

1. Zakon o zaštiti okoliša (NN 80/13, 153/13, 78/15, 12/18)
2. Zakon o održivom gospodarenju otpadom (NN 94/13, 73/17)
3. Zakon o komunalnom gospodarstvu (NN 36/95, 70/97, 128/99, 57/00, 129/00, 59/01, 26/03, 82/04, 110/04, 178/04, 38/09, 79/09, 153/09, 49/11, 84/11, 90/11, 144/12, 94/13, 147/14, 36/15)
4. Pravilnik o gospodarenju otpadom (NN 117/17)
5. Naputak o glomaznom otpadu (NN 79/15)
6. Strategija gospodarenja otpadom Republike Hrvatske (NN 130/05), koja je sastavni dio Strategije zaštite okoliša Republike Hrvatske (NN 46/02)
7. Plan gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj za razdoblje 2017. do 2022. godine (NN 03/17)
8. Uredba o gospodarenju komunalnim otpadom (NN 50/17)
9. Prostorni plan Šibensko – kninske županije (SV ŠKŽ 11/02, 10/05, 03/06, 05/08, 06/12, 09/12 – pročišćen tekst, 04/13)
10. Prostorni plan uređenja Grada Knina (SV ŠKŽ 05/03, 05/12; SG G 03/15)
11. Strategija razvoja turizma Republike Hrvatske do 2020. godine (Zagreb, veljača, 2013. godine)